

«ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»

ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΔΡΑΣΗ

Ετος 18^ο - Τεύχος 69

Ιανουάριος - Μάρτιος 2003

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

	Σελ.
☐ Γ. Β. Σελλιανάκη: Ο λίθος του Σίσυφου και τα χρέη των Α.Σ.Ο.	1-3
☐ Θαν. Μπίκου: 1000 λέξεις	4
☐ Γ. Β. Σελλιανάκη: Το ΒΑΜΒΑΚΙ. Μια διαφορετική προσέγγιση στο πρόβλημά του	5-10
☐ Α. Γιαννόπουλου: Το βαμβάκι και η Ελληνική Δημόσια ζωή	10-13
☐ Μ. Δερμιτζάκη: Η μετατροπή των Α.Σ.Ο. σε Κεφαλαιουχικές Εταιρείες.	15-18
☐ Τζαν. Καραμίχα: Παρατηρήσεις επί του Κρατικού Προϋπολογισμού του 2003 για τη Γεωργία	19-21
☐ Γ. Καφετζάκη: Φταίνε οι νόμοι ή αυτοί που τους εφαρμόζουν;	23-24
☐ Α. Ράντσιου: Η ευθύνη του καταναλωτή στην πρόληψη των τροφιμογενών νοσημάτων	27-30
☐ Μ. Δερμιτζάκη: Καινούργια κουστούμια, με άδειες τσέπες	31-32
☐ Μ. Μαραγκουδάκη: Οι ταλαίπωροι Ελαιοπαραγωγοί	33-34
☐ Θαν. Μπίκου: Το Γραμματοκιβώτιο της «Σ.Π.» (Γράφουν οι: Σ. Καλατζάκος, Κ. Μπεμπής, Ε. Χαρμούρη)	35-39
☐ Συνεταιριστή: (χωρίς όνομα). «ΘΥΜΗΣΕΣ»	41-42
☐ Γ. Φραγκιαδουλάκη: ΣΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ (μας ρωτούν και απαντούμε). Ο Νόμος 3029/2002 για το σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης	43-44
☐ Γ. Β. Σελλιανάκη: Βιβλιοκρισία (Κ. Οικονόμου: Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Ερυθρών)	45-47
☐ Της Σύνταξης:	
– Ήταν μεγάλος και Έλληνας (ο Μέγας Αλέξανδρος)	14
– Η πρόκληση έχει και τα όριά της	25-26
– ΜΑΤΡΟΖΟΣ (Ένας από τους ήρωες του '21)	48
– ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ: Ενημερωτική στήλη για τα μέλη της Ε.Φ.Σ.	49-55
– Ας δακρύνουν πάνω από το Κιλελέρ	56
– Αγροτοσυνεταιριστικές Ειδήσεις	57-60
– Εκείνοι που φεύγουν (Χ. Ζυμπραγουδάκης, Κ. Κοτζαμπασάκης)	61-63
– Περιεχόμενα στα Αγγλικά - Ταυτότητα περιοδικού	64

ΤΟ ΕΛΑΦΥΤΕΡΟ ΜΕ ΒΙΟ-FILTER

1 και BF

ΠΙΣΣΑ: 1 mg

ΝΙΚΟΤΙΝΗ: 0.1 mg

ULTRA
ONE

Το Υπουργείο Υγείας προειδοποιεί:

ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ ΒΛΑΠΤΕΙ ΣΟΒΑΡΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Ομοιότητες στις ... ποινές;

Ο λίθος του Σίσυφου και τα χρέη των Α.Σ.Ο.

Άρθρο του Γ.Β. ΣΕΛΛΙΑΝΑΚΗ

Ο Σίσυφος, ο μυθικός εκείνος βασιλιάς της Κορίνθου, ο γιος του Αιόλου και της Ενάρετης, ο σοφότατος και πονηρότατος όλων των ανθρώπων, όπως φέρεται στην Ιλιάδα, ξαναζεί στις μέρες μας. Μα αυτή τη φορά όχι σαν μύθος αλλά σαν πραγματικότητα με την υπόθεση των χρεών των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΑΣΟ). Αυτών των χρεών που τους άφησε η μοιραία εκείνη «κοινωνική πολιτική» που άσκησαν για λογαριασμό του Κράτους.

Όπως εκείνος είχε καταδικαστεί να ανεβάζει ένα πελώριο βράχο σε μια ψηλή βουνοκορφή, που μόλις τον έφθανε εκεί κατακρμμιζόταν και γύριζε εκεί απ' όπου τον είχε παραλάβει, για να επαναληφθεί το ίδιο όταν τον ξαναέφθανε στην κορυφή κ.ο.κ., έτσι και τα χρέη των ΑΣΟ ρυθμίζονται, ξαναγίνονται, ξαναρυθμίζονται και πάλι από την αρχή.

Πάγιο είναι, εδώ και είκοσι χρόνια, το αίτημα των Διοικήσεων των ΑΣΟ να ρυθμισθούν τα χρέη των οργανώσεών τους. Επιμένουν και η επωδός μετά από κάθε συζήτηση γι' αυτά τα χρέη πάντα η ίδια: «Ας ρυθμισθούν τα χρέη και όλα τ' άλλα έρχονται από μόνα τους».

Έτσι, αρχίζουν οι παραστάσεις, τα ανεβοκατεβάσματα στα κέντρα λήψεως αποφάσεων, γίνονται μελέτες με όλους τους κανόνες της σύγχρονης οικονομικής επιστήμης. «Μελέτες βιωσιμότητας» βαφτίζονται και έχουν όλα τα διαγράμματα και τα αριθμητικά μεγέθη, που απολήγουν σε ένα ξεπέρασμα των δαπανών από τα έσοδα, όσο χρειάζεται για να πιστοποιηθεί η βιωσιμότητα, σε βάθος χρόνου και φυσικά όσο χρειάζεται για να πεισθεί η Τράπεζα ότι είναι πιο κοντά από την είσπραξη του ανεξόφλητου δανείου της, από όσο με οποιοδήποτε άλλο νόμιμο τρόπο.

Πάγιο είναι, εδώ και είκοσι χρόνια τώρα, το αίτημα των Διοικήσεων των ΑΣΟ να ρυθμισθούν τα χρέη των οργανώσεών τους. Επιμένουν και η επωδός μετά από κάθε συζήτηση γι' αυτά τα χρέη πάντα η ίδια: «Ας ρυθμισθούν τα χρέη και όλα τ' άλλα έρχονται από μόνα τους.»

Και όταν φθάνει αυτός ο ελπιδοφόρος χρόνος και το χρέος είναι το ίδιο – αν όχι και μεγαλύτερο οπότε σταματά η χρηματοδότηση – νέες παραστάσεις αρχίζουν και τα μεγάλα μέσα επιστρατεύονται: Τα πρόσωπα που ασκούν επιρροή στα κέντρα αποφάσεων και ο μπαμπούλας του πολιτικού κόστους, που θα λειτουργήσει σε βάρος αυτών των κέντρων.

Τελικά, μια κάποια λύση βρίσκεται με την εκποίηση περιουσιακών στοιχείων από αυτά που αδρανούν περισσότερο (γιατί όλα σχεδόν εκείνα που άλλοτε δεν προλάβαιναν την παραγωγή σήμερα αδρανούν), με την απόλυση μέρους του προσωπικού που πλεονάζει και με

τη μελέτη οικονομικής βιωσιμότητας, γραμμένη σε κομπιούτερ αυτή τη φορά, με ωραία στοιχεία (μερικά τονισμένα για να προσεχθούν) και πιο ωραία διαγράμματα (για να εντυπωσιάσουν), δίνεται νέα παράταση για μια κάποια νέα επίσης ημερομηνία, που όλα θα γίνουν όπως προνοεί η μελέτη βιωσιμότητας. Για μια νέα, δηλαδή, βουνοκορφή στην οποία θα φθάσει ξανά ο λίθος του Σίσυφου με τα χρέη των ΑΣΟ, να καταρακυλήσει και πάλι και ξανά από την αρχή.

Η ευνοϊκότερη, μετά από μερικά ανεβοκατεβάσματα, περίπτωση είναι η «μετάβαση» της καταχρεωμένης ΑΣΟ στο ειδικό καθεστώς του ΑΣΟκτόνου Νόμου 2000/1991 για εκκαθάριση. Σ' αυτό τώρα το καθεστώς, που θεσπίστηκε με τη διαδικασία του κατεπείγοντος για γρήγορους διακανονισμούς, θα μείνει η άλλοτε παραγωγική όσο

και ωφέλιμη για τους αγρότες ΑΣΟ αρκετά χρόνια. Δέκα και βλέπουμε. Δέκα χρόνια, άλλωστε, έχει μείνει μέχρι σήμερα η ΚΥΔΕΠ και όπως τα πράγματα δείχνουν, θα μείνει ακόμη αρκετά. Η διαδικασία, διαδικασία! Το ιδιόρρυθμο χρέος έχει συνδεθεί με το λίθο του Σίσυφου και πρέπει να συνεχίσει τις διαδρομές του, που υποδηλώνουν την ύπαρξή του και αυτό είναι ίσως εκείνο που βολεύει. Ας λένε ό,τι θέλουν, όποιοι θέλουν να μιλούν γι' αυτό. Ακόμη και αν είναι βουλευτές. Όπως τέσσερις από αυτούς, που πριν από δύο περίπου χρόνια ζήτησαν από τον υπουργό Γεωργίας να τους απαντήσει:

«Για ποιο λόγο δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της εκκαθάρισης της ΚΥΔΕΠ». Και ειδικότερα να τους πληροφορήσει:

1. Ποια ήταν τα περιουσιακά στοιχεία της ΚΥΔΕΠ καθώς και τα αποθηκευμένα είδη (ζωοτροφές, προϊόντα, σπόροι κλπ.) τα οποία ανέλαβαν να εκποιήσουν οι εκκαθαριστές για λογαριασμό των πιστωτών της;

Η ευνοϊκότερη, μετά από μερικά ανεβοκατεβάσματα, περίπτωση είναι η μετάβαση της καταχρεωμένης ΑΣΟ στο ειδικό καθεστώς του ΑΣΟκτόνου Νόμου 2000/1991 για εκκαθάριση.

2. Ποια από αυτά εκποιήθηκαν μέχρι σήμερα και έναντι ποιού για το καθένα ποσού;
3. Ποιοι ήταν οι αγοραστές και με ποιούς όρους πληρωμής τα αγόρασαν;
4. Πόσο ήταν το χρέος της ΚΥΔΕΠ κατά το χρόνο ανάθεσης της εκκαθάρισης, ποιο υπόλοιπο ποσό κατατέθηκε μέχρι σήμερα στην ΑΤΕ έναντι αυτού του χρέους και ποιο είναι το σημερινό υπόλοιπο ποσό;
5. Ποιο είναι το μέχρι σήμερα κόστος που επιβαρύνει την εκκαθάριση από πάσης φύσεως δαπάνες, ποια είναι τα ποσά που εισέπραξαν οι εκκαθαριστές ως αποζημίωση για τις υπηρεσίες τους;*

Όμως καμιά, μέχρι σήμερα που γράφονται αυτές οι γραμμές, απάντηση δεν δόθηκε στα με τόση σαφήνεια διατυπωμένα αυτά ερωτήματα των τεσσάρων βουλευτών.

Άκρα του τάφου σιγή! Ο Σίσυφος πρέπει να κουβαλά την πέτρα του και ο Συνεταιρισμός τα χρέη του. Αυτό βολεύει την εκκαθάριση για τους εκκαθαριστές της, τις πωλήσεις των περιουσιακών στοιχείων των ΑΣΟ για τους αγοραστές τους, τη διαιώνιση της εκκαθαριστικής εκκρεμότητας για να μη φυτρώσει κάτι καινούργιο που θα διαταράξει τις επιχειρήσεις, που κι αυτές ξεφύτρωσαν όταν έπεσε, όπως «έπεσε» η ΚΥΔΕΠ – με την υπόδειξη «ταλαντούχων» συμβούλων της τότε εξουσίας – και μόνο η δανείστρια ΑΤΕ θα εισπράξει λιγότερα χρήματα από τα δάνειά της, λιγότερα απ' όσα θα έπαιρνε αν η εκκαθάριση θα ολοκληρωνόταν πριν μερικά χρόνια και φυσικά πολύ λιγότερα από τους τόκους, που θα εισέπραττε κάθε χρόνο, των χρηματοδοτήσεων της ΚΥΔΕΠ αν θα λειτουργούσε.

Αλλά είπαμε, ο Σίσυφος ήταν καταδικασμένος να κουβαλά την πέτρα του, ο Συνεταιρισμός είναι καταδικασμένος να κουβαλά τα χρέη του. Και η πέτρα του Σίσυφου ήταν ένας μύθος. Τα χρέη των ΑΣΟ είναι μια πραγματικότητα στις μέρες μας, τις δυσκολότερες μέρες που βρέθηκαν ποτέ οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί στη χώρα μας.

Και το ερώτημα, για όλες τις δυνάμεις που διαθέτει ο χώρος σήμερα, είναι επείγον και επιτακτικό να απαντηθεί: **Πώς θα μπορέσουν να ξαναγυρίσουν οι Συνεταιρισμοί στις παλιές καλές μέρες τους;**

Γι' αυτό θα γράψουμε στο επόμενο τεύχος.

Αλλά είπαμε, ο Σίσυφος ήταν καταδικασμένος να κουβαλά την πέτρα του, ο Συνεταιρισμός είναι καταδικασμένος να κουβαλά τα χρέη του.

Γ.Β.Σ.

(*) (Η ερώτηση αυτή έχει δημοσιευθεί στη «Συνεταιριστική Πορεία» τεύχος 60/2000. σελ. 247).

1000 ΛΕΞΕΙΣ

ΘΑΝΑΣΗ ΜΠΙΚΟΥ
ΓΕΩΠΟΝΟΥ

Η "ΚΑΨΑ" ΤΟΥ ΕΥΡΩ
ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΒΑΜΒΑΚΟΣ

Θα εξακολουθήσουμε να το παράγουμε ή μόνο... να το φορούμε;

ΤΟ ΒΑΜΒΑΚΙ

*Μια διαφορετική προσέγγιση στο σημερινό
μεγάλο πρόβλημα του άλλοτε λευκού
χρυσού και στη χώρα μας*

*Ο Βουλευτής Φθιώτιδας Αθαν. Γιαννόπουλος αποκαλύπτει
τα πραγματικά αίτια της σημερινής κρίσης του βαμβακιού στη χώρα μας*

Γράφει ο Γ.Β. Σελλιανάκης

Το είπαν «βασιλέα των πρώτων υλών» και «λευκό χρυσό» το βαμβάκι. Της γης το γέννημα και του αγρότη το μόχθο, που για αιώνες έντυσε δισεκατομμύρια ανθρώπους σ' όλο τον κόσμο. Έδωσε δουλειά σε εκατομμύρια καλλιεργητές αγρότες και σε εργάτες της βιομηχανίας, κέρδη σε επιχειρηματίες, φόρους στα κράτη, ζεστασιά και ομορφιά στους ανθρώπους.

Ήταν γνωστό στην αρχαία Αίγυπτο και στην Ινδία πριν από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου το βαμβάκι και πιθανολογείται ότι η πρώτη καλλιέργειά του στην Ελλάδα έγινε στην Ηλεία το 2ο π.Χ. αιώνα.

Υπήρξε ο πρόδρομος της βιομηχανοποίησης και η απαρχή της βιομηχανικής επανάστασης το βαμβάκι. Πριν από τη χρησιμοποίηση της ατμομηχανής, υπήρξαν τα υδατοκίνητα κλωστήρια και υφαντήρια.

Υπήρξαν φορές που η ανθρωπότητα ανέμενε εναγώνια την ανάπτυξη της βαμβακοκαλλιέργειας. Μικρή παγωνιά, σιγανή βροχή ή καυτός ήλιος επηρέαζαν όχι μόνο τη ζωή των βαμβακοκαλλιεργητών και των εργατών της κλωστοϋφαντουργίας, αλλά και τη ζωή χιλιάδων εμπόρων, μεσιτών, χρηματιστών, μικροεισοδηματιών και κερδοσκόπων.

Κατά την έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου (1939), στην παγκόσμια παραγωγή των τεσσάρων κυριωτέρων υλών επένδυσης, το βαμβάκι αντιπροσώπευε το 75%. Ακολουθούσαν το μαλλί με 12%, το τεχνητό μετάξι με 12% και το φυσικό μετάξι με 1%.

Η σπουδαιότητα του βαμβακιού σαν πρώτη ύλη επένδυσης καταφαίνεται και από το γεγονός ότι στα νευραλγικά εμπορικά κέντρα υπάρχουν χρηματιστήρια που ασχολούνται ειδικά με αγοραπωλησίες του λευκού αυτού χρυσού. Τέτοια χρηματιστήρια υπάρχουν ακόμη και λειτουργούν στη Ν. Υόρκη, το Λίβερπουλ, το Μάνστεστερ, τη Ν. Ορλεάνη, τη Βομβάη, το Καράκας, την Αλεξάνδρεια κ.α.

Υπήρξε ο πρόδρομος της βιομηχανοποίησης και η απαρχή της βιομηχανικής επανάστασης το βαμβάκι.

Στη χώρα μας

Στη χώρα μας το βαμβάκι αναπτύχθηκε σαν καλλιέργεια τα χρόνια της τουρκοκρατίας, ιδιαίτερα στα Αμπελάκια, τον Τύρναβο, την Αγιά, τις Σέρρες. Και διακινήθηκε σαν εμπόρευμα από Έλληνες της διασποράς, γνωστούς για δεκαετίες στο διεθνές εμπόριο. Τον Δούμπα και το βαρώνο Σίνα της Βιέννης, τους Ράλληδες, τους Μπενάκηδες και τους Χορέμηδες των Ινδιών και της Αιγύπτου.

Τα πρώτα υφαντήριά μας ιδρύθηκαν τη δεύτερη δεκαετία του 18ου αιώνα (1820) στη Σύρο, τον Πειραιά και την τότε τουρκοκρατούμενη Νάουσα. Υφάσματα ποιότητας από ελληνικό βαμβάκι πριν το 1900 ήταν τα δρίλλια, τα ρετσίνια και τα κάμποτ.

Μέχρι τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1939) η εγχώρια παραγωγή βαμβακιού ήταν μικρότερη από την εγχώρια κατανάλωση.

Το 1922, με τους πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία, τα υφαντήρια πήραν ραγδαία εξέλιξη. Σημαντικές βιομηχανικές μονάδες και πολυπληθείς δευτερεύουσες συγκεντρώθηκαν στον Πειραιά, τη Νέα Ιωνία, τη Νέα Φιλαδέλφια και την Κοκκινιά.

Το 1955 η ελληνική κλωστοϋφαντουργία επεξεργάζεται το 95% της ελληνικής παραγωγής βαμβακιού, σε 66 νηματουργεία, με συνολικό αριθμό 400.000 ατράκτους. Η παραγωγή αυτών των νηματουργιών απερροφάτο από 4.300 υφαντουργεία (το 85%), 124 στριππήρια, εργαστήρια παραγωγής κλωστών και νημάτων αλιείας (το 2%), 80 ταινιοπλεκτήρια (το 1%), 190 καλτσοποιεία (το 4%), 180 φανελλοποιεία (το 4%), 156 οικοτεχνίες για οικογενειακή χρήση (το 3%) και 33 ταπητουργεία (το 1%).

Αυτές οι μονάδες της βαμβαουργίας μας αποτελούσαν τον σημαντικότερο κλάδο της ελληνικής βιομηχανίας. Απασχολούσαν εκατοντάδες χιλιάδες εργατικό προσωπικό και κάλυπταν στο σύνολό τους τις ανάγκες του ελληνικού πληθυσμού σε προϊόντα βαμβακιού.

Υπήρχαν διακεκριμένοι κλάδοι στην κλωστοϋφαντουργία μας, όπως ο κλάδος της κλωστικής, της υφαντικής, της πλεκτικής, των κεντημάτων, της βαφής εξευγενισμένων υφασμάτων και της σχοινοποιίας, με ιδιαίτερα γνωρίσματα, ιδιαίτερα προβλήματα, ειδικευμένο προσωπικό και ιδιαίτερα κατά κλάδο εργατικά αιτήματα.

Η παραγωγή ήταν μικρότερη από την εγχώρια κατανάλωση

Μέχρι τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1939) η εγχώρια παραγωγή βαμβακιού ήταν μικρότερη από την εγχώρια κατανάλωση. Το 1939 καλλιεργούνταν 760.000 στρέμματα τα οποία με μια μέση στρεμματική απόδοση 63 κιλά απέδιδαν 48.000 τόννους συσπόρου βαμβακιού.

Τον ίδιο χρόνο (1939) εισάγονταν στη χώρα **2.500** τόνοι εκκοκκισμένου βαμβακιού για την ελληνική κλωστοϋφαντουργία (από Αίγυπτο, Ινδίες και άλλες χώρες) και **3.664** τόνοι βαμβακερών ειδών (**121** τόνοι νήματα, **526** τόνοι κλωστές και **3.017** τόνοι υφάσματα).

Μεγάλη ώθηση στην αύξηση της βαμβακοκαλλιέργειας, για την κάλυψη της εγχώριας κατανάλωσης, έδωσε το **Ινστιτούτο Βάμβακος** (ιδρύθηκε το 1920) και ο **Οργανισμός Βάμβακος** (ιδρύθηκε το 1931). Στα πρώτα τους βήματα διοικήθηκαν από εμπνευσμένα ηγετικά στελέχη και υπηρετήθηκαν από κορυφαίους επιστήμονες της δημόσιας διοίκησης και του γεωπονικού κλάδου.

Μεγάλη υπήρξε επίσης η συμβολή στη βαμβακοκαλλιέργεια, τη μεταποίηση και την εμπορία του βαμβακιού, μέχρι και τη δεκαετία του 1960, των **συνεταιριστικών οργανώσεων, ιδιαίτερα της ΚΥΔΕΠ, της Αγροτικής Τράπεζας και φωτισμένων προσωπικοτήτων του επιχειρηματικού χώρου της βαμβακουργίας.**

Τα εκκοκκιστήρια των Ενώσεων, τα αποθηκευτικά κέντρα της ΚΥΔΕΠ, το χρήμα της Αγροτικής Τράπεζας και τα ελληνικά κλωστοϋφαντήρια, ήταν οι βασικοί συντελεστές στην ανάπτυξη της βαμβακοοικονομίας – με την ευρύτερη του όρου έννοια – που εξασφάλιζε εισόδημα σε μια μεγάλη μερίδα του πληθυσμού της χώρας (αγροτικού και αστικού).

Τη δεκαετία αυτή (1960) η παραγωγή βαμβακιού καλύπτει τις ανάγκες της εγχώριας κατανάλωσης και γίνονται οι πρώτες αξιολογές εξαγωγές, με συντονιστή και κύριο εξαγωγικό φορέα την ΚΥΔΕΠ.

Στα πρακτικά του Πανελληνίου Αγροτοσυνεταιριστικού Συνεδρίου που έγινε στην Αθήνα από 25-27/4/1968, ο τότε Γενικός Διευθυντής της ΠΑΣΕΓΕΣ είχε ανακοινώσει:

*«Εις όλους υμάς τυγχάνει γνωστόν ότι ο βάμβαξ, του οποίου η παραγωγή μόλις ήρκει δια να καλύψη τας ανάγκας της εγχωρίου βιομηχανίας, κατέστη πλέον εν εκ των κυρίων εξαγωγίμων προϊόντων μετά τον καπνόν και τας σταφίδας».**

Στα σημερινά προβλήματα του βαμβακιού μας

Χρειαζόταν, νομίζω, η συνοπτική αυτή ιστορική αναδρομή για να γίνει περισσότερο κατανοητό το σημερινό πρόβλημα του βαμβακιού μας. Το

(*) Βλ. Βιβλίο Πρακτικών του Συνεδρίου, σελ. 34.

Τα εκκοκκιστήρια των Ενώσεων, τα αποθηκευτικά κέντρα της ΚΥΔΕΠ, το χρήμα της Αγροτικής Τράπεζας και τα ελληνικά κλωστοϋφαντήρια, ήταν οι βασικοί συντελεστές στην ανάπτυξη της βαμβακοοικονομίας

μέγεθός του και οι αιτίες που το δημιούργησαν, ώστε να γίνουν σωστές εκτιμήσεις και τεκμηριωμένες προτάσεις για την αντιμετώπισή του

Με όσα πολύ συνοπτικά στοιχεία παρέθεσα πιο πάνω και με γνωστό ότι ολόκληρη η βαμβακουργία που προανέφερα και οι φορείς στήριξής της, σχεδόν στο σύνολό τους δεν υπάρχουν σήμερα – και όσοι από αυτούς υπάρχουν είναι ανίσχυροι – θέλω να πιστεύω, αγαπητέ αναγνώστη, πως σου έδωσα να αντιληφθείς ότι **οι βαμβακοπαραγωγοί μας του Θεσσαλικού κάμπου και των άλλων διαμερισμάτων, είναι οι τελευταίοι υπερασπιστές της βαμβακοκαλλιέργειας στη χώρα** και σήμερα αγωνίζονται μόνοι, χωρίς να έχουν δίπλα τους τα άλλοτε ισχυρά στηρίγματά τους, αυτά που προανέφερα (τις ΑΣΟ, την ΚΥΔΕΠ ιδιαίτερα, την ΑΤΕ και όλα τα συνδεδεμένα και αλληλοεξαρτώμενα συμφέροντα μεταποιητών, διακινητών, εμπόρων και συνδικαλιστών).

Οι βαμβακοπαραγωγοί μας του Θεσσαλικού κάμπου και των άλλων διαμερισμάτων, είναι οι τελευταίοι υπερασπιστές της βαμβακοκαλλιέργειας στη χώρα

Αγωνίζονται με κατεστραμμένες, ανίσχυρες ή παροπλισμένες αυτές τις άλλοτε ισχυρές δυνάμεις, για να πείσουν το πολιτικό ανταλλακτήριο των Βρυξελλών να τους καλύψει το κόστος παραγωγής του βαμβακιού τους με οικονομικές ενισχύσεις, που τελικά θα τις καρπωθεί η ξένη βαμβακουργία, αυτή που θα μας απορροφήσει το 77% του εκκοκκισμένου βαμβακιού μας¹. Και από αυτό θα μας επιστρέψει το 53% μεταποιημένο² και προσαρμοσμένο στις απαιτήσεις των καταναλωτών της **βαμβακοπαραγωγού χώρας μας**. Γιατί ασφαλώς το ελληνικό βαμβάκι που πληρώθηκε στον βαμβακοπαραγωγό 750 ευρώ σαν σύσπορο το 2001 και πουλήθηκε εκκοκκισμένο στο

εξωτερικό 900 ευρώ, έναντι διεθνούς τιμής 1.710 ευρώ για βαμβάκι Α' ποιότητας, ούτε καταστράφηκε σε χωματερή, ούτε χρωματίστηκε για να ξεχωρίζει. Λευκότατο όπως ήταν και σε τιμή μικρότερη της διεθνούς κατά 810 ευρώ³ (1710 – 900 τον τόννο) μπήκε το βαμβάκι μας στις ξένες βαμβακουργίες και το χρόνο αυτό (2001).

1. 316.363 από τους 411.000 τόννους της διαχείρισης του 2001.

2. 168.000 τόννοι ήταν τα είδη με πρώτη ύλη το βαμβάκι που εισήχθησαν στη χώρα το 2001.

3. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ το 2001 έγινε εξαγωγή 316.363 τόννων βαμβακιού **μη λαναρισμένου**, ούτε **χτενισμένου**, έναντι ποσού δρχ. 97.390.595.000 δρχ. που αντιστοιχούν σε 900 ευρώ κατά τόννο και αντίστοιχα έγινε εισαγωγή 2.998 τόννων της ίδιας δασμολογικής κλάσης έναντι ποσού 1.731.550.000 δρχ., που αντιστοιχούν σε 1.710 ευρώ κατά τόννο. Βλ. ΕΣΥΕ, Εξωτερικό Εμπόριο της Ελλάδος (Κωδικός 52.01).

Πολύ χρέυμα από το πολιτικό ανταλλακτήριο των Βρυξελλών, λίγο από την αγορά

Από τη δεκαετία του 1980 που άρχισε η ραγδαία πτώση της βαμβακουργίας μας, που οι κομματικοποιημένες ΑΣΟ ασκούσαν κοινωνική πολιτική και κατέγραφαν τη χρεοκοπία τους, που η ΚΥΔΕΠ διαλυόταν, η Εποπτική υπηρεσία της ΑΤΕ παροπλιζόταν και η αγροτική πίστη «αποσυρόταν» από τις συναλλαγές των αγροτών, με λίγα και απλά λόγια, από τότε που ξηλώνονταν οι μηχανισμοί στήριξης και της βαμβακουργίας μας⁴, οι Έλληνες βαμβakoπαραγωγοί ενισχύθηκαν από το πολιτικό ανταλλακτήριο των Βρυξελλών με το ποσό των **2.500.000.000.000** δρχ. Ποσό που θα ήταν υπεραρκετό για μεγαλύτερο και διαρκές αποτέλεσμα στη βαμβakoπαραγωγή μας, αν παράλληλα εκσυγχρονιζόταν η παραδοσιακή κλωστοϋφαντουργία μας και ενισχύονταν θεσμικά, οργανωτικά και λειτουργικά οι συνεταιριστικές μας οργανώσεις και οι άλλες μονάδες που την στήριζαν.

Το πρόβλημα του βαμβακιού μας στο φόντο των εξελίξεων της αγοράς του

Από μόνα τους, τα μέχρι σήμερα στοιχεία και γεγονότα σηματοδοτούν τη σωστή πορεία που πρέπει να έχει η βαμβakoκαλλιέργεια στη χώρα μας. Και αυτή η πορεία για να έχει πολύ δρόμο δεν μπορεί παρά να είναι παράλληλη και με ισοσκελή βήματα με εκείνη της βαμβakoυργίας μας.

Οι βαμβakoπαραγωγοί μας, που σήμερα με τις κινητοποιήσεις τους αγωνίζονται για περισσότερες ενισχύσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και οι πολιτικοί μας που συναγωνίζονται στις διαπραγματεύσεις με τους εκπροσώπους της για να τις εξασφαλίσουν, θα ήταν καλύτερα να δουν το πρόβλημα του βαμβακιού στο φόντο των εξελίξεων της αγοράς του, κατά πρώτο και κύριο λόγο, και όχι σαν πρώτη ύλη ξένης βαμβakoυργίας και τεκμήριο για εισοδηματική ενίσχυση.

Ο όγκος της παραγωγής του βαμβακιού, η δυνατότητα απορρόφησής του από την κλωστοϋφαντουργία μας, η δημιουργία θέσεων εργασίας, η μείωση του κόστους στο πρωτογενές στάδιο με αύξηση της απόδοσης και τη βελτίωση της ποιότητας και ο ορθολογισμός στη μεταποίησή του για αύξηση της ανταγωνιστικότητάς του στην παγκόσμια αγορά, είναι τα προβλήματα-

Οι Έλληνες βαμβakoπαραγωγοί ενισχύθηκαν από το πολιτικό ανταλλακτήριο των Βρυξελλών με το ποσό των 2 τρις 500 δις. δρχ.

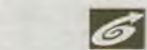
4. Δυστυχώς τούτ' αυτό έχει γίνει και σε άλλους κλάδους της αγροτικής μας οικονομίας με την καταστροφή των ίδιων και άλλων μηχανισμών προστασίας τους, όπως θα καταδείξω σε επόμενα άρθρα μου.

που πρέπει να συγκεντρώσουν την προσοχή όλων των εμπλεκομένων στην υπόθεση του βαμβακιού.

Τα εργοστάσια της κλωστοϋφαντουργίας μας έγιναν οικόπεδα. Της Ευρώπης εκσυγχρονίστηκαν

Για όλα αυτά και πολλά άλλα δεν γινόταν λόγος και μάλιστα στις λεπτομέρειές τους, όπως θα έπρεπε, τα τελευταία 20 χρόνια.

Στο σύνολό τους τα χρόνια αυτά, οι συζητήσεις για τις επιδοτήσεις γίνονταν, για τους δικαιούχους, το ύψος και το χρόνο που θα εισπράττονταν. Ξεχάστηκε αυτά τα χρόνια, σαν περίπτωση αμελητέα, η κλωστοϋφαντουργία μας και από την εγκατάλειψή της έγιναν πολυκατοικίες τα οικόπεδα όπου ήταν εγκατεστημένα τα μηχανήματά της. Εκσυγχρονισμένα με χρήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (όχι από αυτά του πολιτικού ανταλλακτηρίου της, που δίνονται σ' εμάς για το βαμβάκι, με αντάλλαγμα την ψήφο στήριξης αιτήματος μέλους ή από συμπάθεια, αλλά από εκείνα που ελέγχονται για την παραγωγικότητά τους και τη βιωσιμότητα των μονάδων που επενδύονται) λειτουργεί σήμερα η ευρωπαϊκή κλωστοϋφαντουργία, που μεταποιεί και το δικό μας επιδοτούμενο βαμβάκι.

Ξεχάστηκε αυτά τα χρόνια, σαν περίπτωση αμελητέα, η κλωστοϋφαντουργία μας και από την εγκατάλειψή της έγιναν πολυκατοικίες τα οικόπεδα όπου ήταν εγκατεστημένα τα μηχανήματά της.

Ένα άρθρο διακεκριμένου πολιτικού και επιστήμονα, που δημοσιεύθηκε στον ημερήσιο αθηναϊκό τύπο την 22-8-2002 και καταχωρείται στη συνέχεια, προσεγγίζει για πρώτη φορά πολιτικά το σημερινό πρόβλημα του βαμβακιού στη χώρα μας και αποκαλύπτει τα πραγματικά αίτια που το δημιούργησαν.

Είναι γραμμένο από τον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών, Βουλευτή Φθιώτιδας, κ. **Αθανάσιο Γιαννόπουλο**.

Διαβάστε το:

ΤΟ ΒΑΜΒΑΚΙ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΖΩΗ

**Του Αθαν. Γιαννόπουλου, Αναπληρωτή
Καθηγητή Πανεπιστημίου Αθηνών, Βουλευτή Φθιώτιδας**

Τυχαίνει και εκπροσωπώ μια περιοχή της χώρας με σημαντική γεωργική παραγωγή. Γι' αυτό παρατηρώ ότι λόγω «τρομοκρατίας» ελάχιστες ευκαιρίες είχε ο τύπος και τα λοιπά ΜΜΕ να ασχοληθούν με ένα από τα θέματα που εδώ και καιρό καίει τον αγροτικό κόσμο και αυτό είναι το βαμβάκι.

Σήμερα, οι αγρότες κατηγορούν την κυβέρνηση ότι τους «εξαπάτησε» και η Κυβέρνηση ισχυρίζεται πως «ό,τι μπορούσε το έκανε». Οι αγρότες πάλι απαντούν ότι δεν έκανε τίποτε στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προβλέπεται ότι θα ακολουθήσει «αναμέτρηση» με μεγάλες συνέπειες στην κοινωνική και οικονομική ζωή του τόπου.

Το πρόβλημα με το βαμβάκι **δεν** είναι **μόνο** η τιμή του. Είναι **και** η τραγική συρρίκνωση της ελληνικής υφαντουργίας, δηλαδή της βιομηχανικής επεξεργασίας του βάμβακος. Και εδώ ό,τι έγινε την τελευταία 20ετία δεν είχε γίνει επί αιώνες στον ελληνικό χώρο. Το βαμβάκι της ελληνικής γης σήμερα πλέον, αντί να το επεξεργάζονται πλήρως τα ελληνικά χέρια και να παράγουν ελληνικά βιομηχανικά και βιοτεχνικά προϊόντα που να εξάγονται και να μας φέρνουν συνάλλαγμα, αντίθετα ένα μεγάλο μέρος πωλείται χωρίς καμιά επεξεργασία στο εξωτερικό σε εξευτελιστικές τιμές. Εξάγεται, γίνεται βιομηχανικό είδος της Ολλανδίας, Ιταλίας, Αυστρίας κλπ. και (ως «είδος πολυτελείας» σχεδόν) επανεισάγεται ως σεντόνι, τέντα, πετσέτα στην Ελλάδα. Η προστιθέμενη αξία για την οποία ο Έλληνας καταβάλλει για την απόκτηση του τελικού προϊόντος, είναι προφανώς σημαντική.

Η υποβάθμιση του ρόλου της Ελλάδος σε ό,τι αφορά τουλάχιστον την παραγωγή προϊόντων βάμβακος επίσης είναι προφανής.

Μέχρι πριν από 30 χρόνια, τεράστιες ποσότητες του ελληνικού βάμβακος (δεν έχω πρόχειρα στοιχεία αλλά ίσως να γινόταν και εισαγωγή ακόμη από το εξωτερικό της πρώτης ύλης) απορροφούσε η ελληνική βιομηχανία βάμβακος.

Υπήρχαν στον τόπο μας πολλές σωστά οργανωμένες και σύγχρονες για την εποχή μας μονάδες (εγκατεστημένες φυσικά στην ελληνική επαρχία θυμίζω), που είχαν τόση σημαντική παραγωγή, τέτοια ποιότητα και τέτοιες τιμές, ώστε όχι μόνο δεν βλέπαμε να εισάγονται από το εξωτερικό σημαντικές ποσότητες προϊόντων του κλάδου, αλλά έκαναν και εξαγωγές στην Ευρώπη και το λοιπό κόσμο. Η ποιότητα και οι τιμές π.χ. των εταιρειών Αιγαίον, Πειραιϊκή-Πατραϊκή, Αφοί Ακρίδα, Βόμβυξ (υπάρχουν και πολλές άλλες που ξεχνώ) διασφάλιζαν άμεση απορρόφηση του προϊόντος, πολλές θέσεις εργασίας για την επεξεργασία του και ένα ολόκληρο κύκλωμα δραστηριοτήτων για τη διανομή του, τις εξαγωγές του κλπ.

Τι συνέβη στη συνέχεια; Η ελληνική κλωστοϋφαντουργική βιομηχανία έπεσε βորά στον «κρατισμό». Μία-μία οι μεγάλες μονάδες τελικά έκλεισαν λόγω υποχρεώσεων, συσσωρευμένων ελλειμμάτων, κακής ίσως διαχείρι-

Το πρόβλημα με το βαμβάκι δεν είναι μόνο η τιμή του. Είναι και η τραγική συρρίκνωση της ελληνικής υφαντουργίας, δηλαδή της βιομηχανικής επεξεργασίας του βάμβακος.

σης πολλών εμπλεκομένων (ιδιοκτησίας, πιστωτών και κράτους). Λέγω «τελικά», γιατί προηγήθηκε μια μακρά περίοδος «ψυχορραγίας», που ίσως να ήταν πολύ-πολύ χειρότερη από τον αξιοπρεπή «θάνατο» μιας επιχείρησης που για τον Α ή Β λόγο «δεν ζει άλλο». Το θάνατο δηλαδή, που η αδυσώπητη Αμερική ξέρει να εφαρμόζει, γιατί έτσι υπάρχει πιθανότητα να γίνει μια άλλη (βιώσιμη αυτή) επιχείρηση στη θέση αυτής που κλείνει. Εμείς ακολουθήσαμε τη μέθοδο του «ψυχορραγητού», που μαζεύει γύρω-γύρω τα κοράκια του κρατισμού, τους κρατικοδίαιτους γύπες »ανορθωτές». που με διάφορα ονόματα και σχήματα, αλλά πάντως πάντα και παντού με λεφτά του Έλληνα φορολογούμενου, ήλθαν με πρόσχημα να κάνουν «ανασυγκρότηση».

Ουσιαστικά βέβαια, ήλθαν να κάνουν την «καλή». Ήλθαν για να επωφεληθούν οι ίδιοι και το κομματικό τους περιβάλλον και όχι για να φέρουν την «υγεία» σ' αυτές τις επιχειρήσεις. Π.χ. τι έγιναν οι επιχειρήσεις που είχαν υπαχθεί στον Οργανισμό Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων και πόσα εκατομμύρια στοίχισε ο Οργανισμός αυτός στον ελληνικό λαό; Υπηρεσιακά αυτοκίνητα με οδηγό, γραμματείς, πολυτελή γραφεία, κινητά τηλέφωνα δωρεάν, ταξίδια δήθεν «ενημέρωσης» με πληρωμένα τα έξοδα, όλα με σκοπό την εξυγίανση των ελληνικών βιομηχανιών.

Από δουλειά μη συζητάμε βέβαια. Δεν ήταν κάποιες ικανότητες που τους έφεραν σ' εκείνες τις θέσεις αλλά το «κόμμα». Οι άνθρωποι ανήκαν στη «νομενκλατούρα» όπως και κάποιοι άλλοι (πολύ μεγαλύτεροι σε όγκο βέβαια) που από το 1971 έως τη δεκαετία του '90 κατάφεραν να διαλύσουν μια αυτοκρατορία!

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ φέρνει τεράστια ευθύνη απέναντι στον αγροτικό κόσμο, διότι δεν μπόρεσε με τους αρμόδιους υπουργούς Γεωργίας, να διαπραγματευθεί την ανάλογη, σύμφωνα με την ελληνική παραγωγή, επιδοτούμενη ποσότητα βαμβακιού που αναλογεί στη χώρα μας, με αποτέλεσμα η ΕΟΚ να επιδοτεί πολύ χαμηλότερη ποσότητα από την παραγόμενη ετήσιως από τους Έλληνες παραγωγούς. Ό,τι και να έγινε, τελικό αποτέλεσμα σήμερα είναι η αδυναμία του Έλληνα να διαθέσει το ελληνικό βαμβάκι. Η βιομηχανία «μετώκησε», δεν μένει πια εδώ. Και ο Έλληνας παραγωγός αγωνιά, δικαίως, διότι κανείς δεν βρίσκεται να αγοράσει σε συμφέρουσα τιμή ό,τι παράγει.

Κάτι ανάλογο γίνεται με όλες τις λεγόμενες «προβληματικές» επιχειρήσεις. Βλέπουμε τη διστακτικότητα χειρισμού της «Ολυμπιακής», για να πω ένα άλλο παράδειγμα. Θυμίζω ότι ανάλογα προβλήματα με τις εθνικές αεροπορικές εταιρείες τους αντιμετώπισαν, και μάλιστα πολύ αργότερα από εμάς, άλλοι όπως η Ελβετία και το Ισραήλ.

Η ελληνική κλωστοϋφαντουργική βιομηχανία έπεσε βορά στον «κρατισμό».

Εκεί όμως, με αποφασιστικότητα έδωσαν αμέσως λύσεις και το πρόβλημα με τις εταιρείες τους, ήδη φαίνεται να έληξε. Εμείς ακόμη το «μελετάμε». Μάλιστα οι «μελετώντες» διαδέχονται ο ένας τον άλλον και μάλλον έχουν κάνει την «καλή».

Εν τω μεταξύ εξακολουθεί η «Ολυμπιακή» να αποτελεί το «φέουδο» του τιμαριοτικού μας καθεστώτος. Αμφιβάλλει κανείς ότι η Ολυμπιακή βρίσκεται σε τέλμα και οι ιδιοκτήτες της σε ευημερία; Ξέρετε διοικητή και «διατελέσαντα» διοικητή της «προβληματικής» Ολυμπιακής, φτωχό;

Διάβασα τελευταία το εξής εντυπωσιακό: Ο πολύς Θεμιστοκλής που θεμελίωσε το μεγαλείο της Αθήνας δεχόταν στον κύκλο των «φίλων» του, δηλαδή στο κόμμα που θα λέγαμε σήμερα) μόνον όποιον ασκούσε κάποιο δικό του επάγγελμα.

Δηλαδή, ουσιαστικά απέρριπτε από τον κύκλο του τους «κρατικοδίαιτους» παράγοντες της τότε δημόσιας ζωής. Σας θυμίζει τίποτε αυτό; Εγώ πάντως, όταν το διάβασα, αυτόματα θυμήθηκα κάτι «στατιστικές» για τα επαγγέλματα των μελών της Κ.Ε. του ΠΑΣΟΚ.

Ο πολύς Θεμιστοκλής που θεμελίωσε το μεγαλείο της Αθήνας δεχόταν στον κύκλο των «φίλων» του, δηλαδή στο κόμμα που θα λέγαμε σήμερα) μόνον όποιον ασκούσε κάποιο δικό του επάγγελμα

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Ενημερώνουμε τους αναγνώστες που μας ρωτούν, ότι μπορούν να διαβάσουν:

α) Για την αναθεώρηση του Συντάγματος και την ΑΤΕ στα τεύχη που αναφέρονται σε όμοιο ενημερωτικό σημείωμα στη σελίδα 210 του τεύχους 64/2001.

β) Για τη Συνεταιριστική Νομοθεσία, στο τεύχος 57/2000 σελίδες 1 – 15.

γ) Για τα βιβλία των διαλυμένων Α.Σ.Ο. στα τεύχη 59/2000 (σελ. 189), 61/2001 (σελ. 57), 62/2001 (σελ. 113).

δ) Για τον εκσυγχρονισμό των Ελαιουργείων στα τεύχη 62/2001 (σελ. 97) και 63/2001 (σελ. 143).

ε) Για την Ευρωπαϊκή Ένωση στα τεύχη 60/2000 (σελ. 201) 63/2001 (σελ. 173) 64/2001 (σελ. 219) 65/2002 (σελ. 22) 66/2002 (σελ. 109).

Σε όσους συνδρομητές μας δεν διαθέτουν τα τεύχη αυτά, μπορούμε να τους τα αποστείλουμε.

ΗΤΑΝ ΜΕΓΑΛΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΑΣ

Για τον Μέγα Αλέξανδρο λέμε...

Και δε θα γράψουμε εδώ για το μεγαλείο, ούτε για την καταγωγή του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Περιπτώ θα ήταν τα λόγια μας. Τα ίχνη από το διάβα του στη γη τον 3ο π.Χ. αιώνα, τα κατορθώματα και οι παρακαταθήκες του, αναμφισβήτητες μαρτυρίες είναι και για τα δύο: Την ελληνική καταγωγή και το ανθρώπινο μεγαλείο του.

Εδώ θα παραθέσουμε ένα από τα στοιχεία που φανερώνουν το μεγαλείο του Θεόπνευστου Έλληνα, τον όρκο του. Διαβάστε τον και παραβάλετέ τον με τα έργα και τις ημέρες των σημερινών μικρών ηγετών. Θα διαπιστώσετε ότι είναι ακόμη πιο μεγάλος Έλληνας και άνθρωπος από όσο τον έχετε στο μυαλό σας.

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΙ, ΤΩΡΑ ΠΟΥ ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΝ ΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΙ ΜΕΣΑ ΣΕ ΕΙΡΗΝΗ.

ΌΛΟΙ ΟΙ ΘΝΗΤΟΙ ΑΠΟ ΕΔΩ ΚΑΙ ΠΕΡΑ ΝΑ ΖΗΣΟΥΝ ΣΑΝ ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ, ΜΟΝΙΑΣΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΠΡΟΚΟΠΗ.

ΝΑ ΕΧΕΤΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗ ΓΙΑ ΠΑΤΡΙΔΑ ΣΑΣ, ΜΕ ΚΟΙΝΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ, ΟΠΟΥ ΘΑ ΚΥΒΕΡΝΟΥΝ ΟΙ ΑΡΙΣΤΟΙ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΑΠ' ΤΗ ΦΥΛΗ.

ΔΕΝ ΧΩΡΙΖΩ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ, ΟΠΩΣ ΚΑΝΟΥΝ ΟΙ ΣΤΕΝΟΜΥΑΛΟΙ, ΣΕ ΈΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΒΑΡΒΑΡΟΥΣ.

ΔΕΝ Μ' ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΟΥΤΕ Η ΡΑΤΣΑ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑΝ.

ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΜΕΡΙΖΩ ΜΕ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΗΝ ΑΡΕΤΗ.

ΓΙΑ ΜΕΝΑ ΚΑΘΕ ΚΑΛΟΣ ΞΕΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΛΛΗΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΚΑΚΟΣ ΈΛΛΗΝΑΣ ΕΙΝΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΡΟΣ ΑΠΟ ΒΑΡΒΑΡΟ.

ΑΝ ΠΟΤΕ ΘΑ ΣΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΕΣ, ΔΕΝ ΘΑ ΚΑΤΑΦΥΓΕΤΕ ΣΤΑ ΟΠΛΑ, ΠΑΡΑ ΘΑ ΤΙΣ ΛΥΣΕΤΕ ΕΙΡΗΝΙΚΑ.

ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΘΑ ΣΤΑΘΩ ΔΙΑΙΤΗΤΗΣ ΣΑΣ.

ΤΟ ΘΕΟ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΟΝ ΕΧΕΤΕ ΣΑΝ ΑΥΤΑΡΧΙΚΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗ, ΑΛΛΑ ΣΑΝ ΚΟΙΝΟ ΠΑΤΕΡΑ ΟΛΩΝ, ΩΣΤΕ Η ΔΙΑΓΩΓΗ ΣΑΣ ΝΑ ΜΟΙΑΖΕΙ ΜΕ ΤΗ ΖΩΗ ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΝ Τ' ΑΔΕΡΦΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ.

ΑΠ' ΤΗ ΜΕΡΙΑ ΜΟΥ ΟΛΟΥΣ ΣΑΣ ΘΕΩΡΩ ΙΣΟΥΣ, ΛΕΥΚΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΛΑΜΨΟΥΣ. ΚΑΙ ΘΑ ΗΘΕΛΑ ΝΑ ΜΗΝ ΑΙΣΘΑΝΕΣΤΕ ΜΟΝΟ ΣΑΝ ΥΠΗΚΟΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΜΟΥ, ΑΛΛΑ ΝΑ ΝΟΙΩΘΕΤΕ ΟΛΟΙ ΣΑΝ ΜΕΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΙ.

ΌΣΟ ΠΕΡΝΑ ΑΠ' ΤΟ ΧΕΡΙ ΜΟΥ, ΘΑ ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΩ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΥΠΟΣΧΟΜΑΙ.

ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΟΡΚΟ, ΠΟΥ ΔΩΣΑΜΕ ΑΠΟΨΕ ΜΕ ΣΠΟΝΔΕΣ, ΚΡΑΤΗΣΤΕ ΤΟΝ ΣΑΝ ΣΥΜΒΟΛΟ ΑΓΑΠΗΣ

ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ - 324 Π.Χ.

Η μετατροπή των ΑΣΟ σε κεφαλαιουχικές εταιρείες

Δε συνάδει με τη λογική, την ηθική και το δίκαιο

Γράφει ο **Μιχάλης Δερμιτζάκης**

Πέρασε απαρατήρητη διάταξη νόμου που ψηφίστηκε προ τριών περίπου χρόνων και τώρα που εφαρμόζεται δημιουργεί πολλές και δικαιολογημένες αντιδράσεις συνεταιριστών, ως προς τη σκοπιμότητα που εξυπηρετεί και τη δικαιοσύνη που απονέμει.

Πρόκειται για το άρθρο 21 του Νόμου 2810/2000, σύμφωνα με το οποίο επιτρέπεται να μετατραπούν σε κεφαλαιουχικές εταιρείες (ΑΕ ή ΕΠΕ) δευτεροβάθμιες ή και τριτοβάθμιες ΑΣΟ. Αυτή όμως η «μετατροπή» δεν μπορεί και δεν πρέπει να γίνει χωρίς να προηγηθεί η διάλυση της συνεταιριστικής οργάνωσης και μετά να ακολουθήσει η σύσταση του νέου αυτού νομικού προσώπου από τα μέλη της, με τη συνεισφορά του μεριδίου που πήραν ή και άλλου ατομικά καταβαλλομένου από το κάθε μέλος χρηματικού ποσού, με ελεύθερη και ανεξάρτητη από τα άλλα μέλη της συνεταιριστικής οργάνωσης απόφασή τους.

Δεν πρόκειται επομένως περί μετατροπής ενός νομικού προσώπου σε άλλο, αλλά περί ευχέρειας που δίνει ο Νόμος στα μέλη μιας δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας ΑΣΟ να διαλύσουν τη συνεταιριστική τους οργάνωση κατά την προβλεπόμενη διαδικασία, να αναλάβει το κάθε μέλος το ποσό του μεριδίου του από τη διαλυόμενη ΑΣΟ και ακολούθως αυτά τα ίδια μέλη, με όσα άλλα πρόσωπα φυσικά ή νομικά, με το αυτό κεφάλαιο ή και όποιο άλλο επιθυμούν να αποκτήσουν ισάξιες μετοχές της νεοσύστατης πλέον εταιρείας.

Αυτή την ερμηνεία του άρθρου 21 του παραπάνω Νόμου προβάλλει η ανάλυση που ακολουθεί.

Όπως είναι γνωστό, ο Συνεταιρισμός διέπεται από ειδικό νομικό καθεστώς. Δε θα σταθώ όμως σ' αυτό. Θα αναφερθώ μόνο στο άρθρο 1 του αυθεντικού Νόμου (602/1915) περί Συνεταιρισμών στη χώρα μας, που μας δίνει γλαφυρά την έννοια και το σκοπό του Συνεταιρισμού ως εξής:

«Συνεταιρισμός είναι η εταιρεία η οποία έχει κεφάλαιον μεταβλητόν, αποτελείται εκ συνεταιρισμών ων ο αριθμός είναι επίσης μεταβλητός και σκοπεί εις την δια της συνεργασίας των συνεταιρίων προαγωγήν της ιδιωτικής οικονομίας εκάστου αυτών».

Λίγα χρόνια (μόλις πέντε) μετά την ψήφιση του Νόμου αυτού περί Συν/σμών, ψηφίστηκε και ο Νόμος 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών που ιχύει και σήμερα και ρυθμίζει τις εμπορικές δραστηριότητες σε εντελώς διαφορετική όμως εταιρική βάση απ' ό,τι ο Νόμος περί ΑΣΟ.

Στο Νόμο περί των ΑΣΟ, ο νομοθέτης ρυθμίζει την εταιρική βάση της

συνεργασίας ατόμων (μελών), τα οποία αποσκοπούν εις την «δια της συνεργασίας τους προαγωγήν της ιδιωτικής οικονομίας εκάστου αυτών». Σαφέστατα, δηλαδή, θέτει σαν προϋπόθεση τη συνεργασία των ατόμων (μελών) για να προάγουν συγκεκριμένα συμφέροντά τους και από αυτή την **αποκλειστική συνεργασία** να προκύψει το προσδοκώμενο όφελός τους.

Και ακριβώς, για να υλοποιηθεί η πρόθεση του νομοθέτη, σωστά καθιερώθηκε η αλληλέγγυα ευθύνη των μελών, η οποία υποκαθιστά το κεφάλαιο που ο Νόμος 2190/1920, προσδιορίζοντας και το ύψος του, θέτει σαν προϋπόθεση της συστάσεως της Ανωνύμου Εταιρείας. Θα επιχειρήσω εδώ μια συνοπτική αναφορά για το πώς λειτουργούσε – πριν καταργηθεί δυστυχώς – αυτή η περίφημη και καταπληκτική, για το ρόλο και την αποτελεσματικότητά της, αλληλέγγυα ευθύνη στις ΑΣΟ.

Σύμφωνα λοιπόν με το Νόμο αυτό, μικρές ή και μεγάλες κατά τόπους ομάδες από αγρότες παραγωγούς, συνεδρίαζαν σε ένα οποιοδήποτε χώρο, δημόσιο ή ιδιωτικό, δημοτικό σχολείο, κοινοτικό κατάστημα ή και σε καφενείο ακόμη. Εκεί υπέγραφαν ένα καταστατικό, που τους είχε ήδη από πριν ετοιμάσει η Αγροτική Τράπεζα, τότε που λειτουργούσε ακόμη σα δική τους Τράπεζα. Το καταστατικό αυτό το κατέθεταν στη συνέχεια στο τοπικό Ειρηνοδικείο και ενεκρίνετο μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα.

Μετά την έγκριση του καταστατικού, η ομάδα αυτή των Συνεταίρων αποφάσιζε πλέον τόσο για την εκλογή της Διοίκησης, όσο και για το ύψος των χρημάτων που θα δανείζονταν από την ΑΤΕ για την εκπλήρωση των σκοπών του Συνεταιρισμού τους.

Στη συνέχεια κατέθεταν στην Τράπεζα το καταστατικό, τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης περί εκλογής Διοικητικού Συμβουλίου και περί δανεισμού, και πίνακα των χρημάτων που έχει δηλώσει το κάθε μέλος πως επιθυμεί να δανειστεί. Μετά την έγκριση της σχετικής πίστωσης, τα μέλη του Συνεταιρισμού προσέρχονταν και αναλάμβαναν τα χρήματα που είχε δηλώσει το καθένα. **Εγγυητές** σ' αυτή τη συναλλαγή ήταν ο Συνεταιρισμός (γιατί έτσι τον ήθελε ο Νόμος), ο Επόπτης της ΑΤΕ (γιατί έτσι τον ήθελε η ΑΤΕ) και η καλή λειτουργία του αγροτοσυνεταιριστικού μας κινήματος της εποχής εκείνης, όπως την προσδιόριζε η βούληση και η ικανότητα της τότε ηγεσίας του.

Με λίγα λόγια, ο Συνεταιρισμός γεννήθηκε και αναπτύχθηκε με μοναδικά κεφάλαια: Το **ηθικό κεφάλαιο**, τη συνεταιριστική δηλαδή ιδεολογία με τις

*Μή λέγεις πάντοτε τα όσα γνωρίζεις,
αλλά γνώριζε πάντοτε τα όσα λέγεις*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ακατάλυτες αρχές της και το υλικό, το **δημόσιο χρήμα δηλαδή, που του εξασφάλιζε η αλληλέγγυα ευθύνη των μελών του, και το χρηματοπιστωτικό και το φορολογικό μας σύστημα.**

Τα όσα επομένως κεφάλαια σχηματίστηκαν στους συνεταιρισμούς, είτε αυτά είναι **υλικά** (αποθήκες, εργοστάσια κ.ά.), είτε **ηθικά** από τη φήμη και την πελατεία, που σκοπό και προορισμό είχαν – με τις παραπάνω εγγυήσεις, με το κρατικό χρήμα, με το ζήλο και τη δραστηριότητα των άμισθων διοικήσεών τους – να αναπτύξουν την οικονομία του αγρότη λειτούργησαν ως μέσο και όχι ως ιδιοτελής σκοπός, ως περιουσιακό δηλαδή στοιχείο που θα προσμετρούσε στην προσωπική τους περιουσία. Θα ήταν άλλωστε άδικο, τα κεφάλαια αυτά – που απαιτήθηκε διάστημα (σε αρκετές περιπτώσεις) ακόμη και 50 χρόνων για να σχηματισθούν από διοικήσεις και μέλη που ίσως δεν θα υπάρχουν στο Συνεταιρισμό όταν θα μετοχοποιηθούν σε ανώνυμη εταιρεία – να τα καρπωθούν τα νέα μέλη που θα την απαρτίζουν κατά το χρόνο του μετασχηματισμού.

Γι' αυτό, πολύ σωστά ο Νόμος 1541/85 (άρθρο 45 παρ. 6) προέβλεπε ότι, σε περίπτωση διάλυσης του Συνεταιρισμού, τα κεφάλαιά του περιέρχονται στο υπέρτατο όργανο και αν αυτό δεν υπάρχει, σ' αυτό που έχει την έδρα του.

Στον ισχύοντα Νόμο 2810/2000 αναφέρεται (άρθρο 25 παρ. 3) ότι το μετά την εκκαθάριση ποσό διανέμεται ως **ορίζει το καταστατικό της ΑΣΟ.**

Η Ανώνυμη Εταιρεία, όμως, ή η ΕΠΕ δεν είναι ένωση προσώπων με σκοπό την ανάπτυξη της οικονομίας των μετόχων ή των μελών τους όπως ο Συνεταιρισμός, γι' αυτό και δεν επιχορηγείται από το κράτος ως κοινωνικοοικονομικός φορέας, ούτε και **διαγράφονται τα χρέη της.** Είναι ένωση κεφαλαίων με σκοπό το κέρδος των μετόχων ή των μελών τους. Γι' αυτό και δεν μπορεί να γίνει χοάνη υποδοχής μετοχοποιημένης περιουσίας των ΑΣΟ, που **σχηματίστηκε από δημόσιο χρήμα, λειτούργησε για συγκεκριμένο ποσό και μάλιστα ανταγωνιστικά (όχι εταιρικά) με τους μετόχους ή τα μέλη της διαδόχου εταιρείας, έστω και αν αυτοί είναι αγρότες.**

Θα πρέπει, εξάλλου, να επισημάνω απλά, χωρίς όμως και να μπω σε λεπτομέρειες, πως η δυνατότητα του μετασχηματισμού που δίδει το άρθρο 21 του Νόμου 2810/2000 θα προσελκύσει μεν το ενδιαφέρον των ανταγωνιστών, τουλάχιστον των οικονομικά αδυνάτων αλλά ενοχλητικών στην αγορά ΑΣΟ, να επιδιώξουν τη μετοχοποίησή τους για να **εξαγοράσουν το μετοχικό πακέτο τους.** Θα είναι όμως τότε πολύ δύσκολο για τις διοικήσεις αυτών των ΑΣΟ να δικαιολογηθούν στα μέλη τους και να τους εξηγήσουν πειστικά γιατί προτίμησαν, με τη μετοχοποίηση, να περιέλθουν

*Έχει μέλλον το Έθνος που είναι:
Ομόαιμο - Ομόθρησκο - Ομόγλωσσο*

Αριστοτέλης

στους ανταγωνιστές τους, σε βάρος μάλιστα των συμφερόντων τους, αντί να τις αναδιοργανώσουν και να τις λειτουργήσουν σωστά και προς όφελός τους. Και θα ήταν τουλάχιστον αδόκιμο, μονάδες με την όποια έστω συγκρότησή τους, που για πολλά όμως χρόνια προστάτευαν τον κλάδο τους από το κερδοσκοπικό κεφάλαιο, να περιέρχονται τώρα πια στην κυριαρχία των νέων τους μετόχων.

Με αυτές τις σκέψεις αβίαστα βγαίνει το συμπέρασμα πως, αν και δίδεται με το άρθρο 21 του Νόμου 2810/2000 η δυνατότητα μετασχηματισμού των ΑΣΟ σε ΑΕ ή ΕΠΕ, δεν πρέπει ποτέ αυτό να γίνει, τόσο για τη διαφύλαξη του κύρους του θεσμού των ΑΣΟ και των συμφερόντων των μελών τους, όσο και για να μην υπάρξουν ποτέ και σε κανένα ούτε ψίγματα έστω υποψίας για τυχόν ιδιοτέλεια στη διαχείριση από τις διοικήσεις των ΑΣΟ ενός τέτοιου μετασχηματισμού.

Πράγματι, όλα αυτά και πολλά άλλα συνηγορούν με την άποψη ότι οι συνεταιρισμοί γίνονται (ιδρύονται) και πεθαίνουν (διαλύονται) και πάλιν σαν συνεταιρισμοί, δηλαδή διαλύονται με την ίδια ακριβώς νομική προσωπικότητα που αυτοί ιδρύθηκαν.

Τα μέλη τους θα μπορούν βέβαια από την αξία των μεριδίων που θα εισπράξουν μετά τη διάλυσή τους, να συστήσουν εταιρείες με τα όποια άλλα νομικά σχήματα επιθυμούν. Τα μερίδια όμως που θα εισπράξουν από την εκκαθάριση τα μέλη τους αυτά, που θα είναι καταχωρημένα στο μητρώο τους κατά το χρόνο έναρξης της εκκαθάρισης, τα εισπράττουν μεν νόμιμα όχι όμως και δίκαια για τους παραπάνω λόγους. Και αυτό γίνεται ολοφάνερο όταν σκεφθεί κανείς – πράγμα πολύ πιθανό – ότι δικαιούχο μπορεί να είναι και μέλος που γράφτηκε στο μητρώο της μετασχηματισμένης ΑΣΟ μόλις λίγο πριν το τελευταίο εξάμηνο του μετασχηματισμού της. Το μέλος αυτό, χωρίς καμμία σχεδόν συνεισφορά και παροχή δική του, γίνεται αυτομάτως δικαιούχος κεφαλαίου – μικρού ή μεγάλου, μας είναι αδιάφορο εδώ – που όμως σχηματίστηκε με επιδοτήσεις, με φοροαπαλλαγές, με θυσίες ετών και με δραστηριότητες άλλων συναδέλφων του μελών.

Και βέβαια κάτι τέτοιο σίγουρα δεν ήταν στις προθέσεις και τη βούληση ούτε του νομοθέτη του αρχικού Νόμου (602/1915) περί Συνεταιρισμών, ούτε των αγνών και ιδεολόγων εκείνων αγροτών-παραγωγών που οικοδόμησαν και στήριξαν επί δεκαετίες το αγροτοσυνεταιριστικό κίνημα της χώρας μας. Αυτό όμως έπρεπε να το γνωρίζει και να το το συνυπολογίσει ο σύγχρονος νομοθέτης, όταν με το άρθρο 21 του Ν. 2810/2000 καθιέρωσε τη μετατροπή των ΑΣΟ σε Α.Ε. ή ΕΠΕ.

(Μ.Κ.Δ.)

Το μόνο κόσμημα που δεν φθείρεται είναι η γνώση

ΔΑΝΓΚΟΡΝΤ

Παρατηρήσεις επί του κρατικού προϋπολογισμού του 2003 για τη γεωργία

Του κ. Τζανέτου Καραμίκια, Προέδρου της ΠΑΣΕΓΕΣ

Σε ειδική συνεδρίαση των εκπροσώπων των κοινωνικών και παραγωγικών φορέων, που έγινε την 16.12.2002 πριν από τη συζήτηση του κρατικού προϋπολογισμού, ο Πρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ κ. Τζανέτος Καραμίκιας, έκαμε τις παρακάτω παρατηρήσεις για τη γεωργία τις οποίες, λόγω του εξαιρετικού ενδιαφέροντος και της σημασίας τους, καταχωρούμε στη συνέχεια, όπως αυτές δημοσιεύθηκαν στον Τύπο το Δεκέμβριο του 2002.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευτές,

Κύριοι Πρόεδροι και εκπρόσωποι των φορέων,

Θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε που μας δίνετε τη δυνατότητα να εκφράσουμε τις παρατηρήσεις μας επί του κρατικού προϋπολογισμού του 2003, που αφορούν τη γεωργία και βεβαίως να πούμε και κάποιους προβληματισμούς με αφορμή την κατάθεση και τη συζήτηση του προϋπολογισμού.

Η συμβολή της γεωργίας στη διαμόρφωση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος απ' το 13% που βρισκόταν το 1992, κινείται σήμερα, κατά την πολιτεία, στο 8%, ενώ σύμφωνα με άλλες εκτιμήσεις δεν υπερβαίνει το 7%. Γεγονός είναι πάντως ότι η συμβολή στη διαμόρφωση του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος της γεωργίας μειώθηκε κατά το διάστημα της τελευταίας 10ετίας περίπου στο 50%.

Κατά την άποψή μας, το αποτέλεσμα αυτό οφείλεται κυρίως στους ακόλουθους παράγοντες:

Πρώτον, στην πολύ ταχύτερη μεγέθυνση των δύο άλλων κλάδων της οικονομίας, της βιομηχανίας και των υπηρεσιών και αυτό βεβαίως δεν είναι κακό.

Δεύτερον, στην σημαντική εισαγωγική διείσδυση των προϊόντων του διατροφικού τομέα απ' την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό θα έλεγα είναι πολύ κακό και νομίζω ότι πρέπει να δούμε πώς θα αναδιατάξουμε τους κλάδους της αγροτικής οικονομίας.

Τρίτον, στη ανεπάρκεια των δαπανών των εκάστοτε προϋπολογισμών σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες της γεωργίας, στην μη ορθολογική διανομή τους στους διάφορους τομείς της γεωργίας, καθώς και στη μη ορθολογική σε επιθυμητό επίπεδο δαπάνη τους. Και αυτό βεβαίως είναι κακό.

Στον προϋπολογισμό του 2003 οι συνολικές δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων που διατίθενται στη γεωργία είναι συνολικά της τάξης του 3,79% περίπου. Αντιπροσωπεύουν το 2,93% του τακτικού προϋπολογισμού και το 0,86% του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων.

Εάν ωστόσο ληφθεί υπόψη ότι σημαντικό τμήμα των δαπανών αυτών διατίθεται σε υποστηρικτικές διαδικασίες, θεσμούς και φυσικά πρόσωπα που κυρίως είναι ο ΟΓΑ και ο ΕΛΓΑ, καταλήγουμε σε ένα σαφώς μικρότερο ποσοστό που πραγματικά δαπανάται για τη γεωργία. Η συμμετοχή των εθνικών πόρων που κατευθύνονται με μορφή οικονομικών ενισχύσεων στη γεωργία, προϋπολογίζεται στο ύψος των 3,57 δις ευρώ, ποσοστό που αντιπροσωπεύει αύξηση της τάξεως του 17,2 έναντι του 2002.

Το κονδύλιο όμως αυτό συνήθως υστερεί κατά την φάση εκτέλεσής του για λόγους συνήθως δημοσιονομικής πειθαρχίας. Η αντίστοιχη εισροή πόρων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κυρίως μέσω του FEOGA εγγυήσεις, προϋπολογίζεται σε 2,823 δις ευρώ.

Και εδώ όμως οι αδυναμίες απορρόφησης, σε ορισμένους τομείς, διαμορφώνουν χαμηλότερα πραγματικά ποσά. Θα πρέπει να επισημανθεί πως εξαιτίας της τάσης μείωσης των δαπανών του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα τελευταία χρόνια, οι εθνικοί πόροι συμμετέχουν με μεγαλύτερο ποσοστό στις δαπάνες της τάξεως του 55,8%, σε αντίθεση με το παρελθόν όπου η κατάσταση ήταν αντίστροφη.

Κύριε Πρόεδρε και κύριοι βουλευτές, δεν θα ήθελα στην ομιλία μου να αναλωθώ σε παράθεση άλλων στοιχείων και ποσοστών τα οποία εξάλλου σας είναι γνωστά. Θα ήθελα να σταθώ ιδιαίτερα στο τι θα έπρεπε να γίνει, βασιζόμενος βέβαια στα στοιχεία και στα αποτελέσματα, προκειμένου να βελτιωθεί – και γιατί όχι να αναστραφεί – μεσοπρόθεσμα η φθίνουσα πορεία του αγροτικού κλάδου της οικονομίας.

Το 20%, το 1/5 του ενεργού πληθυσμού της χώρας, χωρίς να υπολογίζονται οι οικονομικοί μετανάστες, δραστηριοποιούνται άμεσα ή έμμεσα στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας, που παράγει μόνο το 7% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος. Αυτό σημαίνει πως οι συντελεστές παραγωγής του κλάδου, οι άνθρωποι, τα απασχολούμενα κεφάλαια, χρήμα, έδαφος, φυτικό και ζωικό κεφάλαιο, δεν είναι τόσο παραγωγικά όσο θα έπρεπε να είναι και επιπλέον δεν απολαμβάνουν τιμές αγοράς αντάξιές τους.

Με απλά λόγια, οι τιμές παραγωγού είναι και παραμένουν χαμηλές. Είναι βέβαια άλλο θέμα ποιές είναι οι τιμές πώλησης, δηλαδή οι τιμές που πληρώνει ο καταναλωτής. Δεν είναι τυχαίο, αντίθετα είναι βεβαιωμένο γεγονός, ότι η δημοσιονομική πειθαρχία, η σταθεροποίηση των τιμών, βασίστηκε υπέρμετρα τα τελευταία 10 χρόνια στις τιμές παραγωγού, γι' αυτό και η ψαλίδα μεταξύ αστικού και αγροτικού εισοδήματος μεγαλώνει.

Πιστεύουμε ότι χωρίς αυτό να αποτελεί μοναδική συμβολή στην αναβάθ-

μιση του πρωτογενή τομέα της οικονομίας, ο κρατικός προϋπολογισμός και οι διατιθέμενοι πόροι απ' την Ευρωπαϊκή Ένωση, μπορούν να συμβάλλουν αποφασιστικότερα προς την κατεύθυνση αυτή.

Στόχος πρέπει να είναι η αύξηση του ποσοστού του τακτικού προϋπολογισμού για τη γεωργία.

Η ΠΑΣΕΓΕΣ επανειλημμένα έχει επισημάνει τα τελευταία χρόνια την κομβική βαρύτητα που έχει *πρώτον*, η αύξηση των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού, αλλά και των πόρων του Γ' ΚΠΣ στη γεωργία, *δύτερον*, ολοκληρωμένος σχεδιασμός και ορθολογική κατανομή τους και *τρίτον*, η αποτελεσματική διαχείρισή τους με μετρήσιμο αποτέλεσμα.

Δίνουμε ιδιαίτερο βάρος στο τρίτο. Εμείς δεν θεωρούμε ότι είναι πανάκεια η αντιμετώπιση της διαφθοράς στο Δημόσιο μόνο με κατασταλτικά και εισαγγελικά μέσα. Θεωρούμε πιο αποτελεσματικό να αλλάξουμε τη διαχείριση απ' το Δημόσιο με άλλους θεσμούς και άλλα εργαλεία των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων.

Τα τρία αυτά στοιχεία, κατά την άποψή μας, αποτελούν προϋπόθεση για την μεγιστοποίηση του αποτελέσματός τους, δηλαδή για την αναστροφή της φθίνουσας πορείας του αγροτικού τομέα και την βελτίωση του εισοδήματος των Ελλήνων αγροτών.

Και αυτός ο προϋπολογισμός τέλος, δεν αντιμετωπίζει το ζήτημα της φθίνουσας πορείας του αγροτικού χώρου. Δεν αντιμετωπίζει το θέμα των περιφερειακών, οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων της χώρας».

Τι λένε στη μελέτη τους για τη γεωργία οι 7 καθηγητές

Η ελληνική γεωργία μοιάζει ανοχύρωτη στο πλαίσιο του διεθνούς ανταγωνισμού, παρά τα τεράστια κονδύλια που έχουν εισρεύσει στον αγροτικό τομέα μετά την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι ραγδαίες εξελίξεις όπως η ενδιάμεση αναθεώρηση της κοινής αγροτικής πολιτικής, οι διαπραγματεύσεις στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) απαιτούν δυνατότητα προσαρμογής που η ελληνική γεωργία δεν διαθέτει.

Αντίθετα μάλιστα, χρόνια προβλήματα απλώς διαιωνίζονται, καθώς τα χρήματα που εισέρρευσαν χρησιμοποιήθηκαν λανθασμένα ή εξυπηρέτησαν εντελώς διαφορετικά συμφέροντα από αυτά της ανάπτυξης της γεωργίας, όπως η δημιουργία σχέσεων εξάρτησης των παραγωγών από τα κόμματα και τον κρατικό μηχανισμό. Οι γεωπόνοι έφυγαν από το χωράφι και μετατράπηκαν σε υπαλλήλους γραφείων που μοιράζουν τις κοινοτικές επιδοτήσεις. Οι μόνοι «σύμβουλοι» των αγροτών είναι οι γεωπόνοι-πωλητές γεωργικών φαρμάκων, που βέβαια κατευθύνουν την παραγωγή κατά το συμφέρον τους.

Δημιουργήθηκαν έτσι δύο τύποι γεωργίας και οι δύο προβληματικοί. Αυτή των **ορεινών** και **μειονεκτικών** περιοχών, η οποία όμως δεν μπορεί να εξασφαλίσει επαρκές εισόδημα στους παραγωγούς και η **εντατική** (που στέλλει τους γεωργούς στην «εντατική»)!!!!

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ ΠΑΡΘΕΝΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΣΠΙΤΙΚΟ

βάλτε το
στην
καρδιά σας.

θα σας
το
ανταποδώσει.

ΦΤΑΙΝΕ ΟΙ ΝΟΜΟΙ ή ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ;

Γράφει ο **Γιώργος Καφετζάκης**

Οι Νόμοι είναι η βούληση και η θέληση μιας κοινωνίας ανθρώπων, που διατυπώνουν οι εκπρόσωποί του, σε επίσημα αναγνωρισμένο έντυπο, όπως είναι η Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αυτό το νόμο είναι υποχρεωμένοι να σέβονται όλα τα μέλη αυτής της κοινωνίας και όσοι άλλοι ζουν και δραστηριοποιούνται στα όρια της επικράτειάς της. Άγνοια σε κανένα απ' αυτά, ούτε δικαιολογείται ούτε συγχωρείται. Όπου αυτό δε γίνεται σεβαστό, ο ίδιος ή άλλος νόμος προβλέπει την τιμωρία του κάθε παράνομου.

Και φυσικά ο νόμος δεν «αυτοεφαρμόζεται», για να το πούμε απλούστερα και συντομότερα. Εφαρμόζεται από την εκτελεστική εξουσία της κάθε κοινωνίας στην επικράτειά της. Και από την **καλή**, την πλήρη δηλαδή εφαρμογή, ή την **κακή**, δηλαδή την πλημμελή ή και την καθόλου (με στραβά μάτια που λέμε) εφαρμογή του, κρίνεται για την αποτελεσματικότητα, την αντικειμενικότητα και τη συνέπειά της αυτή η εξουσία (εκτελεστική).

Ας δούμε τώρα την εφαρμογή του δικού μας Νόμου, του Νόμου 2810/2000, που λειτουργούν οι Συνεταιρισμοί μας – για τους οποίους το δικό μας ενδιαφέρον – για να εκτιμήσουμε την αποτελεσματικότητα της κεντρικής εξουσίας και φυσικά την αποτελεσματικότητα των οργάνων της, που λειτουργούν με δική της εντολή και για λογαριασμό της.

α. Άρθρο 5 παράγραφος 1

«Μέλη Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν όσοι ασχολούνται σε οποιοδήποτε κλάδο ή δραστηριότητα της αγροτικής οικονομίας, που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού».

Συμβαίνει κάτι τέτοιο που θέλει ο Νόμος ή μήπως μεγάλος αριθμός μελών του κάθε συνεταιρισμού καμία δεν έχει σχέση και φυσικά καμία δραστηριότητα που θέλει ο Νόμος, με την αγροτική οικονομία; Και σε παρόμοιες περιπτώσεις, πώς έχουν αιτιολογήσει τις αποφάσεις περί εγγραφής τους τα Διοικητικά Συμβούλια, όπως επιτάσσει το αμέσως επόμενο (το 6) άρθρο του Νόμου στην πρώτη παράγραφο του;

β. Άρθρο 7 παράγραφος 1

«Τα καταστατικά των ΑΣΟ υποχρεωτικά πρέπει να έχουν διατάξεις που να ρυθμίζουν τη συμμετοχή των μελών στις δραστηριότητες και τις συναλλαγές του συνεταιρισμού (παρ. δ)

Έχει περάσει αυτή η διάταξη στα καταστατικά των ΑΣΟ; Και αν ναι, εφαρμόζεται; Ή μήπως τα μέλη των ΑΣΟ, με τις δραστηριότητες και τις συναλλαγές τους αντί να ενισχύουν, όπως οφείλουν, ανταγωνίζονται το συνεταιρισμό τους; Βασικής σημασίας περίπτωση. Αν τώρα δεν έχει περάσει η διάταξη στα καταστατικά και αυτό «συγχωρείται», τότε τι χρειάζονται οι «κυρώσεις κατά των μελών» που προβλέπει η παράγραφος 2

του ίδιου άρθρου (7) για την αποτελεσματική λειτουργία των ΑΣΟ, όπως επιτάσσει ο Νόμος, που όμως δεν εφαρμόζεται στις περισσότερες, αν όχι σε όλες, τις ΑΣΟ;

γ. Άρθρο 8

Η παράγραφος (1) ορίζει ελάχιστο ποσό συνεταιριστικής μερίδας, όπως σε κάθε εταιρικό σχήμα, ελάχιστο ποσό κεφαλαίου. Ποιος έχει ελέγξει αν το ελάχιστο αυτό ποσό έχει καταβληθεί στα ιαμεία του Συνεταιρισμού; Και αν αυτό δεν έχει γίνει – που πράγματι σε πάμπολλες περιπτώσεις δεν έχει γίνει – εφαρμόζεται ο Νόμος;

δ. Άρθρο 18 παράγραφος 3

«Το Δ.Σ. συντάσσει πρόγραμμα δράσης και ανάπτυξης της ΑΣΟ».

Πολύ σωστή και πολύ αναγκαία αυτή η διάταξη. Πρέπει το Δ.Σ. να προγραμματίζει και τις δραστηριότητες που θα πραγματοποιεί ο Συνεταιρισμός και να απολογείται για τις ενδεχόμενες αποκλίσεις από τον προγραμματισμό του. Γίνεται αυτό; Ποιος το διαπιστώνει; Και αν και όπου αυτό δεν γίνεται, ποιες είναι οι συνέπειες για τις παραλείψεις ή τις αποκλίσεις;

ε. Άρθρο 33 παράγραφος 2β

«Η ΠΑΣΕΓΕΣ επιμελείται για την τήρηση των συνεταιριστικών αρχών και την ανάπτυξη της συνεταιριστικής ιδέας».

Ποιος και πού γνώρισε αυτή την... επιμέλεια; Εφαρμόζεται ο Νόμος σ' αυτή την περίπτωση; Επίσης (βλ. 2γ) *«Ασκει κάθε δραστηριότητα που προάγει τις δραστηριότητες των ΑΣΟ»*. Ποιες είναι αυτές οι δραστηριότητες; Εφαρμόζεται και εδώ ο Νόμος;

Για όλες αυτές και άλλες περιπτώσεις, δεν θα γινόταν σήμερα λόγος, ούτε αμφισβητήσεις θα μπορούσαν να υπάρξουν για την πιστή εφαρμογή του Νόμου, αν θα λειτουργούσε εποπτική υπηρεσία όπως αυτή της ΑΤΕ, η οποία αναιτιολόγητα και επιζήμια καταργήθηκε. Και φυσικά, αν και όπου δεν εφαρμόζεται ο Νόμος, υπεύθυνη και υπόλογη είναι η κεντρική εξουσία του κράτους.

Είναι ακατανόητο, πώς μια τεράστια διαχείριση θεσμικά προσδιορισμένη και κατακόρυφα, οργανικά και οργανωτικά συνδεδεμένη, δεν διαθέτει ενιαίο εσωτερικό έλεγχο; Ιδιαίτερα δε και με υπόψη ότι:

1. Απέληξε σε τεράστια χρηματοπιστωτικά ανοίγματα, ακριβώς όταν αποσύρθηκε απ' αυτήν ο έλεγχος;
2. Συνεχίζονται τα ανοίγματα αυτά και ασκούνται πιέσεις για νέες διαγραφές χρεών;
3. Αυτές οι διαχειρίσεις ασκούνται για λογαριασμό χαλαρωμένης εταιρικής βάσης, που τα φυσικά υπόλογα μέλη της αδιαφορούν για τη λειτουργία των συνεταιρισμών τους. Δεν τους αισθάνονται ως δικά τους εταιρικά σχήματα, σε σημείο που να διερωτώνται αν οι Συνεταιρισμοί ανήκουν στους **αντιπροσώπους**, στα **διοικητικά συμβούλια**, στους **προέδρους**, στο **προσωπικό τους**, στην **ΠΑΣΕΓΕΣ**, στην **ΑΤΕ** ή και αυτό το **Κράτος** και ότι η συμμετοχή τους έχει νόημα για την εκλογή διοικήσεων, και μόνο αυτών, αφού άλλωστε αρκετοί δεν έχουν σχέση με τα αγροτικά πράγματα.

(Γ.Α.Κ.)

Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΕΧΕΙ ΚΑΙ ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ!

Προκαλούνται οι Συνεταιριστές από αρκετά μέτρα της Πολιτείας. Προκαλούνται από τον κομματικό ανταγωνισμό, για τον προσεταιρισμό τους. Προκαλούνται από τους άλλοτε ανταγωνιστές τους που νέμονται τις παραδοσιακές αγορές τους, έ...όχι όμως να προκαλούνται και από τους καλαμαράδες!

Στην ανακοίνωση για την τελευταία προθεσμία προσαρμογής των Καταστατικών των ΑΣΟ που ήταν η 9η Μαρτίου 2003 (η τρίτη από της ισχύος του Νόμου 2810/2000), αναφέρονται και τα παρακάτω, που προκαλούν τη νοημοσύνη, τουλάχιστον των Συνεταιριστών, αν όχι και των απλών αναγνωστών των εφημερίδων στις οποίες δημοσιεύτηκαν.

Γράφτηκε λοιπόν στις εφημερίδες:

*«Ειδικότερα το νομοσχέδιο με την ονομασία «**Αλέξανδρος Παπαναστασίου**» προβλέπει:*

*α) **Περιορισμό της κρατικής παρέμβασης**, με κρατική εποπτεία, αφού οι επιμέρους βασικές ρυθμίσεις θα καθορίζονται από τις συνεταιριστικές οργανώσεις, ανάλογα με τις ανάγκες και τις βλέψεις τους».*

Κι εμείς τώρα, καλοπροαίρετα ρωτούμε: Πώς παρεμβαίνει το Κράτος, αφού κατά το Σύνταγμα (άρθρο 12 παρ.4) **οι Συνεταιρισμοί προστατεύονται και εποπτεύονται από το Κράτος**; Μήπως ο συντάκτης της ανακοίνωσης εννοούσε την κομματική ως κρατική παρέμβαση; Γιατί εξάλλου, κατά την παραπάνω συνταγματική διάταξη, το Κράτος *«είναι υποχρεωμένο να μεριμνά για την ανάπτυξή τους»*; Την αλήθεια μπορεί να μην την λέει κανείς, δεν δικαιούται όμως να την κακοποιεί.

*β) «**Δίνεται προτεραιότητα στον επιχειρηματικό χαρακτήρα των οργανώσεων, οι οποίες δεν χάνουν την κοινωνική τους μορφή**».*

Τις προτεραιότητες στις δραστηριότητες των Συνεταιρισμών τις δίνουν οι διοικήσεις τους και όχι ο... Παπαναστασίου.

*γ) «**Παρέχει στους συνεταιρισμούς τη δυνατότητα ανταγωνισμού σε ισότιμη βάση, δηλαδή αίρονται αρκετοί περιορισμοί του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου**».*

Όστε είναι... παραχώρηση η δυνατότητα ανταγωνισμού σε ισότιμη βάση; Γιατί; Πώς και ποιοί περιορισμοί «αίρονται» με τον... Παπαναστασίου;

*δ) «**Δημιουργούνται προϋποθέσεις για άντληση κεφαλαίων αντί της ισχύουσας αποκλειστικής προσφυγής σε τραπεζικό δανεισμό**».*

Ποιες είναι αυτές οι προϋποθέσεις και ποιες οι άλλες, οι εκτός του τραπεζικού συστήματος πηγές; Μήπως οι συνεταιριστικές μερίδες, την είσπραξη των οποίων η Εξουσία συνεχώς αναβάλλει για να εξασφαλίζει την εκλογή

διοικήσεων που – όπως τα πράγματα έδειξαν μέχρι σήμερα – την ενδιαφέρει περισσότερο από τη λειτουργία των ΑΣΟ;

ε) «Παρέχει κίνητρα για συγχωνεύσεις συνεταιρισμών, μετά από ελεύθερη βούληση των μελών, με σκοπό τη δημιουργία μεγαλύτερων και ορθολογικά οργανωμένων επιχειρήσεων».

Το «κίνητρο» της συγχώνευσης υπάρχει εδώ και 70 χρόνια (το πρώτο περί συγχωνεύσεων των ΑΣΟ διάταγμα εκδόθηκε το 1939 και αριθμεί 14 άρθρα), χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Ε. λοιπόν, όχι και μαγικές ικανότητες στον... «Παπαναστασίου»;

στ) «Παρέχει την ευχέρεια επιλογής του τρόπου διοίκησης και διαχείρισης των υποθέσεων των συνεταιρισμών, προωθώντας το δικαίωμα της αυτοδιοίκησης».

Ε, αυτό κι αν είναι αστείο! Όστε ο «Παπαναστασίου» με τις μαγικές του ικανότητες δίνει ευκαιρίες επιλογής και προωθεί «το δικαίωμα της αυτοδιοίκησης» των συνεταιρισμών; Τι είναι πάλι τούτο; Εδώ πράγματι γελάνε.

ζ) Τέλος, εισάγει το ενιαίο ψηφοδέλτιο στις αρχαιρεσίες και την εκλογή οργάνων βάσει του καταστατικού, ώστε να καθίστανται περισσότερο λειτουργικές οι γενικές συνελεύσεις.

Εδώ κακοποιείται ο ίδιος ο μεγάλος δημοκράτης και συνεταιριστής Αλέξανδρος Παπαναστασίου από το συντάκτη της ανακοίνωσης, που θυμίζει ότι η τελευταία προθεσμία για την τροποποίηση των καταστατικών των ΑΣΟ ήταν η 9-3-2003. Ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου **δεν εισήγαγε** με το όνομά του και μάλιστα μετά θάνατο, το ενιαίο ψηφοδέλτιο στους Συνεταιρισμούς. Το καθιέρωσε με τους αγώνες του και θα έτριζαν τα κόκκαλά του όταν το αφαιρούσαν από το Νόμο 602/1915, που ψηφίστηκε στις μέρες του και με τους δικούς του αγώνες.

Είναι και εδώ ένας έμμεσος τρόπος για να μη θιγούν εκείνοι που έκαναν ωμή παρέμβαση – πρωτόγνωρη στα παγκόσμια συνεταιριστικά χρονικά – στις ΑΣΟ της χώρας μας, η οποία διήρκεσε 18 σχεδόν χρόνια (από της 10-6-1982 με το Νόμο 1257/1982 μέχρι και της 9-3-2000, που καταργήθηκε με το Νόμο 2810/2000). Και δεν τους εξιλεώνει, ούτε βέβαια αποκαθιστά τις ζημιές που έγιναν τα 18 αυτά χρόνια στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις μας, η **περικοπή** του άρθρου 15 της Εισηγητικής Έκθεσης του Ν. 2810-2000. **«Όμως από την εμπειρία που αποκτήθηκε, συνάγεται ότι η δυνατότητα διάκρισης ομάδων εντός του συνεταιρισμού ενθαρρύνει τη δημιουργία και την διακριτή αντιπαλότητα ομάδων και όχι τη σύζευξη των απόψεων»**, ούτε η όψιμη **αποδοχή** των λόγων του ιστορικού του πρωτοπόρου συνεταιρισμού της Ροσντέιλ, του G.J. Holyoake, ότι **«τα μέλη συχνά διαφωνούσαν αλλά ποτέ δεν διχάστηκαν»**, γιατί στην περίπτωση μας και διχάστηκαν και από αυτό το διχασμό τους το αγροτοσυνεταιριστικό τους κίνημα, ανεπανόρθωτες σχεδόν ζημιές υπέστη.

Η ευθύνη του καταναλωτή στην πρόληψη των τροφιμογενών νοσημάτων

Γράφει ο **Απόστολος Τ. Ράντσιος**

Σε μια περίοδο, που οι διατροφικές κρίσεις και τα σχετικά σκάνδαλα δεν απασχολούν την κοινή γνώμη, καλό είναι να αναφερθούμε στο τι συμβαίνει στην πραγματικότητα, κάτω από την ήρεμη επιφάνεια της επικαιρότητας, σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων και τις αιτίες των τροφιμογενών νοσημάτων. Έτσι, ίσως, παραχθεί περισσότερο φως, παρά θερμότητα.

Την επικαιρότητα κλέβουν συνήθως οι μεγάλες κρίσεις, που προκαλούν μαζικές αντιδράσεις των καταναλωτών. Αυτές οφείλονται σε μείζονα προβλήματα, που σχετίζονται, σχεδόν αποκλειστικά, με περιβαλλοντικές επιδράσεις ή κακούς χειρισμούς στο επίπεδο της παραγωγής, μεταποίησης, επεξεργασίας και διακίνησης των τροφίμων.

Στον καθημερινό βίο, όμως, ο τρόπος, που ο καταναλωτής χειρίζεται τα τρόφιμα, από τη στιγμή που τα αγοράζει μέχρι να τα καταναλώσει, παίζει αποφασιστικό ρόλο για την πρόληψη των τροφιμογενών νοσημάτων.

Από το 1977, ξεκίνησε στις Η.Π.Α. μια σειρά μελετών, που επαναλαμβάνονται κάθε χρόνο, από τότε, για την αξιολόγηση της ευθύνης των νοικοκυριών στην πρόκληση τροφιμογενών λοιμώξεων. Το έτος 2000 διαπιστώθηκε ότι:

- Παρ' όλες τις προσπάθειες, τα 3/4 του πληθυσμού διαπράττει κρίσιμες παραλείψεις κατά την προετοιμασία του φαγητού στο σπίτι.
- 40% των λανθασμένων χειρισμών αποδίδονται σε έλλειψη εκπαίδευσης, 40% σε έλλειψη συνειδήσεως της σημασίας των ενεργειών και 20% σε αδιαφορία.

Από συγκρίσεις με ανάλογες μελέτες σε εστιατόρια προκύπτει ότι τα νοικοκυριά δεν είναι καλύτερα από τα εστιατόρια.

(*) τ. Πρόεδρος και Επίτιμο Μέλος της Παγκόσμιας Κτηνιατρικής Εταιρείας, Επίκουρος Καθηγητής ΑΠΘ, Πρόεδρος της Βαλκανικής και Παρευξείνιας Κτηνιατρικής Εταιρείας.

Είναι πολύ πιθανό, το 50% των τροφιμογενών λοιμώξεων να είναι αποτέλεσμα των προαναφερόμενων παραλείψεων.

Δεν έχουμε λόγους να πιστεύουμε ότι τα πράγματα είναι διαφορετικότερα στην Ευρώπη. Παρόλο που πρόσφατες έρευνες έδειξαν ότι το 11% των τροφίμων, που επιθεωρήθηκαν από τις επίσημες Αρχές δεν ήταν σύμφωνα με το Νόμο και ότι το 21% των σημείων πώλησης δεν ήταν σύμφωνα με τους κανόνες υγιεινής, η κύρια πηγή τροφιμογενών λοιμώξεων παραμένει το σπίτι. Σύμφωνα με σχετική Ολλανδική Ετήσια Έκθεση για το ζήτημα αυτό, η πιο συχνή αιτία είναι κακές υγειονομικές πρακτικές μαγειρέματος.

Είναι βέβαιο ότι σήμερα, και μάλιστα στην Ευρώπη, τα τρόφιμα, που προσφέρονται στην αγορά, είναι ασφαλέστερα από ποτέ, άσχετα αν ο καταναλωτής δεν το πιστεύει όταν του το λένε. Συγχρόνως αυξάνεται η ευθύνη του ίδιου του καταναλωτή για τη διατήρηση αυτής της ασφάλειας. Είναι ευθύνη όλων όσων εμπλέκονται στην παραγωγή, διακίνηση, επεξεργασία και έλεγχο των τροφίμων, να βελτιώσουν την αντίληψη αυτή του καταναλωτή.

Είναι βέβαιο ότι σήμερα, και μάλιστα στην Ευρώπη, τα τρόφιμα, που προσφέρονται στην αγορά, είναι ασφαλέστερα από ποτέ, άσχετα αν ο καταναλωτής δεν το πιστεύει όταν του το λένε.

Σεβόμενοι τα δικαιώματά του, ο καλύτερος τρόπος για να επιτευχθεί αυτό είναι να τον πληροφορούμε, με τεκμηριωμένες, αξιόπιστες και κατανοητές από τον ίδιο πληροφορίες, για την προέλευση του τροφίμου. Πώς αυτό παράχθηκε, ποια τα πρόσθετα που χρησιμοποιήθηκαν για την παρασκευή του και ποια η ταυτότητα των παραγωγών, μεταποιητών και διακινητών. Επιπλέον, να του υποδεικνύουμε τη δική του ευθύνη, για την ασφάλεια του τροφίμου, μέχρι τη στιγμή που αυτό θα καταναλωθεί.

Όλα αυτά δε μπορεί να γίνουν με την εκτύπωση των σχετικών πληροφοριών στα επισήματα, όπως φαίνεται να πιστεύει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που μάλλον περιοριστικά σχεδιάζει την καταγραφή στα επίσημα, των στοιχείων, που έχουν σχέση με τη σύνθεση του τελικού προϊόντος. Αυτό είναι προφανώς ανεπαρκές, πολύπλοκο και τελικά άχρηστο και ανώφελο για τον καταναλωτή, που δεν είναι πάντοτε σε θέση να αξιολογεί τις πληροφορίες που του δίνονται. Εκείνο που χρειάζεται είναι η διαθεσιμότητα όλων των πληροφοριών, που μπορεί να ζητήσει ο ίδιος ο καταναλωτής ή οι εκπρόσωποί του, για την παραγωγή, τη διακίνηση και την επεξεργασία κάθε τροφίμου. Αυτό σημαίνει τη δημιουργία ανάλογων τραπεζών πληροφοριών, με στοιχεία προσβάσιμα και μη αλλοιώσιμα, για κάθε είδος τροφίμου. Τούτο, σε συνδυασμό με κατάλληλη εκπαίδευση του καταναλωτή για το είδος και τη σημασία των πληροφοριών που του παρέχονται, είναι κρίσιμο για την αποκατάσταση της κλονισμένης σήμερα εμπιστοσύνης του.

Η ευθύνη για την ασφάλεια των τροφίμων μοιράζεται μεταξύ τριών πυλώνων: Των παραγωγών και μεταποιητών, των κρατικών υπηρεσιών ελέγχου και των καταναλωτών. Για να επιτευχθεί ο τελικός στόχος και να αντιμετωπιστεί η πρόκληση, που είναι η ασφάλεια του τροφίμου, τη στιγμή που αυτό καταναλώνεται, απαιτείται συνεργασία και των τριών, ώστε ο καθένας να ανταποκρίνεται στο μερίδιο ευθύνης που του αναλογεί. Είναι φανερό, από όσα προαναφέρθηκαν, ότι ο πυλώνας των καταναλωτών, όχι εξαιτίας του ίδιου, υστερεί έναντι των άλλων, όσον αφορά στην εκπλήρωση του ρόλου και των ευθυνών του.

Υπάρχει, επομένως, θέμα σχετικής ενημέρωσης και ευθύνης του καταναλωτή, για την πρόληψη των τροφιμογενών νοσημάτων, που οφείλονται σε παραλείψεις του ίδιου. Ειδικότερα, στην πληροφόρησή του για τον τρόπο χειρισμού καθενός από τα τρόφιμα, που αγοράζει, μέχρι να καταναλωθούν, χωρίς να επιβαρύνεται η ασφάλεια τους.

Η μετάδοση της γνώσης για το χειρισμό των τροφίμων, από τη στιγμή της αγοράς τους μέχρι την κατάλωσή τους, με τελικό σκοπό την πρόληψη των περιστατικών τροφιμογενών λοιμώξεων, από τρόφιμα, που είναι ασφαλή όταν αγοράζονται, αλλά, εξαιτίας κακών χειρισμών, γίνονται ανασφαλή μέχρι να καταναλωθούν, είναι πολύ σημαντική. Απαιτείται, συνεπώς, η συνεχής ενημέρωση, η εκπαίδευση του καταναλωτή. Οι δράσεις αυτές είναι θεμελιώδεις για την πρόληψη τροφιμογενών νοσημάτων, τα οποία είναι αποτέλεσμα χειρισμών, που επιβαρύνουν την ασφάλειά των τροφίμων.

Παρέχοντες στους καταναλωτές πληροφορίες, που έχουν επιστημονική βάση, είναι ο καλύτερος τρόπος πρόληψης των τροφιμογενών λοιμώξεων. Στη συνέχεια, όμως, οι καταναλωτές πρέπει να αυτενεργούν. Όπως αναφέρει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας "οι εκρήξεις τροφιμογενών νοσημάτων μπορούν να μειωθούν, αν οι χειριστές των τροφίμων, επαγγελματίες ή οικιακοί, αντιληφθούν τη σημασία της σωστής υγειονομικής πρακτικής. Η υγειονομική εκπαίδευση είναι μια από τις πιο αποτελεσματικές μεθόδους για τη μείωση του προβλήματος".

Υπάρχουν δύο θέματα. Η διάχυση των πληροφοριών και η πιστή εφαρμογή τους. Είναι φανερό ότι η απευθείας εκπαίδευση όλων των καταναλωτών δε μπορεί να πραγματοποιηθεί. Ο ρόλος και η ευθύνη πέφτει στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, έντυπα και ηλεκτρονικά, καθώς και στα Σχολεία και στις Αρχές ελέγχου τροφίμων. Για να είναι, όμως, αυτά αποτελεσματικά πρέπει προηγουμένως να εκπαιδευτούν σωστά οι εκπαιδευτές, δηλαδή οι φυσικοί

Η ευθύνη για την ασφάλεια των τροφίμων μοιράζεται μεταξύ τριών πυλώνων: Των παραγωγών και μεταποιητών, των κρατικών υπηρεσιών ελέγχου και των καταναλωτών.

φορείς των προαναφερόμενων μέσων. Η προσπάθεια σχετικής διαπαιδαγώγησης πρέπει να ξεκινήσει από το Σχολείο, και μάλιστα από το Δημοτικό.

Χρειάζεται, ο καταναλωτής, να απαλλαγεί από τις προκαταλήψεις του, για τους κινδύνους, που διατρέχει από τρόφιμα μη ασφαλή, και να πειστεί για τη σωστή εφαρμογή των κανόνων υγιεινής στο σπίτι του. Παραδείγματος χάριν, ενώ οι μικροβιακοί παράγοντες είναι, με τεράστια διαφορά, η συχνότερη αιτία τροφιμογενών λοιμώξεων, οι τοξικοί χημικοί φαίνεται να είναι σημαντικότεροι στο μυαλό του μέσου καταναλωτή. Ο τελευταίος θα πρέπει να μάθει και να εφαρμόζει, ως τρόπο ζωής, κανόνες όπως, πώς τοποθετούνται τα τρόφιμα στο ψυγείο, πώς μεταχειρίζονται τα μαγειρευμένα φαγητά και τα υπολείμματα μετά το γεύμα. Θα πρέπει επίσης να του δίνονται οδηγίες, κατά προτίμηση με ζωηρές εικόνες, για τον τρόπο, που πρέπει να μεταχειρίζεται καθένα από τα τρόφιμα, που αγοράζει, μέχρι να τα καταναλώσει.

Έτσι μπορούμε να ελπίζουμε σε ασφαλέστερα τρόφιμα, κατά την ώρα της κατανάλωσής τους, λιγότερες τροφιμογενείς λοιμώξεις και συνεπώς καλύτερη ποιότητα ζωής.

Βιβλιογραφία

Daniels, R. W.; B. L. Daniels; P. Gilmet; D. Noonan. (2001). *Food Safety (Food Testing & Analysis)*, (4) 37-40.

Daniels, R. W. (2001). *Food Technology*, 55 (4), 132.

<http://www.eufic.org>

<http://www.meatnews.com/index.cfm?fuseaction=article&artnum=1327>

<http://www.meatnews.com/index.cfm?fuseaction=article&artnum=1733>

Notermans, S.; H. Lelieveld. (2001). *Food Engineering & Ingredients*, (5) 33-38.

ΛΑΤΙΝΙΚΟ ΡΗΤΟ

Ingeniorum Graeciae fiuta impellimur,

που θα πει «κινούμεθα με την πνοή του πνεύματος της Ελλάδος».

Αλήθεια, εμείς οι Έλληνες πώς αισθανόμαστε τις κινήσεις μας; Δικές μας; Άλλων; Και στη δεύτερη περίπτωση, ποιών από τους άλλους;

Χρειάζεται, ο καταναλωτής, να απαλλαγεί από τις προκαταλήψεις του, για τους κινδύνους, που διατρέχει από τρόφιμα μη ασφαλή, και να πειστεί για τη σωστή εφαρμογή των κανόνων υγιεινής στο σπίτι του.

Καινούργια κοστούμια με... άδειες τσέπες

Του Μιχάλη Δερμιτζάκη

Δικηγόρου (*)

Τελικά εμείς οι Έλληνες κατέχουμε και μια θετική πρωτιά. Είμαστε οι πιο μορφωμένοι και καλοντυμένοι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Ας μη σπεύσουμε όμως να πανηγυρίσουμε γι' αυτό, γιατί ακολουθεί η σκληρή πραγματικότητα, αφού είμαστε συγχρόνως και οι πιο φτωχοί απ' όλους.

Όπως αποκαλύπτει λοιπόν πρόσφατη έρευνα της Eurostat, στις Χώρες της Ευρώπης η έφεση των νέων μας για ανώτερες σπουδές είναι αρκούντως μεγαλύτερη εκείνης των λοιπών νέων της Ενώσεως. Έτσι το 57% των αγοριών και το 63% των κοριτσιών μας ακολουθούν

Πανεπιστημιακές σπουδές, έναντι μόνον του 36% και 47% αντίστοιχα των Ευρωπαίων νέων. Στην επιλογή δε αυτή των νέων μας για ανώτερη μόρφωση, σημαντικότερος είναι ο ρόλος της ελληνικής οικογένειας κάτω από τη στέγη, τη θαλπωρή και τη σιγουριά της οποίας παραμένουν στην πλειονότητά τους τα παιδιά ίσαμε να κάνουν τη δική τους. Άλλωστε παραδοσιακά στη χώρα μας οι δεσμοί μεταξύ των μελών της οικογένειας ήταν και είναι ακόμη ευτυχώς στενοί και διαρκείς, γι' αυτό και δύσκολα οι Έλληνες – όπως συμβαίνει και με τους λοιπούς μεσογειακούς λαούς – εγκαταλείπουν τους γονείς και συγγενείς τους στα γεράματά τους σε σχέση με τους κατοίκους άλλων χωρών. Δείγμα ευτυχώς παρήγορο σε μια εποχή που επιχειρείται η παντί σθένει και τρόπον απαξίωση και απαλλοτρίωση των θεσμών, των αρχών και αξιών μας.

Το προβάδισμα ακόμη διατηρούν οι νέοι μας και στη εμφάνιση και το ντύσιμό τους για τα οποία δαπανούν πολύ περισσότερα έναντι των άλλων

Ευρωπαίων.

Δραματικές όμως είναι οι διαπιστώσεις της έρευνας της Eurostat σε ό,τι αφορά τη φτώχεια η οποία δυστυχώς κτυπά πολύ περισσότερο την Ελλάδα από τις άλλες χώρες της Ευρώπης, αφού Έλληνες και

Μην ξεχνούμε άλλωστε πως πάνω από 2.500.000 Έλληνες βρίσκονται σήμερα κάτω από το όριο της φτώχειας.

Πως ο πληθωρισμός στη χώρα μας ξεπερνά το 4,3% ενώ ο μέσος πληθωρισμός στην Ευρώπη είναι κάτω του 2,5%.

(*) Βιογραφικό του κ. Δερμιτζάκη είναι καταχωρημένο στο τεύχος 64, σελ. 203.

Ελληνίδες που βρίσκονται ακόμη και σε πλήρη απασχόληση ανήκουν στην κατηγορία των φτωχών! Και αυτή η πρωτοφανής, όσο και εξοργιστική αντίφαση οφείλεται στις κάκιστες αμοιβές που παίρνουν οι εργαζόμενοι μας.

Μήν ξεχνούμε άλλωστε **πως** πάνω από 2.500.000 Έλληνες βρίσκονται σήμερα κάτω από το όριο της φτώχειας.

Πως ο πληθωρισμός στη χώρα μας ξεπερνά το 4,3% ενώ ο μέσος πληθωρισμός Στην Ευρωζώνη είναι κάτω του 2,5%.

Πως στη χώρα μας ο εργαζόμενος αγοράζει τα προϊόντα σε τιμές Ευρώπης αλλά αμειβεται με ελληνικούς μισθούς, και

Πως οι μέσες μηνιαίες αποδοχές του εργαζόμενου εδώ είναι **990** Ευρώ, στην Ιρλανδία **2.450** Ευρώ, δηλαδή σχεδόν τρεις φορές πάνω, στο Βέλγιο **1.950** Ευρώ δηλαδή δύο φορές πάνω και στην Ισπανία **1.350** Ευρώ δηλαδή 50% πάνω απ' τους ελληνικούς μισθούς.

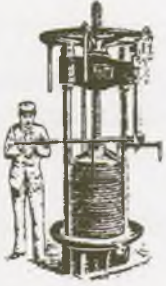
Είμαστε σύμφωνα με την Eurostat, οι πιο μορφωμένοι και καλοντυμένοι Ευρωπαίοι, αλλά ... με άδειες τσέπες.

Και ενώ ο εργαζόμενος αισθάνεται στο πετσί του αυτή την προκλητική διαφορά στις αποδοχές του σε σχέση με αυτήν των ευρωπαίων συναδέλφων του, η Κυβέρνηση φαίνεται αδιάφορη, ή αδύναμη να εξασφαλίσει μια δικαιότερη κατανομή του πλούτου με αποτέλεσμα οι πλούσιοι να γίνονται πλουσιότεροι σε βάρος πάντα των πτωχών και των κατατρεγμένων. Έτσι που μόνο στην Ελλάδα να παρατηρείται το τραγικά απαράδεκτο σε σύγκριση με τις άλλες χώρες της Ευρώπης, επιστήμονες για να ζήσουν έχουν γίνει οικοδόμοι, ταξιτζήδες, σερβιτόροι και επαγγελματίες άσχετοι με το αντικείμενο που σπούδασαν, ενώ 700.000 Έλληνες κυρίως νέοι και νέες η αφρόκρεμα του δυναμικού του τόπου μας, παραμένουν άνεργοι.

Με άλλα λόγια είμαστε σύμφωνα με την Eurostat, οι πιο μορφωμένοι και καλοντυμένοι Ευρωπαίοι, αλλά ... με άδειες τσέπες. Αυτό όμως θα πρέπει έγκαιρα να προβληματίσει σοβαρά την Πολιτεία.

Η «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»

*Δεν κάνει στείρα δημοσιογραφία,
εκφράζει γνώμες και παίρνει θέση σ' όλα τα θέματα
που απασχολούν τον Συνεργατισμό.*

ΟΙ ΤΑΛΑΙΠΩΡΟΙ ΕΛΑΙΟΠΑΡΑΓΩΓΟΙ

Του κ. Μ. Μαραγκουδάκη

Επίτιμου Γεν. Διευθυντή της ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗΣ

Προ ημερών βρέθηκα στην Κρήτη (Ρέθυμνο) και περπάτησα σε πολλούς ελαιώνες. Διαπίστωση με τα μάτια μου και τα χέρια μου ότι η ζημιά του ελαιόκαρπου είναι απελπιστική. Επίσης μίλησα και με διαχειριστές ελαιοτριβείων.

Η δακοπροσβολή είναι πρωτοφανής. Ο ελαιόκαρπος που έχει μαζευτεί ως τώρα, δίνει λάδι μόνο βιομηχανικό (βαθμών από 5 έως 15), σε καμιά περίπτωση βρώσιμο. Πηγαίνει αναγκαστικά στη βιομηχανία για ραφινάρισμα. Απ' εκεί το 30-35% πηγαίνει για σαπούνι και βιομηχανική απώλεια. Το υπόλοιπο περνά στην κατηγορία του σπορέλαιου, του μεγάλου εχθρού του λαδιού.

Και οι διαχειριστές των ελαιουργείων βρίσκονται σε απόγνωση. Τα δικαιώματα που παίρνουν σε λάδι δεν καλύπτουν ούτε τα εργατικά λειτουργίας του εργοστασίου. Μένουν ακάλυπτοι όχι μόνον στη σκληρή προσωπική εργασία τους, αλλά ακόμα και σε όλα τα άλλα έξοδά τους (ρεύμα, ζημιές μηχανημάτων, αποσβέσεις, φόρους κλπ.). Θα προτιμούσαν να μη λειτουργούν. Αλλά δεν μπορούν να αφήσουν τους παραγωγούς στην τραγική θέση που τους κατάντησε η δακοπροσβολή.

Η πυρήνα που βγαίνει από την έκθλιψη είναι αζήτητη. Προσφέρεται δωρεάν στους πυρηνελαιουργούς, αλλά αυτοί δεν ενδιαφέρονται καθόλου, γιατί το πυρηνέλαιο που θα βγάλουν θα είναι μόνο για σαπούνι.

Αυτή είναι, με λίγα λόγια, η κατάσταση σ' όλη σχεδόν την Κρήτη. Όπως γίνεται φανερό, οι ελαιοπαραγωγοί υφίστανται μεγάλη απώλεια στο εισόδημά τους. Πρόκειται για καταστροφή όπως και σε άλλα προϊόντα από πλημύρες, χαλάζι, χιόνια, ασθένειες, περονόσπορο, ξηρασία κλπ.

Μόνο μια αποζημίωση από το Κράτος θα μπορέσει να κρατήσει αυτούς τους αγρότες στα πόδια τους, στην κυριολεξία.

Και όμως, εμείς όλοι οι καταναλωτές, όταν αγοράζουμε τα πάσης φύσεως γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα, διαμαρτυρόμαστε ότι τα τρώμε πανάκριβα και ότι θα κάνουμε τους παραγωγούς ευτυχισμένους, πλούσιους και

ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΤΕ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ

μαυραγορίτες. Και όμως δεν είναι έτσι. Είμαστε ανημέρωτοι, σκληροί και άδικοι., γιατί οι μεσάζοντες έμποροι και μεσολαβητές, που είναι λαίμαργοι, ασύδοτοι, αισχροκερδείς, παίρνουν τη μερίδα του λέοντος. Αυτοί είναι οι εκμεταλλευτές μας.

Ας κατανοήσουμε λίγο τη θέση του αγρότη, που είναι εκτεθειμένος σε συμφορές, απροσδιόριστες ζημιές, στην εκμετάλλευση και τόσα άλλα.

Στην κυριολεξία, εάν η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είχε εκτιμήσει σωστά αυτούς τους κινδύνους και τις απώλειες του αγρότη στα εισοδήματά του και δεν χορηγούσε τις σωτήριες επιδοτήσεις στο λάδι και πολλά άλλα γεωργικά προϊόντα, ο αγρότης θα ήταν ξυπόλητος, δυστυχισμένος και η ύπαιθρος έρημος. Άλλωστε, βλέπουμε ότι η Τουρκία έχει καταλάβει τα ευεργετήματα και βοηθήματα αυτά και κάνει τιτάνιο αγώνα για την ένταξή της στην Ευρώπη, όμως βρίσκει μεγάλες δυσκολίες. Η Αμερική και πολλές άλλες χώρες την βοηθούν σ' αυτό.

Για την Ελλάδα, όσοι διατηρούμε καλή μνήμη, θα θυμούμεθα ότι η χώρα μας μπήκε στην Ευρώπη χωρίς καλά-καλά να το καταλάβουμε, χάρη στην ορθή αγωνιστική και διπλωματική πολιτική της τότε κυβερνήσεως και του πρωθυπουργού της. Εκείνο που θα έχει ξεχασθεί, γιατί δεν τους συμφέρει, είναι ότι η τότε αντιπολίτευση και αρχηγοί της κατεδίκάζαν την ένταξη της χώρας με κινδυνολογίες και τα γνωστά συνθήματα και πολλούς άλλους κασσανδρισμούς. Σήμερα, όλα αυτά στηρίζονται στη βοήθεια και συμπαράσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη χώρα μας.

Όμως, ο πολύς και αμερόληπτος κόσμος θυμάται καλά και το δείχνει, ότι ο ηγέτης των κυβερνήσεων 1975-1981 ήταν ο μεγαλύτερος πολιτικός, ο μεγαλύτερος διορατικός, ο ευεργέτης της χώρας και κυρίως του αγροτικού κόσμου, που στέκεται στα πόδια τους και ξεπερνά τις δυσκολίες του χάρη στις επιδοτήσεις της Ε.Ε. και νιώθει ευγνωμοσύνη και σεβασμό στη μνήμη του ευεργέτη τους.

(Μ.Μ.)

Μήτ' αμπέλια θέλω νάχω...

...μήτε λόγια με τον Αρχω»

Το ξεφώνησε κτηματίας από τα Ρούματα Κισσάμου Χανίων Κρήτης τον 14ο αιώνα, σε αντίδραση για τη βαριά φορολογία στα αμπέλια, που επέβαλε το Δημόσιο για τον περιορισμό της οινοπαραγωγής και «*της ως ανωτέρω είρηται οινοποσίας*», γράφει ο Βασίλειος Ψιλάκης στο περιοσιούδατο τετράτομο έργο του «**ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ**, τόμος Β', σελ. 1248.

Ποια αντίστοιχα λόγια λοιπόν θα μπορούσε να πει σήμερα ένας βαμβακοπαραγωγός του Θεσσαλικού κάμπου;

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟ ΤΗΣ Σ.Π.

Επιμέλεια ΘΑΝΑΣΗ ΜΠΙΚΟΥ

Πήραμε και δημοσιεύουμε τις παρακάτω επιστολές
και ευχαριστούμε τους αποστολείς τους:

1. Και πάλι για τόν Ζάλευκο, για να μὴν τον ξεχνούμε

(Γράφει ο τ. Δικηγόρος Αθηνών κ. Σπύρος Καλατζάκος)

«Βρίσκω πολύ ενδιαφέρον και πολύ καλά συσχετισμένο με τα σήμερα κρατούντα, το άρθρο σας «**Να θυμούμαστε και τον Ζάλευκο**», που δημοσιεύτηκε στο τεύχος 67/2002, σελ. 139 της «Συνεταιριστικής Πορείας».

Το άρθρο σας αυτό μου θύμισε τους αρχαίους νομοθέτες, όπως τους γνώρισα τα πρώτα χρόνια της Νομικής, που η δίψα για μάθηση – και πριν ο επαγγελματισμός με απορροφήσει στη δικηγορία με τα προβλήματα της καθημερινότητας – με έφερνε τακτικό αναγνώστη των συγγραμμάτων που αναφέρονταν σ' αυτούς και τα νομοθετήματά τους.

Επιτρέψτε μου λοιπόν να αναφερθώ και εγώ σε μερικά από αυτά τα νομοθετήματά τους χωρίς κανένα συσχετισμό με τα σήμερα κρατούντα και οι αναγνώστες σας ας κάμουν τους δικούς τους συσχετισμούς με τα δικά τους συμπεράσματα.

Τον 7ο π.Χ. αιώνα, εκτός από τον **Ζάλευκο** υπήρχαν και άλλοι σπουδαίοι νομοθέτες, όπως οι νεώτεροί του **Χαρώνδας** (νομοθέτης στην Κατάνη της Σικελίας), **Δράκων**, **Λυκούργος**, **Σόλων** (50 π.Χ. αιώνα) κ. ά.

Α. Κύρια πηγή πληροφοριών για τους νόμους του Χαρώνδα είναι ο Διόδωρος ο Σικελιώτης⁽¹⁾, ο οποίος αναφέρει τις παρακάτω νομοθετικές ρυθμίσεις του μεγάλου αυτού νομοθέτη της αρχαιότητας σε αντίστοιχες υποθέσεις της τότε κοινωνίας.

1. Σ' εκείνους που έφερναν μητριά στα παιδιά τους επέβαλλε ως ποινή να μη γίνονται Σύμβουλοι της πατρίδας τους, θεωρώντας ότι αυτοί που έπαιρναν κακές αποφάσεις για τα ίδια τους τα παιδιά θα γίνονταν κακοί σύμβουλοι και για την πατρίδα τους. Γιατί, έλεγε, όποιος έχει επιτύχει στον πρώτο του γάμο, πρέπει να σταματήσει εκεί και να ζήσει ευτυχισμένος, ενώ όποιος απέτυχε στο γάμο του και διαπράττει πάλι το ίδιο σφάλμα, πρέπει να θεωρείται άμυαλος. Είναι καλύτερα να προσφέρει κανείς τον εαυτό του δυο φορές στη θάλασσα παρά σε γυναίκες, αποφαινόταν ο Χαρώνδας.

2. Εκείνοι που είχαν βρεθεί ένοχοι **συκοφαντίας** υποχρεώνονταν να

1. Βλ. Αρχαία Ελληνική Γραμματεία «Οι Έλληνες - Διόδωρος Σικελιώτης», τόμος 8ος, μετάφραση της Φιλολογικής Ομάδας **Κάκτος**, σελ. 53.

περπατούν στεφανωμένοι με αρμυρίκια, ώστε να δείχνουν σε όλους τους πολίτες ότι είχαν κερδίσει το πρώτο **βραβείο ποταπότητας**.

3. Απαγόρευε τη **φιλία** και τη **συναναστροφή** με ανάξιους ανθρώπους και επέβαλλε ποινές για τις κακές συναναστροφές. Γιατί εκλάμβανε ότι το ήθος των καλών ανθρώπων μερικές φορές διαστρέφεται προς το κακό, εξαιτίας της φιλίας και της οικειότητάς τους με ανάξιους ανθρώπους και ότι η φραυλότητα, σαν λοιμώδες νόσημα, εξαπλώνεται στη ζωή των ανθρώπων και αρρωσταίνει τις ψυχές των αρίστων γιατί ο δρόμος προς το χειρότερο είναι καθηγορικός και είναι εύκολος στο περπάτημα.

4. Εθέσπισε νόμο να μαθαίνουν γράμματα όλοι οι γιοί των πολιτών και να χορηγεί η πόλη τους μισθούς των δασκάλων, γιατί θεωρούσε ότι οι άποροι που δεν μπορούσαν από μόνοι τους να πληρώσουν τους μισθούς, θα στερούνταν τις ευγενέστερες επιδιώξεις. Ο νομοθέτης κατέτασσε τα γράμματα πάνω από κάθε άλλο κλάδο μάθησης. Αιτία της καλής ζωής είναι η παιδεία, υποστήριζε. Οι προηγούμενοι νομοθέτες είχαν θεσπίσει τη θεραπεία των ασθενών ιδιωτών από γιατρούς με δημόσια δαπάνη, ενώ ο Χαρώνδας θεράπευε τις ψυχές που ταλαιπωρούνταν από την αμορφωσιά.

5. Είχε θεσπίσει ότι οι περιουσίες των ορφανών πρέπει να επιτροπεύονται από τους πλησιέστερους συγγενείς από την πλευρά του πατέρα, αλλά να ανατρέφονται τα ορφανά από τους συγγενείς της μητέρας.

6. Για τους λιποτάκτες και γενικά για εκείνους που δεν παίρνουν τα όπλα υπέρ της πατρίδας τους, ο Χαρώνδας δεν εθέσπισε την ποινή του θανάτου, αλλά να κάθονται στην αγορά επί τρεις ημέρες με γυναικεία ρούχα και τους κρατούσε επιπλέον για τις πολεμικές ανάγκες στην πόλη. Έτσι θα έσπευδαν να εξαλείψουν την προηγούμενη ντροπή με άλλα ανδραγαθήματα.

7. Πρόσταζε, ο νόμος να υπακούεται σε κάθε περίπτωση, έστω και αν είναι εντελώς λανθασμένος στη σύλληψή του. Επέτρεψε όμως τη διόρθωση του νόμου που χρειάζεται διόρθωση.

8. Βλέποντας ότι στις περισσότερες πόλεις, εκείνοι που επιχειρούσαν να αναθεωρήσουν τους νόμους οδηγούσαν τα πλήθη σε κοινωνικές αναταραχές, εθέσπισε – όπως και ο Ζάλευκος – νόμο ιδιόμορφο και εντελώς ασυνήθιστο να βάζει το λαιμό του στην αγχόνη, όποιος πρότεινε την αναθεώρηση νόμου, και να απαγχονιζόταν αν η πρότασή του δεν γίνετο δεκτή. Τρεις μόνο νόμοι είχαν αναθεωρηθεί μετά από αυτό το νόμο:

Ο **πρώτος** καταδίκασε εκείνον που είχε βγάλει το μάτι άλλου, να αφαιρεθεί και το δικό του μάτι. Ένας όμως μονόφθαλμος ζήτησε την αναθεώρηση του νόμου αυτού, ώστε και εκείνος που έχει αφαιρέσει το μάτι ενός μονόφθαλμου να του αφαιρούνται και τα δύο μάτια για να χάσει και αυτός εντελώς το φως του. Τελικά, αφού έβαλε το λαιμό του στη θηλειά, πέτυχε την έγκριση της πρότασής του, ακυρώθηκε ο προηγούμενος

νόμος, επικυρώθηκε η πρότασή του και ο ίδιος απέφυγε ταυτόχρονα το θάνατο με τη θηλείά που είχε βάλει στο βρόγχο του.

Ο **δεύτερος** νόμος που αναθεωρήθηκε, έδινε το δικαίωμα στη γυναίκα να χωρίζει τον άνδρα της και να παντρεύεται όποιον θέλει. Κάποιος πρότεινε ότι η γυναίκα που εγκαταλείπει τον άνδρα της, μπορεί να παντρευθεί όποιον θέλει, φτάνει να μην είναι νεότερος από τον προηγούμενο σύζυγό της. Και αντίστοιχα, αν άνδρας διώξει τη γυναίκα του, να μην παντρευτεί νεότερη από τη διωγμένη. Η πρόταση έγινε δεκτή, αναθεωρήθηκε ο νόμος, επικυρώθηκε η πρότασή του και ο ίδιος γλύτωσε το θάνατο με τη θηλείά που είχε βάλει στο λαιμό του.

Ο **τρίτος** νόμος που αναθεωρήθηκε ήταν ο Νόμος περί επικλήρων(!). Σύμφωνα μ' αυτό το νόμο, ο πλησιέστερος συγγενής έπρεπε να παντρευτεί την επίκληρο ή να πληρώσει 500 δραχμές ως προίκα. Κάποια ορφανή επίκληρος, χωρίς πόρους διαβίωσης, πρότεινε την αναθεώρηση του νόμου, έτσι ώστε αντί της πληρωμής των 500 δραχμών ο κοντινότερος συγγενής να παντρεύεται αναγκαστικά την επίκληρο. Η πρόταση ψηφίστηκε, ο νόμος αναθεωρήθηκε και η φτωχή επίκληρος παντρεύτηκε τον πλούσιο πλησιέστερο συγγενή της.

Β. Για τον Ζάλευκο ο Διόδωρος Σικελιώτης γράφει ότι ήταν καλής καταγωγής, θαυμαζόταν για την παιδεία του και ήταν μαθητής του φιλόσοφου Πυθαγόρα. Σημαντικά νομοθετήματά του, γράφει, είναι τα εξής:

1. Περί των επουρανίων θεών. Σύμφωνα με αυτό το νόμο, όλοι οι κάτοικοι της πόλης πρέπει πρώτα να θεωρούν και να πιστεύουν ότι οι θεοί υπάρχουν. Επίσης ότι πρέπει να έχουν την ψυχή τους καθαρή από κάθε κακία. Οι πολίτες να είναι ευσεβείς και δίκαιοι. Οι άρχοντες να μην είναι ανάλητοι και υπερόπτες.

2. Για τις γυναίκες που έσφαλαν. νόμος του τους επέβαλλε χρηματικά πρόστιμα και άλλος μεταγενέστερος νόμος του όριζε ότι η ελεύθερη γυναίκα δεν θα πρέπει να συνοδεύεται με περισσότερες από μία θεραπεινίδες.

3. Έγραψε επίσης πολλούς καλούς νόμους σχετικά με τα **συμβόλαια** και άλλα πράγματα που αφορούν τη ζωή και γίνονται αιτίες διαφωνιών.

Άλλοι νόμοι του **Ζάλευκου**, για τους οποίους πολλοί ασχολήθηκαν και μερικοί απ' αυτούς ισχυρίζονται ότι είναι του Χαρώνδα, αναφέρονται στα «**Αριστοτέλους Πολιτικά**», του καθηγητή Ιωάννη Θεοδωρακόπουλου, το «**Ελληνικό Δίκαιο**» του καθηγητή Ιωάννη Τριανταφυλλόπουλου και το «**Διοικητικό Δίκαιο**» του καθηγητή Δαλιτόγλου.

Σπύρος Καλατζάκος
(τ. Δικηγόρος Αθηνών)

1. Επίκληρος είναι η ορφανή από πατέρα και μοναδική κληρονόμος. Σχετική διάταξη υπάρχει και στη Νομοθεσία του Σόλωνα.

1. Από το Συνεταιριστή Κώστα Μπεμπή

(απαντά στην επιστολή του κ. Α. Χαζίρογλου

Κύριε Διευθυντά.

Με πολλή χαρά διάβασα την επιστολή του κ. Χαζίρογλου που δημοσιεύσατε στο υπ' αριθ. 68 τεύχος του περιοδικού σας, σελ. 242.

Θα ήμουν ανειλικρινής αν έλεγα ότι δεν με ευχαρίστησαν τα καλά λόγια που γράφει τόσο για μένα όσο και για το φίλο κ. Ηλία Σείτανίδη.

Πιο πολύ όμως με ικανοποίησε το ενδιαφέρον του νέου αυτού για το συνεταιριστικό κίνημα.

Αναμφισβήτητα, αυτό το συμπέρασμα εξάγεται από τη δημόσια παρέμβασή του στο δημόσιο διάλογο που είχα με τον κ. Σείτανίδη.

Με τις ειδικές επιστημονικές γνώσεις ο κ. Χαζίρογλου διαβλέπει στο περιεχόμενο των επιστολών μας την αγωνία και τον προβληματισμό για τις εξελίξεις και τις απαισιόδοξες προοπτικές σ' ένα κίνημα, στο οποίο ο αγροτικός κόσμος πραγματικά στήριξε όλες τις ελπίδες και τα όνειρά του και δεν παρέλειψε να πάρει θέση, να εκφράσει τη συμπάθειά του και να δείξει το ενδιαφέρον του.

Δηλώνει άσχετος και ξένος προς το επάγγελμα και την τάξη μας και χωρίς υπολογισμούς ή απώτερες βλέψεις λέει αυτό που παραλείπουν να πούνε πολλοί άλλοι οι οποίοι, ενώ είναι σχετικοί με το αντικείμενο και το πρόβλημα... περί άλλων τυρβάζουν. Οφείλω να συγκαρώ αυτόν τον νέο και να παραθέσω εδώ την προσωπική μου γνώμη για το άτομό του.

Είναι βέβαιο ότι ο κ. Χαζίρογλου, τον οποίο σημειώνω ότι δεν έχω την τύχη να τον γνωρίζω προσωπικά, έχει αυξημένες κοινωνικές ευαισθησίες και γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, αν και δεν είναι του χώρου μας, δεν παρέλειψε, όταν υπέπεσε στην αντίληψή του η δική μας ανησυχία, να πάρει θέση και να εκφράσει τα προσωπικά του αισθήματα.

Μπράβο του!

Μπορεί να είναι υπερήφανος για τις κοινωνικές του ευαισθησίες, όπως μπορούμε κι εμείς οι μεγάλοι στην ηλικία να είμαστε αισιόδοξοι για την ύπαρξη νέων ανθρώπων με αυτή τη συγκρότηση.

Ο αγροτικός κόσμος πραγματικά δικαιούται την ορθώς θεσμοθετημένη για τις οργανώσεις του μέριμνα της Πολιτείας και τη στήριξη της ελληνικής κοινωνίας.

Το «ευ μεν γαρ φερομένης της γεωργίας έρρωνται και αι άλλαι τέχναι άπασαι...» του Σοφού Ξενοφώντος, επιβεβαιώνει απόλυτα την αντίληψη αυτή.

Κώστας Μπεμπής
Ποιητής Ρεθύμνης

3. Από την κυρία Ε. Χαρμπούρη

(Ένα ποίημα του Σίλλερ)

Κύριε Διευθυντά,

Θα πρέπει να σας επαναλάβω ότι αν και δεν είμαι του χώρου για τον οποίο το ενδιαφέρον σας, ωστόσο, όπως και στις προηγούμενες επιστολές μου σας γράφω*, με συγκινεί η προσπάθειά σας και απολαμβάνω, κάθε φορά που παίρνω το περιοδικό σας, τα δημοσιεύματά του. Πρόσεξα από εσάς αλλά και από λόγια αναγνωστών σας, ότι τα δύο ποιήματα που σας έστειλα διαβάστηκαν. Γι' αυτό σας στέλνω ένα ακόμη του διάσημου Γερμανού λυρικού ποιητή, του Σίλλερ (1759-1805) και θέλω να πιστεύω ότι έχει τα νοήματά του για όλους μας.

Έλεγε λοιπόν ο ποιητής πριν 200 χρόνια:

«Είναι ένα όνειρο η ζωή κι η δόξα ένα τραγούδι,

είναι μεθύσι η νιότη μας, η αγάπη ένα λουλούδι.

Είναι τα δάκρυα γέλια μας κι ο κόσμος μια συνθήεια

και η ελπίδα μια ψευτιά κι ο θάνατος μια αλήθεια».

Πράγματι έχει το νόημά του για όλους μας το ποίημα αυτό του Σίλλερ και μια μεγάλη αλήθεια εκφράζει. Ευχαριστούμε την κ. Έλλη Χαρμπούρη και με χαρά θα περιμένουμε και άλλο ποίημα από την πλούσια συλλογή της. Πριμένουμε επίσης από τους Συνεταιριστές αρθρογράφους μας να μας γράψουν «ποιοι τους νερώνουν το κρασί της παρηγοριάς τους», όπως τους ζητήσαμε με αφορμή το προηγούμενο ποίημα που μας έστειλε η κ. Χαρμπούρη (βλ. τ. 68 σελ. 238).

(*) Δημοσιεύθηκαν στο τεύχος 65 σελ. 52 και το τεύχος 68 σελ. 238.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ

Το περιοδικό μας, που είναι όργανο ελεύθερης διακίνησης ιδεών, απόψεων και προτάσεων, έχει τις στήλες του ανοιχτές σε όποιον από τους αναγνώστες του θέλει να δημοσιεύσει τις απόψεις, θέσεις και προτάσεις του για τα αγροτοσυνεταιριστικά μας πράγματα, αρκεί να τηρεί τους κανόνες ευπρέπειας, της ποιότητας, της εγκυρότητας και της δημοσιογραφικής δεοντολογίας.

Τα κείμενα, ανάλογα με το περιεχόμενό τους, μπορεί να είναι μέχρι και 4-5 σελίδες και να στέλνονται στη διεύθυνση της Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού (οδός Γ. Γενναδίου 8 Αθήνα ΤΚ 106 78) με την ένδειξη στο φάκελλο «Υλη για το περιοδικό».

Οι χαμηλότερες
επιβαρύνσεις στα δάνεια

Τα υψηλότερα
επιτόκια
καταθέσεων

Άμεση και
φιλική εξυπηρέτηση

Ασφαλής και
κερδοφόρα επένδυση

 **ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ**

Η δική μας Τράπεζα

Ηράκλειο Κρήτης: Κόσμων 12, Τ.Κ. 71201, Τηλ.: 0810-342626, Fax: 0810-342122,
Αθήνα: Αρσάκη 6 & Στοά Ορφέως, Τ.Κ. 10564, Τηλ.: 010-3257010, Fax: 010-3313370

(Συνέχεια από τη σελίδα 236 του τεύχους 68/2002)

Θυμόμαστε λοιπόν,

33. Νιόπαντρος ήταν τότε ο επόπτης Συνεταιρισμών της ΑΤΕ και είχε πάρει μαζί του τη γυναίκα του στο χωριό που θα γινόταν η Γενική Συνέλευση του τοπικού Συνεταιρισμού και θα 'πρεπε ν ανακοινώσει την ετήσια έκθεσή του. Αμέσως μετά τη Συνέλευση, που είχε αρχίσει στις 9 το πρωί, τους πήρε ο πρόεδρος του Συνεταιρισμού στο σπίτι του για να τους φιλοξενήσει. Η γυναίκα του επόπτη ήταν κακόκεφη.

– Γιατί, Άννα, δεν τρως; της ελεγε ο άνδρας της. Και γιατί δεν πίνεις; συμπλήρωνε ο οικοδεσπότης πρόεδρος. Θες τίποτε άλλο; τη ρωτούσε η γυναίκα του προέδρου.

Και η κυρά-Μαρία, η μητέρα του προέδρου, που καθόταν απέναντι στην Άννα – όπως μου γράφει ο φίλος μου που μου τα διηγείται και που καθόταν δίπλα της – πιάνει διακριτικά το τσεμπέρι της, το βάζει μπροστά στο στόμα της για να μην ακουστούν τα λόγια της και χαμηλόφωνα μου λέγει: «**Πουλοπιάνει παιδί μου**». Μετά από λίγες μέρες ακούστηκε στο χωριό ότι η Άννα ήταν έγκυος. Αυτό εννοούσε με τη λέξη «πουλοπιάνει» η πανέξυπνη όσο και έμπειρη, με τα οκτώ παιδιά που είχε γεννήσει, η κυρά-Μαρία.

34. Στον ίδιο δρόμο της κωμόπολής τους και απέναντι ακριβώς είχαν τις μικροταβερνούλες τους οι δύο φίλοι, που ήταν και συνάδελφοι στη μελισσοκομία και μελη του ίδιου μελισσοκομικού συνεταιρισμού. Είχαν και οι δύο από τρεις δεκάδες μελισσοσμήνη σε «ευρωπαϊκές» κυψέλες ο καθένας. Τις περισσότερες ώρες που δεν είχαν πελάτες στις ταβέρνες τους, μιλούσαν δυνατά για τα μελίσις τους, καθισμένοι σε καρέκλες, ο καθένας από το δικό του πεζοδρόμιο. Από τους γονείς τους είχαν και οι δυο τα μελίσις τους, μαζί πήγαιναν και τα επιθεωρούσαν και μαζί τα τρυγούσαν. Ο ένας συμπλήρωνε τον άλλο στις συζητήσεις τους και στις παρέες τους, ιδιαίτερα με τους συναδέλφους τους μελισσοκόμους. Ένα ευφυές όσο και διασκεδαστικό, ας το πούμε, «κατόρθωμά» τους, τους έκαμε πολύ γνωστούς σαν ακούστηκε και όλων το μυαλό πήγαινε σ' αυτό όταν τους έβλεπαν.

Νά πώς μας το περιγράφει ο φίλος τους και μέλος του ίδιου μελισσοκομικού συνεταιρισμού. Σε μια από τις μοναξίες τους, που δεν είχαν δηλαδή πελάτες στις ταβερνούλες τους, ο ένας πήγε στου άλλου την ταβέρνα, χτύπησε ένα δίδραχμο στον πάγκο του και του λέει: «Βάλε δυο κούπες κρασί για να πιούμε στην υγιά σου». Έγινε, του απαντά ο άλλος. Πίνουν τις «κούπες» τους και μετά από δυο-τρεις κουβέντες φεύγει για την ταβέρνα του αυτός που κέρασε. Από πίσω και ο άλλος με το δίδραχμο στο χέρι. Σχεδόν μαζί μπήκαν στη δική του ταβέρνα. Βάλε, του λέγει, να πιούμε και στη δική σου υγιά. Και συγχρόνως με τα λόγια του χτυπάει αυτός το δίδραχμο στον πάγκο του φίλου του. Πίνουν ξανά τις «κούπες» τους στην υγιά τους και σε πολύ λίγο χρόνο, ο δεύτερος επι-

στρέφει στη δική του ταβέρνα. Τον παίρνει από πίσω ο άλλος με το δίδραχμο στο χέρι, για να το χτυπήσει ξανά στον πάγκο και να του πει πάλι στην υγεία του, μια και έχουν δύο πόδια, όπως του δικαιολογήθηκε αυτή τη δεύτερη φορά. Αυτό συνεχίστηκε όσες φορές χρειάστηκε για να γίνουν φέσι στο μεθύσι και οι δυό. Έτσι μέθυσαν με ένα δίφραγκο, χωρίς ο ένας να χρωστά στον άλλο κι όταν ξεμέθυσαν και το διηγήθηκαν, τους έμεινε το παρατσούκλι «**οι δίφραγκοι**».

35. Τι ήταν να το πει ο παπα-Γιάννης στη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού του. Εγώ κι ο παπα-Γιώργης, είπε, παίρνουμε πάντα κανονικά τις επιδοτήσεις μας για το λάδι. Ε, αυτό ήταν. Ο κακεντρεχής που είχε μιλήσει προηγούμενα για καθυστέρηση απόδοσης επιδοτήσεων προσβλήθηκε και πολύ έντονα του απάντησε: «Μη μου πεις παπα-Γιάννη πως αναφέρεσαι στο τρίτο προνόμιο των παπάδων»; Και ποια είναι τα άλλα δύο; τον ρωτά ο παπα-Γιάννης. Με το να πείτε πως θέλετε να γίνετε παπάδες βρίσκετε δουλειά, είναι το ένα. Και πριν χειροτονηθείτε, έχετε μισθό, είναι το άλλο. Κόκκαλο το ακροατήριο. Και ποιος να μπει σ' αυτή την θρησκευτικοσυνεταιριστική αντιπαράθεση; Απλώς κράτησαν στο μυαλό τους τις τρεις πρωτιές των παπάδων και ένας από τους παρόντες στη συνέλευση εκείνη τις είπε και σε μένα.

36. Τις ίδιες πάντα «φουσκάλες» είχαν οι καφέδες και στο ίδιο «μπρίκι» ψήνονταν από τον καφετζή του διπλανού καφενείου οι καφέδες που έκανε στα μέλη του Μελισσοκομικού Συνεταιρισμού, τη μέρα της γενικής τους συνέλευσης. Όμως αυτός επέμενε ότι οι διαφορετικές «προβλέψεις» του για την παραγωγή μελιού, του καθένα που σέρβιρε τον καφέ του, είναι σωστές. Και πώς γίνεται αυτό; του παρατήρησε ένας μελισσοκόμος πελάτης του. Είπες στο Δημήτρη πως θάχει καλή παραγωγή και σε μένα πως δε θάχω καθόλου παραγωγή. Μα τα μελίσιμα μας τα 'χουμε μαζί στην ίδια τοποθεσία. Πώς τα δικά του θα φέρουν μέλι και τα δικά μου δε θα φέρουν; Και ο παμπόνηρος όσο και διασκεδαστικός καφετζής, που κάτι είχε παρατηρήσει, του απαντά: «Μα και οι δυο σας είστε μαζί εδώ σήμερα για τη συνέλευσή σας, αλλά άλλη είναι η παραγωγή του Δημήτρη και άλλη η δική σου». Μπράβο του, ξεφώνησαν πνιγμένοι στα γέλια τους, μερικοί συνάδελφοι του μελισσοκόμου, σωστά μιλά ο καφετζής. Και φυσικά εννοούσαν ότι σε περιοχή με πλούσια ανθοφορία, τα καλά μελίσιμα παίρνουν μέλι, τα κακά δεν παίρνουν, ή παίρνουν λιγότερο από τα καλά, ανάλογα με τις δυνάμεις τους, δηλαδή τον αριθμό των «συλλεκτριών» μελισσών τους. Σ' ό,τι αφορά την απόδοσή τους στη γενική συνέλευση, όλοι τους μάλλον κάτι γνώριζαν.

Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΗΣ

(χωρίς όνομα)

Υ.Γ.: Γράψτε μου και εσείς τα δικά σας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ

Ευχαριστούμε τους Συνδρομητές μας που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά μας και μας έστειλαν τη συνδρομή τους. Μας βοήθησαν να ανταποκριθούμε κι εμείς στις απαιτήσεις μας της ευθύνης ενημέρωσής τους.

Μας ερωτούν και απαντούμε:

Ολοκληρώνουμε σ' αυτό το τεύχος τα σημαντικότερα σημεία του Νόμου 3029/2002, σχετικά με τη μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης (*).

Κρατική χρηματοδότηση των ρυθμίσεων του ασφαλιστικού

Ο Νόμος 3029/2002, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 160/Α/11-7-2002, ρυθμίζει τη χρηματοδότηση του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων όπως παρακάτω:

Χρηματοδότηση ΙΚΑ - ΕΤΑΜ

1. Το κράτος συμμετέχει στη χρηματοδότηση του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Ενιαίου Ταμείου Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) κατά τη χρονική περίοδο από το έτος 2003 μέχρι το έτος 2032 ως εξής:

α. Κατά την περίοδο από το έτος 2003 μέχρι το έτος 2008 το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ χρηματοδοτείται κατ' έτος με κυμαινόμενα ποσά τα οποία, κατά μέσο όρο, αντιστοιχούν σε ποσοστό 1% του ετήσιου Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ).

β. Κατά την περίοδο από το έτος 2009 μέχρι το έτος 2032 το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ χρηματοδοτείται κατ' έτος με ποσό ίσο προς το 1% του ΑΕΠ.

2. Η χρηματοδότηση συνίσταται από τα εξής μέρη:

α. Ρευστά διαθέσιμα ίσα προς το ποσό που απαιτείται για τη χρηματοδότηση των αναλογιστικών ελλειμμάτων εκάστου τρέχοντος και επόμενου έτους και

β. Ειδικά ομόλογα μακράς διάρκειας, μη ρευστοποιήσιμα προ της λήξεως, για τη διασφάλιση της απαιτούμενης μελλοντικής χρηματοδότησης. Τα ποσά των ομολόγων και η διάρκειά τους καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

3. Αν ενταχθούν σταδιακά στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και άλλα Ταμεία, το κράτος αναλαμβάνει την κάλυψη των ελλειμμάτων των Ταμείων αυτών. Επίσης αναπροσαρμόζει τη χρηματοδότηση σε επίπεδα που θα αποτρέπουν πρόσθετες επιβαρύνσεις του ΙΚΑ. Τα ποσά που απαιτούνται για την κάλυψη των ελλειμμάτων καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

4. Αν εξελιχθούν δυσμενώς οι προβλέψεις του συνόλου των οικονομικών μεγεθών που επηρεάζουν το αναλογιστικό έλλειμμα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ το Κράτος εξασφαλίζει τους απαιτούμενους επιπλέον χρηματοδοτικούς πόρους για τη λειτουργία του ασφαλιστικού συστήματος. Η αναπροσαρμογή των προβλέψεων γίνεται ανά πενταετία, μετά από αναλογιστική μελέτη για το υπόλοιπο της περιόδου μέχρι το έτος 2032.

Τα επιπλέον ποσά χρηματοδότησης υπολογίζονται μόνο κατά την έκταση που οφείλονται σε δυσμενέστερες εξελίξεις των γενικότερων οικονομικών δεδομένων. Δεν καλύπτονται επιπλέον ελλείμματα που δημιουργούνται από αποφάσεις του

* Βλ. Προηγούμενα δημοσιεύματα στα τεύχη 67/2002 (σελ. 179) και 68/2002, σελ. 231.

ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, οι οποίες κινούνται εκτός των ορίων της προγραμματισμένης αύξησης των συντάξεων ή επιτρέπουν τη διεύρυνση των συνταξιοδοτικών παροχών σε μη προβλεπόμενες κατηγορίες από αυτές που έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον εκάστοτε προγραμματισμό της χρηματοδότησης.

Από 1-1-2003 δεν ισχύει για το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ εισφορά 10% του Κράτους που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του Ν. 2084/1992 (ΦΕΚ 165/Α/92). Ο μοίως δεν ισχύει η ανωτέρω εισφορά για τους κλάδους σύνταξης των ταμείων που εντάσσονται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από την ημερομηνία ένταξής τους.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΕ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟ

Συναδέλφος από τους πλέον σοβαρούς συζητητές στα οικονομικά, καταξιωμένο στέλεχος Συνεταιριστικής Οργάνωσης, που και στο παρελθόν είχαμε συζητήσεις για τα σημαντικότερα θέματα του συνεταιριστικού κινήματος, για την τύχη του, για τις προοπτικές ανάπτυξης και επιβιώσής τους, μου εξέφρασε πρόσφατα την απορία του, αν πράξαμε σωστά κατά το παρελθόν, που συντηρητικά σκεπτόμενοι παίρναμε θέση να μην έχουμε υπερβολικές απαιτήσεις έναντι του ασφαλιστικού μας φορέα του ΤΑΥΣΟ, σκεπτόμενοι και προτιμώντας αντί της πρόσκαιρης ικανοποίησης, να έχει το ασφαλιστικό μας ταμείο μελλοντικά την ευχέρεια να ικανοποιεί τους συνταξιούχους του.

Αφορμή γι' αυτό, έδωσε η πληροφορία ότι άλλα ασφαλιστικά ταμεία, τα οποία αν και δεν διαθέτουν τα περιουσιακά στοιχεία του ΤΑΥΣΟ, χορηγούν μεγαλύτερες συντάξεις.

Όπως είναι γνωστό, ο νόμος 3029/2002 προβλέπει ότι όλα τα αναφερόμενα ασφαλιστικά ταμεία (μεταξύ των οποίων και το ΤΑΥΣΟ) μέχρι 1-1-2008 θα ενταχθούν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (άρθρο 5 § 2). Επίσης ότι το Κράτος στην περίπτωση αυτή αναλαμβάνει την κάλυψη του ελλείμματος των ταμείων αυτών (άρθρο 4 § 3).

Δε νομίζουμε όμως ότι το Κράτος θα ικανοποιήσει τα ταμεία που με αποφάσεις τους εφάρμοσαν πολιτική κορήνησης στις αυξήσεις των συντάξεων πέραν της κυβερνητικής απόφασης. Ασφαλώς αυτά θα ληφθούν υπόψη κατά την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων των Υπουργών Οικονομίας και Εργασίας - Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που θα καθορίζουν το επίπεδο χρηματοδότησης των ελλειμμάτων των Ταμείων που εντάσσονται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (άρθρο 4 § 5).

Με δεδομένο ότι το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από 1-1-2003 έως 31-12-2008 θα χρηματοδοτείται κατ' έτος με κυμαινόμενα ποσά τα οποία κατά μέσο όρο θα αντιστοιχούν σε ποσοστό 1% του ετησίου Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος και ότι από το έτος 2009 μέχρι το 2032 η χρηματοδότηση κατ' έτος θα είναι σε ποσοστό ίσο με το 1% του ΑΕΠ, δεν αφήνει περιθώρια το Κράτος να χρηματοδοτήσει ελλείμματα που δημιουργούνται από αποφάσεις που κινούνται εκτός των ορίων της προγραμματισμένης αύξησης, αλλά θα καλύπτονται μόνο ελλείμματα που οφείλονται σε δυσμενέστερες εξελίξεις των γενικότερων οικονομικών δεδομένων.

Έτσι, ο συνάδελφος που μας ρώτησε σχετικά να μην ανησυχεί για τη θέση που παίρναμε υπέρ της διατήρησης της ευρωστείας του Ταμείου μας. Πιστεύουμε ότι οι όροι ένταξης κάθε ασφαλιστικού ταμείου στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ θα εξαρτηθούν και από την περιουσιακή κατάσταση που έχει κατά την ημέρα ένταξης. Επομένως, αν ένα ταμείο έχει ανθρήνη οικονομική κατάσταση, θα έχει ευνοϊκότερη μεταχείριση στη διατήρηση των χορηγηθεισών συντάξεων που υπερβαίνουν τα όρια των συντάξεων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Γ.Μ.Φ.

Βιβλιοκρισία

• Από τον Γ.Β. Σελλιανάκη •

Κ. Οικονόμου: «Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Ερυθρών»

Ένα βιβλίο που αναφέρεται στη δραστηριότητα ενός Γεωργικού Πιστωτικού Συνεταιρισμού, που ιδρύθηκε τον Απρίλη του 1915 και συνεχίζει να λειτουργεί **Συνεταιριστικά** μέχρι σήμερα (88 χρόνια), πρόκειται να κυκλοφορήσει πολύ σύντομα. Συγγραφέας του – υπάλληλος αυτού του Συνεταιρισμού για 27 χρόνια (από το 1930 μέχρι το 1965) σημερινός συνταξιούχος του ΤΑΥΣΟ–ο κ. **Κωνσταντίνος Δ. Οικονόμου**. Ένας ποτισμένος από τα ιδεώδη του συνεργατισμού, 84χρονος σήμερα άνθρωπος.

Πρόκειται για τον Γεωργικό Πιστωτικό Συνεταιρισμό Ερυθρών Θηβών με αξιόλογη συνεταιριστική, κοινωνική και οικονομική δραστηριότητα, Πρότυπο Γεωργικού Συνεταιρισμού. Και έχει αυτό μεγάλη σημασία σήμερα που τα πρότυπα – και αναφέρομαι στη συνεταιριστική λειτουργία τους – είναι πολύ λίγα στο χώρο των άλλοτε ιδεολόγων συνεταιριστών. Θα γράψω πολλά για το Γεωργικοπιστωτικό Συνεταιρισμό Ερυθρών από τις στήλες αυτού του περιοδικού, που χρειάζεται τέτοιες αναφορές για να δείξει στους επικριτές του Συνεργατισμού ότι η συνεταιριστική ιδεολογία δεν χάθηκε ολότελα, όπως υποστηρίζουν. Μα βιάζομαι, πριν ακόμη τυπωθεί και κυκλοφορήσει το βιβλίο του κ. Οικονόμου, να παρουσιάσω τώρα χωρίς σχόλια – αυτό θα το κάμω σε άλλο σημείωμά μου – αποσπάσματα από τα επίσημα πρακτικά του Συνεταιρισμού και τα αγαθά (κοινωνικά και οικονομικά) που προκύπτουν από την ορθόδοξη λειτουργία του, όπως είναι αυτή του Γεωργικού Πιστωτικού Συνεταιρισμού Ερυθρών.

Διαβάστε λοιπόν πώς σκέπονται και πώς πράττουν οι συνεταιριστές που λειτούργησαν και λειτουργούν μέχρι σήμερα αυτό το Συνεταιρισμό. (*)

Απόφαση 3 (28-3-1921) της Γενικής Συνελεύσεως

«1. Ανάληψις της Αγροφυλακής και Αμπελοφυλακής υπό του Συνεταιρισμού.

2) Εξουσιοδοτεί το Δ.Σ. να ενεργήση και αναθέση εις υδρολόγον την έρευναν ανευρέσεως ύδατος εντός και εκτός της κωμοπόλεως, με δαπάνην που θα βαρύνη τον Συνεταιρισμόν και εγκρίνει την εν λόγω δαπάνην».

Απόφαση 6 (12-6-1922) της Γενικής Συνελεύσεως

«Ενισχύει με το ποσόν των δραχμών 4,000 το Ταμείον της Κοινότητος Ερυθρών...».

Απόφαση 11 (16-10-1922) της Γενικής Συνελεύσεως.

«Εγκρίνει πίστωσιν δραχμών 15.000 προς ενίσχυσιν του Ταμείου της Κοινότητος

(*) Τα αποσπάσματα πρακτικών είναι διατυπωμένα στη γλώσσα της εποχής. :

με μόνον σκοπόν τας δαπάνας ιδρύσεως Δημοτικού Σχολείου Θηλέων».

Απόφαση 44 (31-12-1923) του Διοικητικού Συμβουλίου.

«Εγκρίνει την χορήγησιν των κάτωθι ποσών δια κοινωφελείς σκοπούς:

- 1) Δρχ. 20.000 δια την εγκατάστασιν Ειρηνοδικείου.
- 2) Δρχ. 30.000 δια την εγκατάστασιν και λειτουργίαν Πειραματικού αγρού.
- 3) Δρχ. 1.500 δια τον καταρτισμόν πειραματικού φυτωρίου».

Απόφαση 11 (6-12-1925) της Γενικής Συνελεύσεως.

«Εγκρίνεται δωρεά δραχμών 3.000 εκ κερδών του Συνεταιρισμού δια την ενοικίασιν Διδακτηρίου του Δημοτικού Σχολείου Θηλέων».

Απόφαση 68 (20-9-1926) του Διοικητικού Συμβουλίου

«Παραχώρησις δωρεάν εις την Κοινότητα Ερυθρών της απαιτουμένης ξυλείας προς ενίσχυσιν του έργου ερεύνης εξευρέσεως ποσίμου ύδατος».

Απόφαση 4 (10-5-1942) της Γενικής Συνελεύσεως.

«Αποφασίζεται η συγκρότησις σώματος από ιδιώτας-αγροφύλακας, αφού η Αγροφυλακή δεν ελειτούργησε από της ενάρξεως του πολέμου δια την φύλαξιν των αγρών της κτηματικής περιοχής Ερυθρών. Ο Συνεταιρισμός, εκτός της μισθοδοσίας των ιδιωτών αγροφυλάκων, αναλαμβάνει και την μισθοδοσίαν των ολίγων κρατικών αγροφυλάκων με επιβάρυνσιν των εσόδων διαχειρίσεως χορτονομής».

Απόφαση 10 (13-12-1942) της Γενικής Συνελεύσεως.

«Εγκρίνονται αι παρακάτω δωρεαί:

- Δραχμών 250.000 δια την αποπεράτωσιν των κτιρίων του Γυμνασίου Ερυθρών.
- Δραχμών 300.000 δια την λειτουργίαν Λαϊκού Συσσιτίου».

Απόφαση 38 (31-12-1943) του Διοικητικού Συμβουλίου

«Εισφορά-δωρεά του Συνεταιρισμού προς την Επιτροπήν Εράνου Δήμου Αθηναίων 150 οκάδων εδωδύμων ρεβιθίων, προς χρήσιν των λαϊκών Συσσιτίων Απόρων του Δήμου Αθηναίων».

Απόφαση 108 (12-11-1945) του Διοικητικού Συμβουλίου

«Δωρεά δραχμών 24.000 δια την αγοράν βιβλίων απαραίτητων δια την λειτουργίαν του Ειρηνοδικείου, λόγω καταστροφής τούτων κατά την διάρκειαν του πολέμου και της κατοχής».

Απόφαση 120 (30-11-1947) του Διοικητικού Συμβουλίου

«Ο Συνεταιρισμός προσφέρεται να διευκολύνει τους αδυνατούντας να εξοφλήσουν τα δάνεια συνεταιρίρους, διαθέτοντας το ήμισυ του οφειλομένου ποσού, το δε υπόλοιπον να καταβάλλεται από τους ίδιους τους οφειλέτας».

Απόφαση 5 (17-1-1948) του Διοικητικού Συμβουλίου

«Εγκρίνει δωρεάν 30.000 δρχ. δια την Επιτροπήν Εράνου υπέρ των πτωχών του Δήμου Ερυθρών».

Απόφαση 66 (15-7-1948) του Διοικητικού Συμβουλίου

«Οικονομική ενίσχυσις 50.000 δραχμών μηνιαίως εις κάθε αγροφύλακα της Αγροτικής Ασφαλείας, λόγω χαμηλών αποδοχών τούτων. Η ενίσχυσις αρχίζει από 1-7-1948».

Απόφαση 2 (29-1-1950) της Γενικής Συνελεύσεως.

«Απόφασις δια την διάθεσιν των εσόδων χορτονομής εις την κατασκευήν αγροτικών δρόμων πεδιάδος.....».

Απόφαση 20 (3-5-1950) του Διοικητικού Συμβουλίου

«Εγκρίνει και αναλαμβάνει τα έξοδα κηδείας του τέως υπαλλήλου του Συνεταιρισμού Προκοπίου Βόγκλη εκ δραχμών 600.000.

Απόφαση 29 (7-5-1951) του Διοικητικού Συμβουλίου

«Οικονομική ενίσχυσις - δωρεά εις το Ειρηνοδικείον Ερυθρών εκ δρχ. 150.000 δια την επισκευήν οικήματος γραφείου».

Απόφαση 123 (10-12-1954) του Διοικητικού Συμβουλίου

«Παροχή δωρεάν ηλεκτρικού ρεύματος φωτισμού εις την Αγροτολέσχην Ερυθρών».

Απόφαση 76 (4-12-1955) του Διοικητικού Συμβουλίου

«Αγορά δενδρυλλίων δια δενδροφύτευσις αγροτικής οδού εις Λαποτρίπι».

Απόφαση 4 (29-4-1956) της Γενικής Συνελεύσεως

«Εγκρίνει την ανάληψιν υπό του Συνεταιρισμού της αυτοτελούς ασκήσεως Αγροτικής πίστεως δια την περιοχίν Ερυθρών».

Απόφαση 23 (3-4-1956) του Διοικητικού Συμβουλίου

«1. Αποστολή 25 μελών του Συνεταιρισμού εις Βελεσιώτες-Δομοκού δια την διαμόρφωσις γνώμης εις την εφαρμογήν του αναδασμού εις την άνω περιφέρειαν...».

2. Αποδοχή χρησιμοποίησεως μηχανημάτων του Στρατού δια την διαμόρφωσις των αγροτικών δρόμων της πεδιάδος... Η δαπάνη εις καύσιμα θα βαρύνη τον Συνεταιρισμόν.

3. Αποδοχή της απαιτουμένης δαπάνης δια την λειτουργίαν εις το χωρίον μας, Σχολείου Γεωργικής Τεχνικής.

4. Δωρεά δρχ. 17.624 εις το Δημοτικόν Σχολείον Ερυθρών δια εξόφλησις καταναλωθέντος ηλεκτρικού ρεύματος».

Απόφαση 100 (8-9-1959) του Διοικητικού Συμβουλίου

«Χορήγησις δωρεάν σίτου δια διατροφήν εις τας οικογενείας των πληγέντων από κεραυνόν μελών αυτών, που συνέβη εις τα βοσκοτόπια της πεδιάδος, εις τους κτηνοτρόφους Βιλλίων, χήραν Γεωργίου Μπόρτζαρη 300 οκάδας και χήραν Μακρυνόρη 100 οκάδας».

Απόφαση 87 (7-12-1960) Κοινής Συνεδριάσεως Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου

«Προικοδότησις κορασιδων των παρακάτω συνεταιρών και μη: Ιωάννου Γ. Μαργαρίτη, Ιωάννου Γ. Παγώνη, Ιωάννου Π. Δρόση, Σπύρου Γ. Κουντουριώτη».

Απόφαση 125 (15-10-1960) του Διοικητικού Συμβουλίου

«Βράβευσις με το ποσόν των 1.000 δραχμών τριών παραγωγών καλλιεργείας βάμβακος, τους: Αριστοτέλην Ι. Μεγάλου δρχ. 400, Κωνσταντίνον Δ. Μαργέτην δρχ. 350, Δημήτριον Ι. Μακρήν δρχ. 250».

Απόφαση 45 (21-4-1961) του Διοικητικού Συμβουλίου

«Δωρεά δρχ. 3.500 δι' αγοράν επίπλων της Αγροτικής Συνεταιριστικής Σχολής Ερυθρών, αρμοδιότητος της Διευθύνσεως Γεωργίας Νομού Αττικής».

Μέχρις εδώ προς το παρόν. Θα συνεχίσω όταν κυκλοφορήσει το βιβλίο.

ΜΑΤΡΟΖΟΣ

Ένας από τους ήρωες του '21

Ήταν πλοίαρχος ο **Ματρόζος** και ο μπουρλοτιέρης του τουρκικού στόλου Κωνσταντίνος Κανάρης είχε υπηρετήσει ως ναύτης στο πλοίο του. Όταν έληξε η Επανάσταση, που στη διάρκειά της ο Κανάρης είχε γίνει ήρωας, με την αξία του, έγινε και υπουργός.

Ο άλλοτε πλοίαρχός του, αγωνιστής του '21, πάμπτωχος όπως ήταν μετά την Επανάσταση ο Ματρόζος, πήγε στο Υπουργείο Ναυτικών να τον δει. Στην είσοδο τον σταμάτησαν οι φρουροί, χωρίς φυσικά να γνωρίζουν ποιος είναι και του υπέδειξαν ότι έπρεπε να κλείσει ραντεβού για να μπορέσει να δει τον άλλοτε ναύτη του – όπως αυτός τον ήξερε – υπουργό. Ο Ματρόζος κατάλαβε πως η εμφάνισή του, εμφάνιση φτωχού ζητιάνου, έκρυβε αυτό που ήταν και απαντώντας στα λόγια του ναύτη φρουρού, που φαίνεται πως τον ενόχλησαν, του είπε:

*«Αν οι ζητιάνοι σαν κι εμέ οι καπετάνιοι σαν κι εσέ
δεν έχυναν το αίμα δεν θα φορούσαν στέμμα».*

Και φεύγοντας ο γέροντας ήρωας με τη ζητιάνικη εμφάνιση, πικρόχολα μονολόγησε:

*«Δεν το περίμενα ποτέ στη ζήση μου να δω
τον καπετάνιο ζήτουλα, τον ναύτη υπουργό»!*

Το όνομα του Ματρόζου δόθηκε σε υποβρύχιο που παραχωρήθηκε στο Ελληνικό Ναυτικό από την Αγγλία το 1942. Το υποβρύχιο αυτό δεν χρησιμοποιήθηκε σε πολεμικές επιχειρήσεις και το 1946 εκποιήθηκε ως άχρηστο. Στο όνομα του Ματρόζου επίσης υπάρχουν σήμερα 6 δρόμοι στην Αθήνα (στην **Ηλιούπολη**, τον **Άγιο Δημήτριο** (τσουκάλι), το **Κουκάκι**, τη **Βούλα**, το **Ν. Ηράκλειο**, τη **Νίκαια** και **ένας** στον **Πειραιά** (στην Παναγία τη Μυρτιδιώτισσα).

Θυμηθήκαμε, φίλοι αναγνώστες, και γράψαμε τα λίγα αυτά λόγια για το Ματρόζο, για να σας δώσουμε την ευκαιρία να θυμηθείτε συνειρμικά κι εσείς το δικό σας ΜΑΤΡΟΖΟ, χωρίς όμως τον μπουρλοτιέρη ΚΑΝΑΡΗ, γιατί αυτός δεν είχε ιδέα γι' αυτό που έγινε στην είσοδο του Υπουργείου του. Έτσι, αν στηθύμισή σας υπάρχει άλλος μπουρλοτιέρης, αυτός σίγουρα δεν θα 'ναι ο Κωνσταντίνος Κανάρης του 1821. Θα 'ναι ο δικός σας ΜΠΟΥΡΛΟΤΙΕΡΗΣ!... Λέμε αν...

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ ΣΤΟ ΓΙΟ ΤΟΥ

«Σου αφήνω τόσους φίλους. όσα φύλλα έχουν τα κλαριά και φρόντισε να τους φυλάξεις».

Η τελευταία κουβέντα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη προς το γιο του το Γενναίο, την 11 η.μ. της 4-2-1843 που πέθανε.

Μεγάλη κουβέντα για κείνη την εποχή.

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

(Από τη σελίδα 243 του τ. 68 η συνέχεια της μόνιμης ενημερωτικής για τα μέλη της «Ε.Φ.Σ.» αυτής στήλης)

49. Την Τετάρτη 15 Ιανουαρίου 2003 και ώρα 5 μ.μ. πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα (οδός Γενναδίου 8) η 19η Γενική Συνέλευση της Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού, με τη συμμετοχή 22 από τα 226 ενεργά μέλη της.

Τον απολογισμό της Διοίκησης της Εταιρείας για την περίοδο από 1-11-2000 μέχρι και της 15-1-2003, ανακοίνωσε ο Πρόεδρος της κ. Γ. Σελλιανάκης, ο οποίος είπε:

«Κύριοι Συνάδελφοι.

Πραγματοποιούμε σήμερα τη 19η Γενική Συνέλευση της Εταιρείας μας στον 27ο χρόνο από την ίδρυσή της. Υπενθυμίζω ότι η Εταιρεία μας ιδρύθηκε την 1η Σεπτεμβρίου του 1973 και σημειώνω ότι από τα 226 ενεργά μέλη της στη σημερινή Συνέλευση μας μετέχουν μόνο 22.

Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια, το ποσοστό της συμμετοχής δεν ξεπερνά το 10%. Οι λόγοι γνωστοί: το γενικότερο κλίμα που επικρατεί στο χώρο μας επηρεάζει και το δικό μας κομμάτι του. Και πρέπει να διευκρινίσω ότι το δικό μας μικρό αυτό κομμάτι δεν το τονώνει ο κομματισμός. Και αυτό είναι παρήγορο, γιατί στο μειονέκτημα της μικρής συμμετοχής ενυπάρχει το πλεονέκτημα ότι η Εταιρεία μας διατηρεί **ατόφιο** το συνεταιριστικό της χαρακτήρα και τον ιδεολογικό της προσανατολισμό.

Κύριοι Συνάδελφοι.

Σας καλωσορίζω στη 19η Γενική Συνέλευση της Εταιρείας μας και θα σας ανακοινώσω τα πεπραγμένα του Διοικητικού Συμβουλίου την περίοδο της θητείας του, που άρχισε την 1-11-2000 και τελειώνει σήμερα που εσείς θα εκλέξετε το νέο Διοικητικό Συμβούλιό της για την περίοδο 16-1-2003 – 15-1-2005.

Κύριοι Συνάδελφοι.

Τα δύο χρόνια της δικής μας θητείας παρακολουθήσαμε τα συνεταιριστικά μας θέματα στην εξελικτική τους πορεία και πήραμε τις όσες μπορούσαμε, κατά τις δικές μας εκτιμήσεις, να πάρουμε αποφάσεις. Τις θέσεις, τις απόψεις, τις αποφάσεις και τις ενέργειές μας πάνω σ' αυτά τα θέματα, παρουσιάσαμε από τις στήλες της «Σ.Π.». Του περιοδικού της Εταιρείας μας, το οποίο όλοι παίρνετε και φυσικά όλοι γνωρίζετε ακόμη και στις λεπτομέρειές τους.

Εδώ, στον απολογισμό μας, θα σας παρουσιάσουμε συνοπτικά τη δραστηριότητά μας, στα δύο χρόνια της θητείας μας».

Α. Παρεμβάσεις μας σε συνεταιριστικά θέματα

1. Για την αναθεώρηση της παραγράφου 5 του άρθρου 12 του Συντάγματος του 1986 από την προηγούμενη Βουλή, επίμονα, μεθοδικά όσο και πειστικά – θέλουμε να πιστεύουμε – διατυπώσαμε τις απόψεις του χώρου μας και κάναμε σχετικές προτάσεις κατά τρόπο κανονιστικό, όταν καμιά άλλη φωνή,

φυσικού ή νομικού προσώπου, ακούστηκε από τον αγροτοσυνεταιριστικό χώρο, παρά τις δικές μας προσκλήσεις και προκλήσεις.

Στα τεύχη 58/2000 (σ. 111-112), 59/2000 (σ. 133-141), 60/2000 (σ. 197-199), 61/2001(σ. 3-4) και 62/2001 (σ. 85-86) της Σ.Π. είναι καταχωρημένες οι θέσεις, οι απόψεις και οι προτάσεις μας.

2. Για τη μετοχοποίηση της ΑΤΕ, πήραμε σαφή θέση, με την απόφασή μας 226/20-12-2000. Η απόφασή μας αυτή καταχωρήθηκε στο τεύχος 61/2000 (σ. 51-54) της Σ.Π. και στηρίχθηκε με απόψεις και θέσεις Συνεταιριστών, που δημοσιεύθηκαν στα τεύχη 61/2001 (σ. 35-37), 62/2001 (σ. 73-79), 63/2001 (σ. 179), 64/2001 (σ. 190-199) και 65/2002 (σ. 5-11) της Σ.Π. επίσης.

3. Για τα χρέη των ΑΣΟ από άσκηση κοινωνικής πολιτικής, αναδείξαμε και προβάλαμε θέσεις και απόψεις που δημοσιεύθηκαν στα τεύχη 47/1997 (σ. 129), 66/2002 (σ. 85-93) και 67/2002 (σ. 144) της Σ.Π.

4. Για τον κομματισμό στις ΑΣΟ, αναδείξαμε και προβάλαμε θέσεις και απόψεις που καταχωρήθηκαν στα τεύχη 59/2000 (σ. 129-132) και 64/2001 (σ. 185-188) της Σ.Π.

5. Για τη σημερινή κατάσταση των ΑΣΟ, πήραμε ξεκάθαρη θέση με την απόφασή μας 231/5-6-2002, που καταχωρήθηκε στο τεύχος 66/2002 (σ.75-82) της Σ.Π. Επίσης αναδείξαμε και δημοσιεύουμε θέσεις και απόψεις που καταχωρήθηκαν στα τεύχη 56/1999 (σ. 193-196), 63/2001 (σ. 121-136) και 64/2001 (σ. 185-188) της Σ.Π.

6. Για τα Διοικητικά βιβλία των διαλυμένων ΑΣΟ, ζητήσαμε, για την περισυλλογή και τη φύλαξή τους, τη συνδρομή του Υφυπουργού Γεωργίας (έγγραφο μας 51/13-11-2000) και τον Γενικό Γραμματέα του ίδιου Υπουργείου (έγγραφο μας 37/24-8-2000 και 81/9-5-2001). Σχετικά δημοσιεύματα καταχωρήθηκαν στα τεύχη 59/2000 (σ. 189), 61/2001 (σ. 57), 62/2001 (σ. 113), 63/2001 (σ. 179) και 64/2001 (σ. 239) της Σ.Π. Μέχρι σήμερα έχουν περιωθει τα βιβλία μιας μόνο ΑΣΟ (της **Μελισσοκομικής**), τα οποία τώρα βρίσκονται στη βιβλιοθήκη της Εταιρείας. (ΣχετικάΑΔΣ 227/20-3-2001, σ. 221 και δημοσιεύματα στο τεύχος 62/2001, σελ. 113. της Σ.Π.)

7. Για το μετασχηματισμό των ΑΣΟ σε ΑΕ, που προνοεί το άρθρο 21 παρ. 11 του Νόμου 2810/2000, αναδείξαμε και προβάλαμε θέσεις και απόψεις που καταχωρούνται στο τεύχος 68/2002 (σ. 201-204) της Σ.Π.

8. Για μια από κοινού προσπάθεια ανάδειξης και προβολής των προβλημάτων του αγροτοσυνεταιριστικού χώρου και την επιδίωξη της επίλυσής τους, ζητήσαμε τη συνεργασία της ΟΣΥΓΟ (έγγραφο μας 129/28-11-2002) και των Σωματείων των Συνταξιούχων ΑΣΟ: ΜΕΡΙΜΝΑ, ΠΕΣΥΓΟ και ΒΟΡ. ΕΛΛΑΔΟΣ (έγγραφο μας 127/27-11-2002).

Δυστυχώς, οι επίσημα παρουσιασμένες και επαρκώς – θέλουμε να πιστεύου-

με – τεκμηριωμένες απόψεις, θέσεις και αποφάσεις μας στα ζωτικά αυτιά και άλλα θέματα που προανέφερα, δεν προκάλεσαν την προσοχή και το ενδιαφέρον των αρμοδίων και υπευθύνων του χώρου, ούτε και αυτών της πολιτείας, κατά μια περιέργη όσο και ανεξήγητη τακτική που τελευταία ακολουθείται κατά κοινή ομολογία και αγανάκτηση. Καμιά απάντηση, καμιά κρίση, κανένα σχόλιο. **Άκρα του τάφου σιγή.** Τα σχόλια, οι κρίσεις και τα συμπεράσματα δικά σας. Εμείς θα σας απαντήσουμε σε διευκρινίσεις που θα μας ζητήσετε.

Β. Οι άλλες δραστηριότητές μας

Την ίδια περίοδο της θητείας μας (1-11-2000–15-1-2003), για την οποία αυτή η λογοδοσία μας:

1. Θεσπίσαμε, σύμφωνα με το άρθρο 22 του καταστατικού τη Εταιρείας μας:

α) **Επτά επιτροπές για τη μελέτη και προβολή ισάριθμων ομάδων, αγροτοσυνεταιριστικών θεμάτων, με συντονιστές και εκπροσώπους της Διοίκησης, τα μέλη της (κεφάλαιο β).** Ο σχετικός Κανονισμός Λειτουργίας των Επιτροπών αυτών, που εγκρίθηκε με την απόφαση 217/9-6-1999 του Δ.Σ., δημοσιεύεται στο τεύχος 58/2000 (σελ. 122) της Σ.Π.

β) Θεσπίσαμε **επιτροπή αξιολόγησης προτάσεων για απονομή ηθικών αμοιβών σε συνεταιριστές και φίλους του συνεργατισμού (απόφαση 231/5-6-2002).** Ο σχετικός Κανονισμός δημοσιεύεται στο τεύχος 66/2002 (σ. 115-116) της Σ.Π. Μέλη της επιτροπής αυτής ορίστηκαν (απόφαση 231/5-6-2002) οι κ.κ. **Αριστείδης Κλήμης, Νικόλαος Κολύμβας και Κων/νος Παπαγεωργίου.**

2. Την περίοδο της θητείας μας εγράψαμε **46** νέα μέλη. Επίσης,

3. Διακανονίσαμε προηγούμενες φορολογικές εκκρεμότητες, μεταφέραμε τα γραφεία μας από την οδό Κουμουνδούρου 25 (1-2-2000) στην οδό Ευπόλιδος 14 και από εκεί την 1-1-2003 εδώ που βρισκόμαστε. Η πρώτη μετακόμιση έγινε με προοπτική μιας αναδιοργάνωσης με άνοιγμα στο χώρο για μεγαλύτερη προσέγγιση στα προβλήματά του, και θα στηρίζονταν οικονομικά στους πόρους από το Περιοδικό. Και το άνοιγμα έγινε ικανοποιητικά, θέλουμε να ελπίζουμε. Μπήκαμε στα προβλήματα. Προκαλέσαμε το ενδιαφέρον των αναγνωστών και την αναγνώριση του αγγλικού μη κερδοσκοπικού οργανισμού CABI, ο οποίος μεταξύ άλλων μας γράφει στην από 24-5-2001 επιστολή του (είναι δημοσιευμένη στη σελίδα 180 του τεύχους 63/2001 της Σ.Π.) ότι:

«Το περιοδικό της Εταιρείας σας μελετήθηκε με εσωτερικές διαδικασίες, εφαρμόζοντας τα αυστηρά κριτήρια επιλογής σε σχέση με το δυναμικό απόδοσης, την επιστημονική αξία και τη γεωγραφική προέλευση και το περιεχόμενό του είναι πρωτότυπο και σημαντικό».

Ο οργανισμός αυτός, όπως γράφει στην επιστολή του, συμπεριέλαβε τη Σ.Π. στις δύο βιβλιογραφίες του (την CAB Abstracts και CAB Health) και περιλήψεις δημοσιευμάτων της προωθεί σε ηλεκτρονική μορφή και σε 50 έντυπα περιλήψεων καταλόγων περιοδικών. Έτσι – γράφει στην από 24-5-2001 επιστολή του – οι εκδόσεις που προμηθεύεται μετά από αυστηρό έλεγχο «φθάνουν στους αναγνώστες σε όλο τον κόσμο, όσο μπορεί να γίνει γρηγορότερα, μέσω των υπηρεσιών μας».

Και ενώ έτσι έχουν τα πράγματα από πλευράς δικής μας προσπάθειας, δυστυχώς δεν έγινε το ίδιο και από πλευράς πόρων που θα στήριζαν αυτή την προσπάθεια. Γι' αυτό και αποφασίστηκε, η μετακίνηση που μας έφερε εδώ, να περιορίσει τη δαπάνη του ενοικίου γραφείων. Το Δ.Σ. του ΙΣΕΜ κατανόησε την ανάγκη μας αυτή και μας συμπαροσιάθηκε. Ευχαριστούμε και από εδώ τα μέλη του και ιδιαίτερα τον Πρόεδρο κ. Κώστα Παπαγεωργίου, πρώην πρόεδρο της Εταιρείας μας, που ήταν ο εισηγητής αυτής της απόφασης.

4. Όλες μας οι πράξεις, κύριοι συνάδελφοι, την περίοδο της διετούς θητείας μας, είναι καταχωρημένες σε 9 συνεδριάσεις μας (225/6-11-2000 – 233/27-11-2002) στο Βιβλίο πρακτικών από τη σελίδα 208 μέχρι και τη σελίδα 256 και έχουν ελεγχθεί από την Ελεγκτική Επιτροπή. Η σχετική έκθεσή της θα σας ανακοινωθεί στη συνέχεια.

5. Την οικονομική διαχείριση της διετούς θητείας μας στη Διοίκηση της Εταιρείας, θα σας ανακοινώσει ο ταμίας κ. Γ. Καφετζάκης αναλυτικά στη συνέχεια. Συνοπτικά, εγώ θα σας πω τώρα μόνο ότι, τα δύο χρόνια εισπράξαμε συνολικά από συνδρομές μελών, συνδρομές αναγνωστών του περιοδικού, διαφημίσεις και οικονομικές ενισχύσεις ευρώ **20.547,22**. Και ότι από τα χρήματα αυτά πληρώσαμε συνολικά: για ενοίκια, τηλεφωνικά, ταχυδρομικά, γραφική ύλη, φόρους και για την έκδοση του περιοδικού **20.483** ευρώ. Το υπόλοιπο ποσό των **64,22** ευρώ βρίσκεται στο ταμείο και θα παραδοθεί μαζί με τα βιβλία του ταμείου στον νέο ταμία που θα εκλέξει το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, από τον ταμία κ. Γ. Καφετζάκη.

Θα πρέπει να σημειώσω ότι και κατά τη διαχείριση της τελευταίας διετίας, που είναι η δική μας, τηρήθηκε στην Εταιρεία μας η αρχή που από της ίδρυσής της έχει καθιερωθεί και ακολουθείται και ότι κανένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Ελεγκτικής Επιτροπής δεν εισέπραξε ποτέ κανένα χρηματικό ποσό ως αμοιβή για οποιαδήποτε προσφορά του στην Εταιρεία.

Κύριοι Συνάδελφοι.

Συνοπτικά, όσο αυτό ήταν δυνατό, σας παρουσίασα, για λογαριασμό της απερχόμενης Διοίκησης της Εταιρείας μας, τον απολογισμό της κατά τη διετή θητεία της και είμασταν στη διαθεσή σας για όσες διευκρινίσεις και συμπληρώσεις νομίζετε ότι θα διευκολύνουν την κρίση σας. Ευχαριστώ.

Για το Δ.Σ. της Ε.Φ.Σ.

Ο Πρόεδρος: Γ.Β. ΣΕΛΛΙΑΝΑΚΗΣ»

50. Αμέσως μετά τον απολογισμό του Δ.Σ. της Εταιρείας, τον οποίο ανακοίνωσε ο πρόεδρος της κ. Γ. Σελλιανάκης, ο ταμίας κ. Γ. Καφετζάκης ανακοίνωσε τον Οικονομικό Απολογισμό του έτους 2002 όπως στη συνέχεια αναφέρεται:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2002

Α' ΕΣΟΔΑ

	Ευρώ
Υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης	1.129,34
Εισπράξεις	
-Από συνδρομές μελών	571,05
-Από οικονομικές ενισχύσεις	4.903,50
-Από διαφημίσεις	3.150,00
-Από Φ.Π.Α.	587,00
-Από φόρο αμοιβής λογιστή	70,40
Σύνολο Εσόδων	10.411,29

Β' ΕΞΟΔΑ

-Εκτύπωση Περιοδικού	5.323,56
-Διεκπεραίωση Περιοδικού	985,82
-Ενοίκιο Γραφείου	2.752,43
-Τηλεφωνικά	302,00
-Αμοιβή Λογιστή	415,36
-Ταχυδρομικά	92,91
-Δ.Ο.Υ.	175,46
-Μεταφορικά μετακόμισης	180,00
-Διάφορες δαπάνες	119,53
Σύνολο Εξόδων	10.347,07
Υπόλοιπο για την επόμενη χρήση	64,22
	10.411,29

51. Στη συνέχεια ανακοινώθηκε επίσης από τον ταμία κ. Γ. Καφετζάκη ο προϋπολογισμός για το 2003 (βλ. επόμενη σελίδα 54).

52. Αμέσως μετά ανακοινώθηκε από τον κ. Ν. Μπακαφούκα η έκθεση της Ελεγκτικής Επιτροπής, η οποία έχει όπως παρακάτω:

Έκθεση Ελεγκτικής Επιτροπής

Οικονομικής Διαχείρισεως από 1.1 έως 31.12.2002

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του καταστατικού της εταιρείας φίλων του Συνεργατισμού διενεργήσαμε τον έλεγχο της Οικονομικής διαχείρισεως του Σωματείου, ως προς τα πραγματοποιηθέντα έσοδα και τις δαπάνες, όπως έχουν καταχωρηθεί στο βιβλίο-ταμείο και διενεργήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 19 του καταστατικού.

Τα έσοδα ανήλθαν στο ποσό του 9.281,95 ευρώ και εκδόθηκαν τα γραμμάτια εισπράξεως Ν: 1-19.

Οι δαπάνες ανήλθαν στο ποσό των 10.317,07 ευρώ και εκδόθηκαν τα εντάλματα πληρωμής Ν: 1-30.

**ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ
ΕΤΟΥΣ 2003**

A' ΕΣΟΔΑ

	Ευρώ
- Από συνδρομές μελών	1.000
- Από οικονομικές ενισχύσεις	3.000
- Από διαφημίσεις	5.000
- Από διάφορα έσοδα	500

Σύνολο Εσόδων 9.500

B' ΕΞΟΔΑ

- Εκτύπωση Περιοδικού	5.500
- Διεκπεραίωση	1.000
- Τηλεφωνικά	500
- Ταχυδρομικά	200
- Γραφική ύλη	300
- Αμοιβή Λογιστή	450
- Διάφορες δαπάνες	350

Σύνολο Εξόδων 8.300

Πλεόνασμα χρήσεως 1.200

9.500

← Βάσει των ανωτέρω και υπόψει ό,τι το υπόλοιπο ταμείου στην αρχή της χρήσεως ανήρχετο στο ποσό των 1.129,34, το υπόλοιπο ταμείου για τη νέα χρήση ανέρχεται στο ποσό των 64,22 ευρώ.

Αθήνα, 13.1.2003

Η Ελεγκτική Επιτροπή

53. Ακολούθησε ψηφοφορία και η Γενική Συνέλευση απάλλαξε παμφηφεί από κάθε ευθύνη τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ελεγκτικής Επιτροπής.

54. Κατά τη συζήτηση του 7ου θέματος της ημερήσιας διάταξης της 19ης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της Εταιρείας (Ανακοινώσεις - Προτάσεις - Διάφορα) ο Πρόεδρος κ. Γ. Σελλιανάκης έκαμε την παρακάτω δήλωση:

«Κύριοι Συνάδελφοι.

Είμαι πρόεδρος της Εταιρείας από την 18-10-1999 και ανέλαβα το αξίωμα αυτό για να απαλλάξω από μια υπεράνθρωπη προσπάθεια τον τότε πρόεδρο κ. Κ. Παπαγεωργίου, να ανταποκριθεί και στις απαιτήσεις αυτού του αξιώματος, μετά από τις τόσες άλλες ενασχολήσεις του, ως καθηγητής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου, ως πρόεδρος τότε του ΙΣΕΜ και πάντα πρόθυμος και συνεπικός στα αγροτοσυνεταιριστικά μας θέματα. Στην απόφαση 219/18-11-1999 (σελ. 157-161) του βιβλίου πρακτικών του Δ.Σ., αναφέρομαι λεπτομερέστερα σ' αυτό και διευκρινίζω ότι η παραμονή μου στο αξίωμα του προέδρου της Εταιρείας θα ήταν προσωρινή. Έχουν περάσει από τότε περισσότερα από τρία χρόνια (για την ακρίβεια 38 μήνες και 27 μέρες) και δεν επιθυμώ να δοθεί συνέχεια σ'

αυτή την «προσωρινότητα» μου, για τους ίδιους ακριβώς λόγους στους οποίους αναφέρομαι σ' αυτή την απόφαση που προανέφερα και επομένως δεν θα είμαι υποψήφιος για το Διοικητικό Συμβούλιο που θα εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση, σύμφωνα με το αμέσως επόμενο θέμα της ημερήσιας διάταξης».

Στην απόφασή του αυτή, να μην είναι υποψήφιος για το Δ.Σ. της Εταιρείας επέμεινε ο κ. Γ. Σελλιανάκης, παρά την επίμονη προσπάθεια και επιθυμία των μελών της Γενικής Συνέλευσης να είναι υποψήφιος.

55. Στο ψηφοδέλτιο που καταρτίστηκε συμπεριλήφθηκε το όνομα του κ. Σελλιανάκη και ψηφίστηκε από όλα τα μέλη της Γ. Συνέλευσης, εκτός από τον ίδιο, εμμένοντα στην αρχική του θέση. Πλειοψήφησαν επίσης και εξελέγησαν, κατά αλφαβητική, σειρά οι:

1. Α. Ανδριανόπουλος, 2. Ο. Καμινάρη, 3. Γ. Καφετζάκης, 4. Γ. Ντούτσιος, 5 Α. Ράντσιος, 6. Γ. Σελλιανάκης, 7. Γ. Φραγκιαδουλάκης,

με πρώτο αναπληρωτή τον κ. **Αθανάσιο Μπίκο**, ο οποίος και θα ήταν το 7ο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον ο κ. Σελλιανάκης δεν θα αποδεχόταν τελικά την εκλογή του.

56. Την **20-1-2003** συνεδρίασαν τα έξι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (κ.κ. Α, Ανδριανόπουλος, Ο. Καμινάρη, Γ. Καφετζάκης, Γ. Ντούτσιος,, Α. Ράντσιος, Γ. Φραγκιαδουλάκης) και εξέλεξαν Πρόεδρο τον κ. **Γ. Σελλιανάκη**, Αντιπρόεδρο τον κ. **Α. Ανδριανόπουλο**, Γενικό Γραμματέα τον κ. **Γ. Φραγκιαδουλάκη**, Ταμία τον κ. **Γ. Καφετζάκη**.

Πριν από την κατανομή των αξιωμάτων, ο κ. Σελλιανάκης είχε καταθέσει σημείωμα στο οποίο επανελάμβανε τους λόγους που δεν θα ήθελε να είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και όταν πληροφορήθηκε ότι εκλέχθηκε πρόεδρος, υπέβαλε την παραίτησή του από μέλος του Δ.Σ. επομένως, και από πρόεδρος, εμμένοντας στην αρχική του θέση, να μην είναι υποψήφιος για τη διοίκηση της Εταιρείας και υποσχέθηκε να βοηθήσει το νέο Συμβούλιο στη σύνταξη του Περιοδικού, εφόσον θα το αποδέχονταν, χωρίς οικονομικό ή άλλο αντάλλαγμα, όπως μέχρι και την τελευταία έκδοσή του.

57. Μετά και από αυτή τη δήλωση του κ. Σελλιανάκη το Συμβούλιο, κατά τη συνεδρίασή του της 20-3-2002 (πράξη 236/2003) α) έκαμε αποδεχτή την παραίτησή του, β) κάλεσε τον πρώτο αναπληρωματικό κ. **Αθανάσιο Μπίκο** να καταλάβει την όπως παραπάνω κενωθείσα θέση του Συμβουλίου της Εταιρείας, γ) εξέλεξε πρόεδρό του τον κ. **Απόστολο Ανδριανόπουλο** και αντιπρόεδρο τον κ. **Γεώργιο Ντούτσιος**, Γενικό Γραμματέα τον κ. **Γ. Φραγκιαδουλάκη** και Ταμία τον κ. **Γεώργιο Καφετζάκη** και δ) αποφάσισε τη συνέχιση, όπως μέχρι σήμερα, της έκδοσης του Περιοδικού με Διευθυντή και Υπεύθυνο τον κ. **Γ. Σελλιανάκη**.

58. Η Γενική Συνέλευση της Εταιρείας, στη συνεδρίαση της 15-1-2003 εξέλεξε, σύμφωνα με το 9ο θέμα της ημερήσιας διάταξης, τακτικά μέλη της Ελεγκτικής Επιτροπής τους κ.κ. **Λεωνίδα Καμπισιούλη, Νίκο Μπακαφούκα και Νίκο Αθανασίου**.

59. Σε προσεχή συνεδρίασή του το Δ.Σ. της Εταιρείας θα ορίσει τους συντονιστές και τα μέλη των επιτροπών του άρθρου 22 του καταστατικού, σύμφωνα με το σχετικό Κανονισμό (δημοσιεύεται στο τεύχος 58 σελ. 122 της Σ.Π.) και β) θα αποφασίσει για την απονομή ηθικών αμοιβών σε συνεταιριστές.

Στο επόμενο τεύχος της Σ.Π. θα αναφερθούμε με λεπτομέρειες και στα δύο αυτά θέματα.

ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΕΗ ΤΩΝ ΑΣΟ ΑΠΟ ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ενημερώνουμε τους Συνεταιριστές που μας ερωτούν, ότι για τα χρέη των ΑΣΟ από άσκηση κοινωνικής πολιτικής έχουν δημοσιευθεί άρθρα στη Σ.Π. στα τεύχη 47/1997 σελ. 129-140, 66/2002 σελ. 85-93 και 67/2002 σελ. 144.

Ας δακρίζουν πάνω στο ΚΙΛΕΛΕΡ

Σε περίοδο αγροτικών κινητοποιήσεων και απραξίας των αγροτικών συνεταιρισμών, οι εκφραστές του αγροτικού μόχθου, απάγγειλαν και στην επέτειο του 2003 τα προετοιμασμένα λόγια τους, το πρωί της Κυριακής 2 του Μάρτη, στο Κιλελέρ. Στον τόπο της θυσίας των Κολήγων του 1910.

Λόγια μνήμης και απραγματοποίητων υποσχέσεων, σε μια δέηση να πάνε ψηλά, πολύ ψηλά, εκεί που θα συναντήσουν τα δάκρυα της ψυχής του **Θεόδωρου Τζωρτζάκη**, του **Αλέξανδρου Μπαλατζή**, του **Ηλία Χρονόπουλου**, του **Θανάση Μανσόλα** και των άλλων προηγούμενων και σύγχρονων τους συνεταιριστών, για την κατάντια του αγροτοσυνεταιριστικού χώρου, που εκείνοι ανάλωσαν τη ζωή τους, για να γίνει καλύτερος μετά απ' αυτούς.

Και βέβαια οι ομιλητές αυτής της Κυριακής στο μνημείο του Κιλελέρ, δεν έφθασαν εκεί με τα τρακτέρ που ήταν παραταγμένα λίγα χιλιόμετρα από την ποτισμένη με αίμα αγροτών γη, για νέους αγώνες και θυσίες, ούτε από τα κοντινά παροπλισμένα συνεταιριστικά εργοστάσια.

Από τα γραφεία τους ξεκίνησαν την ίδια μέρα και κατευθείαν στο χώρο της απαγγελίας των λόγων τους πήγαν. Ούτε για ένα αγωνιστικό χαιρετισμό πέρασαν από τους αγρότες με τα παραταγμένα σε θέση μάχης τρακτέρ, ούτε για λίγη ελπίδα σταμάτησαν να δώσουν σε όσους αγωνιούν ακόμη στα παροπλισμένα Συνεταιριστικά εργοστάσια, της διαδρομής τους.

Κατ' ευθείαν στο Κιλελέρ από τα νοικιασμένα με επιχορηγήσεις και έσοδα από δοτές εργολαβικές εργασίες, γραφεία τους στην πρωτεύουσα. Τα γραφεία που δεν μπαινοβγαίνουν πια αγρότες και φυσικά μπορούν άνετα να διαβουλεύονται για την κατάληψη θεσμοθετημένων θέσεων όπως και για τη θεσμοθέτηση άλλων για περισσότερες στον καθένα τους θέσεις ή και για άλλους της οικουμενικής παρέας που ξέρουν να ισορροπούν και να εξασφαλίζουν την άνετη λειτουργία των γραφείων της πρωτεύουσας και την τακτική επικοινωνία τους με την πρωτεύουσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις Βρυξέλλες.

Το αγροτικό πρόβλημα αντιμετωπίζεται πια από τα γραφεία. Οι αγρότες ας μοχθούν στα χωράφια τους και οι ψυχές των συνεταιριστών που τους έφτιαξαν τα παροπλισμένα σήμερα εργοστάσια τους για να αξιοποιούν την παραγωγή τους, ας **δακρίζουν πάνω από το Κιλελέρ** όταν τους αναπέμπονται τα κενά λόγια.

*Ο Έλλην, δύο δίκαια έχει: πανελευθέρως συνέρχεται
σε όποιο θέλει μέρος!*

Γ. ΣΟΥΡΗΣ

Απ' αυτή τη στήλη δημοσιεύουμε ειδήσεις αγροτοσυνεταιριστικού ενδιαφέροντος, χωρίς δικά μας σχόλια. Οι ειδήσεις αυτές έχουν συνεχή αρίθμηση

67. Λάδι εξαιρετικό, παρθένο, αρωματικό και με απίθανη γεύση. Και το όνομα αυτού: «Σητεία». Ο 2ος διεθνής διαγωνισμός εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου στη Σμύρνη, τον Οκτώβριο του 2002, υπό την αιγίδα του τουρκικού Υπουργείου Πολιτισμού, με ευθύνη του Κονσερβατουάρ Μεσογειακής Διατροφής, κατέληξε με θρίαμβο για τη χώρα μας, που κατέκτησε την πρώτη θέση.

Το λάδι της Σητείας στην κορυφή της Μεσογείου

Στην κορυφή το ελαιόλαδο «Σητεία» που παράγεται και τυποποιείται από την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Σητείας, ανοίγοντας διάπλata τις πόρτες για τις ξένες αγορές ανά τον πλανήτη. Η διάκριση αυτή δίνεται και από δημοσιογράφους που ασχολούνται με θέματα διατροφής και γεωργίας από χώρες που εισάγουν λάδι, όπως ΗΠΑ, Ιαπωνία, Αγγλία, Ελβετία κ.ά.

Η απονομή του βραβείου για την Ελλάδα έγινε στο αρχαίο Θέατρο της Εφέσου. Η Ιταλία ήρθε δεύτερη, ενώ η Ισπανία ανέβηκε τρίτη στο βάθρο.

Το γεγονός αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία και για έναν ακόμη λόγο. Οι διατροφολόγοι επισημαίνουν στα συνέδρια τη σημασία του ελαιολάδου στην υγιεινή διατροφή, αφού έχει αποδειχθεί και επιστημονικά ότι έχει ευεργετικές συνέπειες για την καλή λειτουργία της καρδιάς.

Τα ελληνικά ελαιόλαδα παρουσίασε στο συνέδριο η Ελληνική Ακαδημία

Γεύσης και κολακευτικά σχόλια απέσπασαν επίσης τα βιολογικά *Viola* (Δημητριάδης), **Cretan Taste** (Οδυσσέας Παπαδογιωργάκης), **Biokreta** (Ομάδα Βιοκαλλιεργητών Μεσοαράς) καθώς και τα συμβατικά **Cretan Taste** Κολυμπαρίου (Οδ. Παπαδογιωργάκης, Διγενάκης και Λυράκης).

Από την Ελληνική Ακαδημία Γεύσης παρουσιάστηκαν οι πιο γνωστοί τύποι βρώσιμης ελιάς (Καλαμάτας, Χαλκιδικής, Κολυμπάδες, αλατοσολιές Κρήτης, ελιές συντηρημένες σε κρασί), που συσκευάζονται από τις εταιρείες «Νεφέλη» και «Cretan Taste».

68. Η ψήφιση ενιαίου καταστατικού θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική για τις ελληνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις, δεδομένου ότι ο τρόπος με τον οποίο μπορούν οι

συνεταιρισμοί να αποτελέσουν ισχυρούς ανταγωνιστικούς φορείς στην αγορά είναι η συνεργασία μεταξύ τους όχι μόνο σε τοπικό εθνικό επίπεδο αλλά και σε διεθνές. Το σχέδιο καταστατικού που έχει υιοθε-

τηθεί, οδηγεί ακριβώς προς μια τέτοια κατεύθυνση. Να επιδιωχθούν δηλαδή συνεργασίες μεταξύ ελληνικών συνεταιρισμών και συνεταιρισμών άλλων χωρών.

Οι σημαντικότερες προβλέψεις του καταστατικού, σύμφωνα με παράγο-

Ψηφίστηκε το καταστατικό για τη συγκρότηση ευρωπαϊκών συνεταιριστικών εταιρειών

νες του κλάδου, είναι οι ακόλουθες:

– Τα ιδρυτικά μέλη καταρτίζουν το καταστατικό εγγράφως, σύμφωνα με τις περί συστάσεως συνεταιρισμών διατάξεις του κράτους της καταστατικής έδρας της SCE και υπογράφεται από αυτά.

– Η νομοθεσία περί προληπτικού ελέγχου των υπό σύσταση ανωνύμων εταιρειών εφαρμόζεται κατ' αναλογία και στον έλεγχο κατά τη σύσταση της SCE.

– Το καταστατικό της SCE περιλαμβάνει: Την επωνυμία της οποίας προηγείται ή έπεται η συντομογραφία «SCE» και κατά περίπτωση η φράση «απεριόριστης ευθύνης», το σκοπό της SCE, το ονοματεπώνυμο των φυσικών προσώπων και την επωνυμία, το σκοπό και την έδρα των νομικών προσώπων που είναι ιδρυτικά μέλη της SCE, τη διεύθυνση της καταστατικής έδρας της SCE, τις προϋποθέσεις και διαδικασίες εισόδου, διαγραφή και αποχώρηση των μελών, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών και, αν συντρέχει περίπτωση, τις διάφορες κατηγορίες τους, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις κάθε κατηγορίας, την ονομαστική αξία των καλυφθέντων μεριδίων, καθώς και το ύψος του αντίστοιχου κεφαλαίου κλπ.

– Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται δι' αποχωρήσεως, δι' αποβολής αν το μέλος προέβη σε σοβαρή παράβαση των υποχρεώσεών του ή σε ενέργειες αντίθετες προς το συμφέρον της SCE.

– Η SCE μπορεί να συσταθεί δια συγχωνεύσεως, είτε με τη διαδικασία συγχωνεύσεως δι' απορροφήσεως, είτε με τη διαδικασία συγχωνεύσεως δια συστάσεως νέου νομικού προσώπου.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προχώ-

ρησε στην ψήφιση του καταστατικού λαμβάνοντας υπόψη τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, με την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και τη βελτίωση που αυτή επιφέρει στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην Κοινότητα, πρέπει όχι μόνο να εξαλειφθούν τα εμπόδια του εμπορίου, αλλά οφείλουν και οι παραγωγικές δομές να προσαρμοστούν στην κοινοτική διάσταση.

Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικό οι εταιρείες όλων των τύπων των οποίων η δραστηριότητα δεν περιορίζεται στην ικανοποίηση αποκλειστικά τοπικών αναγκών, να μπορούν να πραγματοποιούν την αναδιοργάνωση της δραστηριότητάς τους σε κοινοτική κλίμακα.

Για τη διατύπωση των όρων του καταστατικού ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στο γεγονός ότι οι συνεταιρισμοί είναι κυρίως ομάδες προσώπων ή νομικές οντότητες οι οποίες λειτουργούν με βάση τις αρχές άλλων οικονομικών φορέων όπου περιλαμβάνονται σε αυτές η αρχή της δημοκρατικής διάρθρωσης και ελέγχου καθώς και η διανομή των καθαρών κερδών της οικονομικής χρήσης με βάση την ισότητα.

Πρώτιστη από τις ιδιαίτερες αυτές αρχές είναι εκείνη της υπεροχής του ατόμου, η οποία εκφράζεται με τον κανόνα της μιας ψήφου κατ' άτομο, πράγμα που σημαίνει ότι το δικαίωμα ψήφου είναι προσωποπαγές και συνεπάγεται πως τα μέλη δεν έχουν κανένα δικαίωμα επί του ενεργητικού του συνεταιρισμού.

Οι συνεταιριστικές εταιρείες έχουν εταιρικό κεφάλαιο και τα μέλη τους μπορεί να είναι άτομα ή επιχειρήσεις, αποτελώντας είτε εν μέρει είτε εξ ολοκλήρου εργαζόμενους ή προμηθευτές.

Επίσης, ένας συνεταιρισμός, που απαρτίζεται από μέλη που είναι τα ίδια συνεταιριστικές επιχειρήσεις, είναι γνωστός ως «δεύτερου βαθμού», περιλαμβάνοντας και ένα ορισμένο ποσοστό μελών επενδυτών που δεν είναι χρήστες των υπηρεσιών του.

69. Η Ελλάδα είναι πρώτη σε κατανάλωση λαδιού με 20,700 λίτρα κατά κεφαλήν. Ακολου-

Η Ελλάδα
πρώτη
στην
κατανάλωση
λαδιού.

θούν η Ιταλία με 11,400 λίτρα, η Ισπανία με 11,200 λίτρα και η Πορτογαλία με 5,800 λίτρα. Η κατανάλωση στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες είναι κάτω του λίτρου, όπως δείχνει ο παρακά-

τω πίνακας.

Η μέση ετήσια παραγωγή λαδιού στην Ελλάδα εκτιμάται σε 375.000 τόννους, από τους οποίους εξάγονται χύμα και σε συσκευασία 130.000 τόννοι.

Τα καλλιεργούμενα ελαιόδενδρα ξεπερνούν τα 130 εκατ., 50 περίπου ποικιλιών, και οι οικογένειες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο αυτό εκτιμούνται σε 650.000.

Το μέσο εισόδημα από λάδι στη χώρα μας εκτιμάται σε 880.000.000 ευρώ. Το εισόδημα αυτό των Ελλήνων ελαιοπαραγωγών προσausζάνεται κατά 140.000.000 ευρώ, με εισόδημα από επιτραπέζιες ελιές.

Το ετήσιο δηλαδή εισόδημα των ελαιοπαραγωγών μας από λάδι και επιτραπέζιες ελιές εκτιμάται σε 1.020.000.000 ευρώ.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΧΩΡΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΚΑΤΑΚΕΦΑΛΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ (σε λίτρα)
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	82.087.361	0,180
ΑΥΣΤΡΙΑ	8.139.299	0,200
ΔΑΝΙΑ	5.356.845	0,300
ΙΣΠΑΝΙΑ	39.167.744	11,400
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	5.158.372	0,200
ΓΑΛΛΙΑ	58.978.172	0,800
ΕΛΛΑΔΑ	10.707.135	20,700
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	3.632.944	0,300
ΙΤΑΛΙΑ	56.735.130	11,200
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	15.807.641	0,200
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	9.918.040	5,800
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	59.113.439	0,300
ΣΟΥΗΔΙΑ	8.911.296	0,150
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	10.830.828	0,500

70. Ποσό συνολικού ύψους 9,93 εκατ. ευρώ καλείται να επιστρέψει η Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο (FEOGA) για χρηματοδοτήσεις

**Επιστροφές
κονδυλίων
λόγω παρατυ-
πιών...**

που δεν έγιναν σύμφωνα με τις κοινοτικές προδιαγραφές. Συνολικά, έντεκα κράτη μέλη θα πρέπει να επιστρέψουν στα κοινοτικά ταμεία 92,94 εκατ. ευρώ

για παρατυπίες σε γεωργικές δαπάνες.

Από τους ελέγχους που έγιναν στο πλαίσιο της εκκαθάρισης των λογαριασμών, σύμφωνα με την Ε.Ε. προκειμένου να ελέγχονται οι δαπάνες της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, προκύπτει ότι για τις ενισχύσεις που έλαβε η Ελλάδα από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο, δεν έχει δικαιολογήσει 9,93 εκατ. ευρώ τα οποία και θα πρέπει να επιστρέψει στον κοινοτικό προϋπολογισμό. Τις μεγαλύτερες επιστροφές θα καταβάλλουν η Γερμανία με 26,44 εκατ. ευρώ, η Ιταλία με 26,26 εκατ. ευρώ και η Μεγάλη Βρετανία με 24,39 εκατ. ευρώ. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι ενισχύσεις αυτές δεν έχουν δικαιολογηθεί με ικανοποιητικούς ελέγχους από τις αρμόδιες αρχές και ότι δεν συμβαδίζουν με τους κοινοτικούς κανόνες που εφαρμόζονται στις γεωργικές δαπάνες, ενώ από τα 92,94 εκατ. ευρώ που δαπανήθηκαν παράτυπα από τις έντεκα χώρες, τα 31,44 εκατ. ευρώ αφορούν τις επιδοτήσεις για τα ζώα και τα 24 εκατ. ευρώ τις αροτραίες καλλιέργειες.

Σημειώνεται ότι η απόφαση για εκκαθάριση των λογαριασμών στις γεωργικές ενισχύσεις είναι η πρώτη για το

2003 ενώ αναμένεται να ακολουθήσουν και άλλες μέσα στη χρονιά. Το 2002 τα «15» κράτη μέλη επέστρεψαν 295,9 εκατ. ευρώ στα κοινοτικά ταμεία από τα οποία 142,2 εκατ. ευρώ επέστρεψε η Ελλάδα. Το 2001 ήταν 807 εκατ. ευρώ (107,4 εκατ. για την Ελλάδα) και το 2000 624,4 εκατ. ευρώ (98,6 εκατ. ευρώ για την Ελλάδα).

Υπενθυμίζεται ότι ο ετήσιος προϋπολογισμός της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής ανέρχεται σε περίπου 45 δισ. ευρώ και καταβάλλεται απευθείας στις χώρες μέλη. Την ευθύνη να διανεμηθεί το ποσό αυτό στους αγρότες φέρουν τα ίδια τα κράτη μέλη υπό τη μορφή άμεσων ή έμμεσων ενισχύσεων.

71. Σημαντική μείωση παρουσίασε το προηγούμενο έτος το εισόδημα των αγροτών. Συγκεκριμέ-

**Συρρικνώθηκε
το αγροτικό
εισόδημα**

να, οι τιμές που απήλαυσαν γεωργοί και κτηνοτρόφοι τον Δεκέμβριο 2002 σε σύγκριση με το Δεκέμβριο 2001, παρουσίασαν μείωση 5.5% έναντι

αύξησης 16,1% και 2,4% που είχαν σημειωθεί κατά τους αντίστοιχους μήνες του 2000 και 1999.

Αντίθετα, ο γενικός δείκτης τιμών των εισροών σε γεωργία και κτηνοτροφία το Δεκέμβριο 2002 σε σχέση με το Δεκέμβριο 2001 σημείωσε αύξηση 4,6% έναντι μείωσης 0,3% και αύξησης 5,5% που είχαν σημειωθεί κατά τους αντίστοιχους μήνες των ετών 2001 και 2000. Ο δείκτης εισροών αντιπροσωπεύει τις δαπάνες που καταβάλλουν οι αγρότες για την προμήθεια εφοδίων τους για τις ανάγκες της παραγωγής.

Αυτοί που έφυγαν:

ΧΡΗΣΤΟΣ ΕΜΜΑΝ. ΖΥΜΠΡΑΓΟΥΔΑΚΗΣ

Ο μελισσοκόμος

Γεννήθηκε το 1913 από γονείς αγρότες, στον Κουρνά του Αποκόρωνα Χανίων και έφυγε από τη μάταιη τούτη ζωή στις 27.2.2003, ο πρωτοπόρος μελισσοκόμος Χρήστος Ζυμπραγουδάκης. Ενενήντα χρόνια γεμάτα δράση, υπερηφάνεια, δημιουργία και ανθρωπιά, ήταν στον πρόσκαιρο για όλους μας τούτο κόσμο. Τώρα εκεί στο υπερέραν αναπαύεται η ψυχή του. Μα το 90 του χρόνια, φωτεινό για όσους τον γνώρισαν παράδειγμα, είναι.

Μικρός στο πατρικό του σπίτι, τα χρόνια του μεσοπολέμου και της Μικρασιατικής καταστροφής, αποζητά τη γνώση και τη δράση. Τελειώνει το Γυμνάσιο, δουλεύοντας παράλληλα στα χωράφια του πατέρα του και στα αγαπημένα του μελίσσια, που έμελλε να τον αναδείξουν

σε μια παγκόσμια μελισσοκομική προσωπικότητα, με τις καινοτομίες, την εφευρετικότητα και τις επινοήσεις του.

Η στρατιωτική του θητεία, του διακόπτει τη νεανική του εκείνη δραστηριότητα και ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος, που ακολούθησε λίγο μετά την αποστράτευσή του, τον αποσπά από την αγροτική ζωή του στο χωριό. Παίρνει μέρος στις επιχειρήσεις του Αλβανικού μετώπου, ως έφεδρος ανθυπολοχαγός και παρασημοφορείται για την ανδρεία του. «Η γενική δράσις του υπερέβαλε κατά πολύ το κοινώς εννοούμενον προς την πατρίδα καθήκον», αναφέρεται σε στρατιωτικά έγγραφα.

Μετά την κατάρρευση του μετώπου, παίρνει μαζί με τους άλλους γενναίους του πολέμου εκείνου, το δρόμο της επιστροφής στην Κρήτη, κάτω από τις άθλιες τότε συνθήκες διαβίωσης και πεζοπορώντας φθάνει στην Πελοπόννησο αποζητώντας μέσο για να «περάσει» στην αγαπημένη του Κρήτη. Μα αυτό δεν ήταν εύκολο: τα Γερμανικά «στουκάκ» βύθιζαν κάθε πλεούμενο, που ταξίδευε για την Κρήτη, χωρίς την άδεια και τον έλεγχο των όποιων μετέφερε. Και μέχρι να βρει την κατάλληλη ευκαιρία, ένα χρόνο περίπου, έμεινε στην περιοχή της Τρίπολης, κάνοντας μελίσσια και αποζώντας από αυτά.

Κι όταν βρήκε την ποθητή εκείνη ευκαιρία, έφθασε με ένα «ταξιδιάρικο της νύχτας» καϊκι, σε παραλία του Νομού Χανίων, επιστρέφοντας στην γενέτειρά του, με αλάβωτο τον δημιουργικό εαυτό του, από την αντάρα των μαχών της πρώτης γραμμής του Αλβανικού μετώπου, που πολέμησε. Αργότερα θα του απονεμηθούν τρία χρυσά αριστεία ανδρείας και μαζί μ' αυτά άλλα τρία παράσημα για τη δράση του στη Γερμανική κατοχή στην Κρήτη.

Και από εδώ τώρα, αρχίζει το 1942 ο «εν πολέμω» και στη συνέχεια ο «εν ειρήνη» μεγάλος αγώνας του, ΧΡΗΣΤΟ, όπως όλοι με το μικρό του όνομα τον ξέρανε και τον λέγανε. Εντάσσεται στις αντιστασιακές ΟΜΑΔΕΣ κατά του κατακτητή, τίθεται επικεφαλής του Λόχου ΚΟΥΡΝΑ, της ΟΜΑΔΑΣ του ΠΕΤΡΑΚΑ και «ανεβαίνει» στα Λευκά Όρη μαζί με άλλους υπέροχους συμπολεμιστές του από τον Αποκόρωνα. Τακτικά «κατεβαίνει» στον «Αγκαθέ», όπου είχε το μελισσόκηπό του. Από ένα ραδιόφωνο, που είχε εκεί, μέσα σε μια κυψέλη – σήμερα βρίσκεται στο μελισσοκομικό του Μουσείο στο Ακρωτήρι – μάθαινε νέα για τον πόλεμο και τα μετέφερε στους συμπολεμιστές του στα Λευκά Όρη.

Μετά την απελευθέρωση και της Κρήτης από τη Γερμανική κατοχή το 1945, επανέρχεται στην αγαπημένη του μελισσοκομία για μια συστηματική εκμετάλλευση

του μελισσοκομείου του στον «Αγκαθέ» αναπτύνει έντονη δραστηριότητα, δίδει δείγματα αξιωσύνης και το 1951 προσλαμβάνεται **ειδικός μελισσοκόμος στη Διεύθυνση Γεωργίας Χανίων**. Απ' αυτή τη θέση του, ξεκινά η μεγάλη «εν ειρήνη» δραστηριότητα του ΧΡΗΣΤΟ. Διδάσκει τη Μελισσοκομία στα ΚΕΓΕ (Κέντρα Γεωργικής Εκπαίδευσης) της Κρήτης, δημιουργεί νέους μελισσοκόμους, διαδίδει τη νέα κυψέλη (STANDARD) με την οποία αναπτύσσεται η νομαδική μελισσοκομία στην Κρήτη και αυξάνεται η απόδοση των μελισσοσμηνών μ' αυτές τις κυψέλες δέκα και περισσότερες φορές – από ό,τι στις εγχώριες κυψέλες, (βρασκιά κ.ά.), που υπήρχαν και δημοσιεύει άρθρα σε εφημερίδες και περιοδικά, γραμμένα με το δικό του μεθοδικό όσο και απολαυστικό τρόπο.

Δημιουργεί δικό του πρότυπο μελισσοκομείο στις Κορακιάς του Ακρωτηρίου των Χανίων και εκτός από μέλι και κεριά, παράγει βασιλικό πολτό, γύρη και πρόπολη, προϊόντα πολύτιμα της μελισσοκομίας, τα οποία διαθέτει σε επιμελημένη συσκευασία, στο εσωτερικό και το εξωτερικό, με τη φάρμα ΜΕΛΙΖΙΝ.

Παίρνει μέρος σε διεθνή μελισσοκομικά συνέδρια και εκθέσεις και γνωρίζεται με ερευνητές, καθηγητές και πρωτοπόρους μελισσοκόμους της Ευρώπης και της Αμερικής. Στο σπίτι του στο Ακρωτήρι έχουν φιλοξενηθεί προσωπικότητες της παγκόσμιας μελισσοκομίας όπως ο F. Ruttner (Γερμανός ερευνητής) ο Br. Adams (Αγγλος φυσιοδίφης), ο W. Stephen (Καναδός καθηγητής μελισσοκομίας), η Eva Crane (Αγγλίδα ερευνήτρια της μελισσοκομίας) και κατά τη διάρκεια του 27ου παγκοσμίου μελισσοκομικού Συνεδρίου, που έγινε στην Αθήνα το 1979 με τη συμμετοχή 2.756 μελισσοκόμων από 56 χώρες, επισκέφθηκαν το πρότυπο μελισσοκομείο του και το μελισσοκομικό του Μουσείο περισσότεροι από 300 ξένοι μελισσοκόμοι. Για την όλη μελισσοκομική του δραστηριότητα και τα μελισσοκομικά προϊόντα του πρότυπου μελισσοκομείου του, ο Χρήστος Ζυμπραγουδάκης έχει βραβευθεί με 4 Χρυσά και 2 αργυρά μετάλλια από την APIMONDIA (Παγκόσμια Οργάνωση Μελισσοκόμων) και τη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης. Επίσης το 1981 του απονεμήθηκε δίπλωμα από το Γερμανικό Μουσείο Monstertal για το Μελισσοκομικό του Μουσείο.

Ο Χρήστος Ζυμπραγουδάκης ευτύχησε να έχει γυναίκα του την Ειρήνη, (το γένος Περατσάκη), την αρχόντισσα του Ακρωτηρίου, όπως την αποκαλούσαν όσοι την γνώρισαν και τρία παιδιά αρχοντόπουλα με τις παραδοσιακές και τις χριστιανικές αρχές των γονιών τους, τη Μαρία, την Ισμήνη και το Μανώλη. Η θαυμάσια αυτή οικογένειά του, του συμπαραστάθηκε στη σκληρή ζωή της μελισσοκομικής του δραστηριότητας και το σπίτι του στο Ακρωτήρι πραγματικά ήταν μια κυψέλη εργασίας. Όμως, «τα πάντα ρει». Τα παιδιά παντρεύτηκαν και πήγαν στα δικά τους σπίτια. Και για μεγάλη του λύπη και ατυχία, η γυναίκα του, η υπέροχη και αντάξιά του Ειρήνη, πέθανε το 1995.

Ο ΧΡΗΣΤΟΣ με τις όσες είχε δυνάμεις και με αμείωτο το πάθος του στο επάγγελμά του, συνέχισε τη μελισσοκομική του δραστηριότητα μέχρι και το 90 του χρόνια. Και θυμούμαι το κουράγιο του όταν μπήκε στον τελευταίο και μοιραίο αυτό χρόνο της ζωής του. Μου το είπε από το τηλέφωνο με τα έμμετρα λόγια:

*«Τα ενενήντα πέρασα στα εκατό θα φθάσω
και ύστερα θα το σκεφθώ αν πρέπει να γεράσω»*

Όμως η Μοίρα, 90 είχε γραμμένα στο τεφτέρι της, για τον αξέχαστο σ' όσους τον γνώρισαν Χρήστο Εμμανουήλ Ζυμπραγουδάκη. Και αυτό έγινε.

Αιωνία να είναι η μνήμη του και ελαφρύ το χώμα του ιστορικού Ακρωτηρίου που τον σκεπάζει.

(Γ.Β.Σ.)

ΚΩΣΤΑΣ ΝΙΚ. ΚΟΤΖΑΜΠΑΣΑΚΗΣ

Γεννηθείς στην Αμνάτο Ρεθύμνης το 1944

Επάγγελμα: Αγρότης

Τα παραπάνω είναι τα τυπικά στοιχεία του αποβιώσαντος την 28η του περασμένου Φλεβάρη, φίλου και συνεργάτη στα αγροτικά ζητήματα, Κώστα Κοτζαμπασάκη.

Πολλά και αξιόλογα τα υπόλοιπα ουσιαστικά στοιχεία και χαρακτηριστικά στην επίγεια διαδρομή του.

Ο Κώστας είχε ένα πλούσιο συναισθηματικό κόσμο με ιδιαίτερα αυξημένο το αίσθημα της κοινωνικής προσφοράς.

Αγαπούσε, πίστευε και οραματιζόταν.

Ήταν υπερβολικά εργατικός, με όλες τις προοδευτικές αντιλήψεις και με σπουδαίες ηθικές αρχές.

Στα κοινά, που αποτελούσαν την έντονη επιθυμία και επιλογή του, έδινε όλο του τον εαυτό.

Ξεκίνησε από την τοπική αυτοδιοίκηση. Επί σειρά ετών υπήρξε πρόεδρος στην κοινότητα της Αμνάσου με πλούσιο και πολύ σημαντικό έργο για τη δύσκολη εκείνη χρονική περίοδο.

Στον αγροτικό συνδικαλισμό ήταν από τους πρώτους που έδωσε το «παρών» και βοήθησε στη μετάδοση της αγροτικής ιδέας σε εποχές που ο αγροτικός κόσμος ήταν ανοργάνωτος συνδικαλιστικά και το αγροτικό κίνημα εθεωρείτο μάλλον παρεξηγημένη δραστηριότητα!

Το ενδιαφέρον και το πάθος του Κώστα δεν περιορίστηκε μόνο στον αγροτικό συνδικαλισμό. Αναμίχθηκε στα συνεταιριστικά και υπήρξε για πολλά χρόνια μέλος του Δ.Σ. της Ενώσεως Αγροτικών Συνεταιρισμών Ρεθύμνης.

Ιδεολόγος, έντιμος και ανιδιοτελής, υποστήριξε επίμονα τις θέσεις του που ήταν πάντοτε μελετημένες και θετικές, χαρακτηριστικό γνώρισμα των ανθρώπων που πιστεύουν και υπηρετούν σωστά την ανάπτυξη και την πρόοδο.

Στις ιδιωτικές του δραστηριότητες και επιχειρήσεις ήταν ένας από τους πιο πετυχημένους και αποτελεσματικούς στο νομό.

Οι εκμεταλλεύσεις και καλλιέργειές του αποτελούσαν πρότυπα στο είδος τους.

Εκεί, σε αυτές τις εκμεταλλεύσεις, σε αυτές τις καλλιέργειες, άφησε την τελευταία του πνοή για να θυμίζει στους νέους την προσπάθεια και τον αγώνα για τη ζωή και τη δημιουργία καθώς και το χρέος του ανθρώπου στην οικογένεια και την κοινωνία.

Καλό σου ταξίδι φίλε Κώστα. Επάξια... τον δρόμον τετέλεκας.

Η αγαπημένη σου οικογένεια, η σύζυγός σου και ο γιός σου ο Νίκος, για τον οποίο δικαίως ήσουν υπερήφανος, σε πρεπίζουν και σε τιμούν.

Κοιμήσου ήσυχος τον αιώνιο ύπνο σου σκεπασμένος από το ελαφρό χώμα της γενέτειράς σου που αγάπησες και υπηρέτησες πιστά σε όλη σου τη ζωή.

Κώστας Μπεμπής

«SINETERISTIKI PORIA»

COOPERATIVE REVIEW

Published by the «FRIENDS OF COOPERATION SOCIETY»,
8 Cennadiou, 106 78 Athens Greece.

CONTENTS OF No 69/2003

Page

☐ G.V.Sellianakis: The rock of Sisyphus and the debts of agricultural cooperatives	1-3
☐ A. Bikos: 1000 words	4
☐ G.V. Sellianakis: Cotton: A different approach to the problem	5-10
☐ A. Giannopoulos: Cotton and the public life of Greece	10-13
☐ M. Dermitzakis: The transformation of agricultural cooperatives into capitalistic companies	15-18
☐ T. Karamichas: Comments on the 2003 budget of the government for agriculture	19-21
☐ G. Kafetzakis: Who is to blame: The laws or those who apply them?	23-24
☐ A. Rantsios: The consumers' responsibility for preventing diseases originating from food	27-30
☐ M. Dermitzakis: Brand new costumes with empty pockets	31-32
☐ M. Maragoudakis: The poor olive-oil producers	33-34
☐ A. Bikos: The letter-box of the Cooperative Review (Contributions by S. Kalatzakos, K. Bebis, E. Harbouri)	35-39
☐ Cooperator (anonymous): 'Memories'	41-42
☐ G. Fragiadoulakis: Questions of our readers: Law No 3029/2002 on the Social Security System	43-44
☐ G.V. Sellianakis: Book review: K. Economou - The Agricultural Credit Cooperative of Erythres	45-47
☐ Editorials:	
• Alexander the Great: He was Great and Greek	14
• Provocation has its limits	25-26
• Matrozos: A hero of the war of independence	48
• Between us: Messages for the members of our Society	49-55
• Tears on the Kileler monument	56
• Agricultural and cooperative news	57-60
• Obituaries: Ch. Zymbragoudakis, K. Kotzabasakis	61-63
• The identity of our Review	64

«ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»

ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΔΡΑΣΗ

Τρίμηνη έκδοση Επιστημονικού - Ιδεολογικού προβληματισμού

Ιδιοκτήτης: ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Γραφεία: Γενναδίου 8 - Αθήνα 106 78 • Τηλ. 210/3226.976

Διευθυντής Έκδοσης: Γεωργ. Σελλιανάκης,

Καραολή Δημητρίου 4 - Μελίσσια • Τηλ. 210/8042.439 • Τ.Κ.151 27

Επιμέλεια: Συντακτική Επιτροπή από τους:

Γεώργιο Β. Σελλιανάκη, Απόστολο Τρ. Ράντσιο και Αθανάσιο Α. Μπίκο

ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ :

- Για Ενώσεις Κεντρικές Α.Σ.Ο. Τράπεζες, Οργανισμούς: (όχι κατώτερες των 40 Ευρώ).
- Για Πρωτοβάθμιους Συνεταιρισμούς και άλλα Νομικά πρόσωπα: (οχι κατώτερες των 20 Ευρώ).
- Για άτομα (όχι κατώτερες των 15 Ευρώ). • Για φοιτητές και νέους αγρότες (όχι κατώτερες των 10 Ευρώ)
- Εμβάσματα με ταχυδρομική επιταγή στον Ταμία της Εταιρείας Φίλων Συνεργατισμού
κ. Γ. Καφετζάκη, οδός Θράκης 30 - Νέα Σμύρνη 17 121 (τηλ. 210/93.55.394).

Τυπογραφείο: Νικήτα Κ. Καράλη, Γερανίου 7 - Τηλ. - FAX: 210/5233.965 • Κυκλοφορία: Μάρτιος 2003

**Όμιλος Εταιριών
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Η κατοικία σας

υπό την σκέπη της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ

Τ

ο σπίτι σας, μικρό ή μεγάλο, είναι η περιουσία σας, η βάση σας, το ορμητήριο σας. Όμως διάφοροι κίνδυνοι, όπως φωτιά, σεισμός, κλοπή, θεομηνίες, κ.ά. το απειλούν. Σήμερα, ο καλύτερος τρόπος για να το προστατέψετε, είναι το πολυασφαλιστήριο κατοικιών "ΝΕΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ" της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ.

Το πρόγραμμα καλύπτει:

Ζημιές από φωτιά, κεραυνό, έκρηξη λέβητα κεντρικής θέρμανσης, βραχυκύκλωμα, θεομηνίες, διάρρηξη σωληνώσεων ύδρευσης, σεισμό.

Επίσης καλύπτεται:

- Η απώλεια περιεχομένου λόγω κλοπής.
- Η απώλεια ή η καταβολή ενοικίου σε περίπτωση που θεωρηθεί ακατοίκητη η κατοικία λόγω ζημιάς και μέχρι την αποκατάστασή της.
- Ο ασφαλισμένος και τα μέλη της οικογένειάς του από κάθε ατύχημα που θα συμβεί στην κατοικία του ή στο γύρω χώρο.
- Η αστική ευθύνη του ασφαλισμένου.

Νέα Κατοικία. Η πιο ολοκληρωμένη προστασία για το σπίτι σας.

Προστατέψτε τον εαυτό σας και την περιουσία σας, από κάθε πιθανό κίνδυνο, με το πολυασφαλιστήριο **ΝΕΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ**.

Νιώστε μοναδική προστασία και αιγυριά, υπό την σκέπη της **ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ**.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Πολυασφαλιστήριο κατοικιών με τη δύναμη της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ